

II

(Įstatymo galios neturintys teisės aktai)

SPRENDIMAI

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2011 m. rugpjūčio 3 d.

dėl valstybės pagalbos SA. 26980 (C 34/09 (ex N 588/08)) kurią Portugalija planuoja suteikti „Petrogal“

(pranešta dokumentu Nr. C(2011) 5546)

(Tekstas svarbus EEE)

(2012/466/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas pagal šias nuostatas ⁽¹⁾ ir atsižvelgdama į jų pastabas,

kadangi:

(3) Komisijos sprendimas pradėti procedūrą buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽²⁾. Komisija pakvietė suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas.(4) Komisijai savo pastabas pateikė *Associação das Indústrias da Petroquímica, Química e Refinação* ⁽³⁾, *Confederação da Indústria Portuguesa* ⁽⁴⁾, *Associação para a eficiência energética* ⁽⁵⁾, konkurentas Nr. 2 ⁽⁶⁾ – su „Petrogal“ konkuruojanti įmonė ⁽⁷⁾, konkurentas Nr. 1 ⁽⁸⁾, ⁽⁹⁾, *União Geral de trabalhadores* ⁽¹⁰⁾, Sineso savivaldybė ⁽¹¹⁾, *Confederação Geral dos Trabalhadores Portugueses* ⁽¹²⁾ ir *Associação Industrial Portuguesa* ⁽¹³⁾.

(5) Šias pastabas Komisija 2010 m. kovo 9 d., kovo 10 d., kovo 17 d. ir kovo 19 d. raštais persiuntė Portugalijai ir suteikė jai galimybę pateikti savo nuomonę apie tas pastabas; Portugalija savo pastabas pateikė 2010 m. balandžio 8 d. raštu.

1. PROCEDŪRA

(1) 2009 m. lapkričio 19 d. raštu Komisija pranešė Portugalijai apie savo sprendimą pradėti Sutarties 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą dėl regioninės *ad hoc* pagalbos įmonės „Petroleos de Portugal, Petrogal S.A.“ (toliau – „Petrogal“) investicijų projektui, susijusiam su jos Sineso ir Matozinjoso naftos perdirbimo įmonių veikla (toliau – investicijų projektas). 2009 m. gruodžio 9 d. raštu Portugalija pateikė skelbti skirtą nekonfidencialią sprendimo pradėti procedūrą versiją.

(2) 2009 m. gruodžio 17 d. raštu Portugalija paprašė vienu mėnesiu pratęsti jos pastabų pateikimo terminą. 2009 m. gruodžio 22 d. Komisija patenkino šį prašymą. Portugalija pateikė savo pastabas 2010 m. sausio 21 d. raštu.

(6) 2010 m. liepos 15 ir 28 d. raštais ⁽¹⁴⁾ Komisija paprašė suteikti daugiau informacijos, kurią Portugalija atitinkamai suteikė 2010 m. rugpjūčio 16 ir 23 d. raštais.⁽²⁾ Žr. 1 išnašą.⁽³⁾ 2010 m. vasario 26 d. raštu.⁽⁴⁾ Žr. 3 išnašą.⁽⁵⁾ Žr. 3 išnašą.⁽⁶⁾ Pagal Reglamento (EB) Nr. 659/1999 6 straipsnio 2 dalį ši suinteresuotoji šalis paprašė neatskleisti atitinkamai valstybei narei jos tapatybės dėl galimos žalos.⁽⁷⁾ Žr. 3 išnašą.⁽⁸⁾ Žr. 6 išnašą.⁽⁹⁾ 2010 m. kovo 1 d. raštu.⁽¹⁰⁾ 2010 m. kovo 2 d. raštu.⁽¹¹⁾ 2010 m. kovo 10 d. raštu.⁽¹²⁾ 2010 m. kovo 11 d. raštu.⁽¹³⁾ 2010 m. kovo 18 d. raštu.⁽¹⁴⁾ Rašto vertimo į portugalų kalbą gavimo data (raštas anglų kalba buvo išsiųstas 2010 m. liepos 22 d.).⁽¹⁾ OL C 23, 2010 1 30, p. 34.

- (7) 2010 m. rugpjūčio 4 ir 5 d. raštais Komisija paprašė konkurentų Nr. 1 ir Nr. 2 paaiškinimų, kurie buvo jai pateikti 2010 m. rugsėjo 10 ir 15 d. raštais. 2010 m. rugsėjo 20 d. raštu šie paaiškinimai buvo perduoti Portugalijai, kad ši galėtų pateikti savo pastabas.
- (8) 2010 m. rugsėjo 17 d. ir spalio 1 d. raštais Komisija paprašė Portugalijos pateikti daugiau informacijos. Portugalija atsakė 2010 m. spalio 18 ir 29 d. raštais.
- (9) 2010 m. spalio 13 d. raštais konkurentų Nr. 1 ir Nr. 2 buvo paprašyta pateikti konkrečią informaciją, susijusią su jų atitinkamais 2010 m. rugsėjo 10 ir 15 d. atsakymais.
- (10) 2010 m. spalio 21 ir 28 d. raštais Komisija paprašė Portugalijos suteikti papildomos informacijos. Portugalija atsakė 2010 m. lapkričio 12 d. raštais.
- (11) 2010 m. lapkričio 10 d. raštu konkurentas Nr. 1 pateikė savo 2010 m. rugsėjo 15 d. rašto paaiškinimus. 2010 m. lapkričio 12 d. šie paaiškinimai buvo perduoti Portugalijai, kad ji galėtų pateikti savo pastabas; Portugalija atsakė 2010 m. lapkričio 19 d. raštu.
- (12) 2010 m. lapkričio 30 d. raštu Komisija paprašė Portugalijos suteikti papildomos informacijos. Portugalija atsakė 2010 m. gruodžio 20 d. raštu.
- (13) 2010 m. lapkričio 11 d. raštu Komisija paprašė Portugalijos pateikti investicijų projekto ekonominės naudos analizę. 2010 m. gruodžio 1 d. Portugalija pateikė prašomą informaciją.
- (14) 2011 m. sausio 6 d. raštu Portugalija pateikė informaciją apie „Petrogal“ akcininkus.
- (15) 2011 m. sausio 12 d. įvyko Portugalijos valdžios institucijų, „Petrogal“ atstovų ir Komisijos susitikimas. 2011 m. sausio 25 d. raštu Portugalija pateikė informaciją apie kai kurias šiose susitikime svarstytas klausimas (pavyzdžiui, rinkos vertinimą, pagalbos skatinamąjį poveikį).
- (16) 2011 m. sausio 24 d., kovo 16 d. ir 2011 m. balandžio 12 d. raštais Komisija paprašė suteikti papildomos informacijos apie galimą priešingos padėties, jeigu investicijų projektas nebūtų įgyvendintas, scenarijų; Portugalija atitinkamai atsakė 2011 m. vasario 7 d., balandžio 4 d. ir balandžio 29 d. raštais. 2011 m. birželio 7 d. el. laišku Komisija paprašė informacijos, kurios Portugalija nebuvo pateikusi ankstesniuose raštuose. 2011 m. birželio 9 d. el. laišku ir 2011 m. birželio 11 ir 17 d. raštais Portugalija pateikė informaciją kai kuriais iš šių klausimų.

- (17) 2011 m. birželio 24 d. raštu Komisija paprašė Portugalijos paaiškinti iki tol nepateiktą informaciją apie dyzelino rinką. Portugalija pateikė šią informaciją 2011 m. birželio 30 d. ir liepos 14 d. raštais. 2011 m. liepos 20 d. raštu Portugalijos valdžios institucijos pritarė, kad Komisija priimtų šį sprendimą anglų kalba.

2. IŠSAMUS VALSTYBĖS PAGALBOS APRAŠYMAS

2.1. Pagalbos gavėjas

- (18) Valstybės pagalbos gavėja „Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A.“ (toliau – „Petrogal“) yra „Galp Energia, SGPS, S.A.“ (toliau – „Galp Energia“) visiškai priklausanti patronuojamoji įmonė. Daugiausia „Galp Energia“ akcijų turi „ENI SpA“⁽¹⁵⁾ (33,34 %), „Amorim Energia BV“ (toliau – „Amorim Energia“) (16) (33,34 %), „Párpública Participações Públicas“ (toliau – „Párpública“)(SGPS)⁽¹⁷⁾ (7 %), „Fidelity International Limited“ (2,01 %), „Caixa Geral de Depósitos SA“ (toliau – CGD)⁽¹⁸⁾ (1 %) ir kiti subjektai (23,31 %). „Galp Energia“ yra „Galp Energia Group“ (toliau – „Galp“) patronuojančioji bendrovė. „Galp Energia“ veikia naftos produktų rinkoje (įskaitant naftos perdirbimo ir prekybos veiklą, kaip antai nemažmeninę ir mažmeninę prekybą), taip pat dujų rinkoje.
- (19) Ši patronuojančioji bendrovė, pavadinta „GALP – Petróleos e Gás de Portugal SGPS, S.A.“, buvo įsteigta 1999 m. balandžio 22 d., daugiausia siekiant prekiauti nafta ir gamtinėmis dujomis, sujungus dvi anksčiau veikusias Portugalijos valstybines įmones, kurių kontrolę perėmė „Galp Energia“: būtent naftos produktų įmonę „Petrogal“ ir gamtinių dujų įmonę „GDP – Gas de Portugal, SGPS, S.A.“⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁵⁾ „ENI S.p.A.“ (toliau – ENI) yra pirmaujanti energetikos bendrovė, turinti buveinę Italijoje ir įtraukta į Milano ir Niujorko (NYSE) vertybinių popierių biržų sąrašus. Ji daugiau kaip 70 šalių užsiima išteklių žvalgybos ir gamybos, dujų ir elektros energijos, naftos produktų perdirbimo ir prekybos, naftos chemijos produktų gamybos ir inžinerijos, statybos ir gręžybos paslaugų veikla. ENI eksploatuoja naftos perdirbimo įrenginius Italijoje, Vokietijoje ir Čekijoje. Italijoje jai visiškai priklauso penkios naftos perdirbimo įmonės ir 50 % Sicilijoje veikiančios Milaco naftos perdirbimo įmonės akcijų. Užsienyje ENI priklauso dalis Vokietijos ir Čekijos naftos perdirbimo įmonių akcijų. Vokietijoje ENI priklauso 8,3 % naftos perdirbimo įmonės SCHWEDT ir 20 % bendrovės BAYER-NOIL, turinčios naftos perdirbimo įmones Ingolštate, Foburge ir Noištate, akcijų. ENI naftos perdirbimo Vokietijoje pajėgumas yra apie 70 tūkst. barelių per dieną, ši produkcija daugiausia tiekama į ENI Bavarijos ir Rytų Vokietijos skirstymo tinklą. Čekijoje ENI iš viso priklauso 32,4 % įmonės „Česka Rafinierska“, turinčios dvi naftos perdirbimo įmones Kralupuose ir Litvynove, akcijų. Naftos perdirbimo pajėgumas (ENI priklausanti dalis) yra 53 tūkst. barelių per dieną. 2007 m. ENI naftos perdirbimo Italijoje ir kitur produktyvumas buvo 37,15 mln. megatonų.

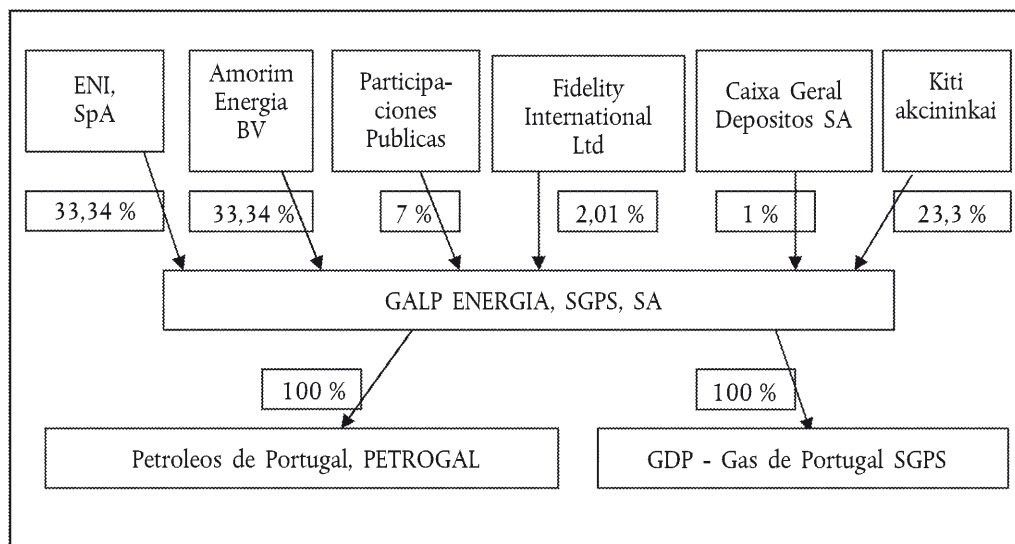
⁽¹⁶⁾ Įmonė „Amorim Energia“ yra įsikūrusi Nyderlanduose. Daugiausia jos akcijų turi „Esperanza Holding B.V.“ (45 %), „Power, Oil & Gas Investments B.V.“ (30 %), „Amorim Investimentos Energéticos, SGPS, S.A.“ (20 %) ir „Oil Investments B.V.“ (5 %). Portugalijos investuotojas „Américo Amorim“ tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoja 55 % „Amorim Energia“, o likusi 45 % dalis priklauso „Sonangol“, kontroliuojančiai „Esperanza Holding B.V.“ „Sonangol“ yra Angolos valstybinė naftos bendrovė.

⁽¹⁷⁾ „Párpública“ yra patronuojančioji bendrovė, valdanti Portugalijos valstybinio akcinio kapitalo dalis keliose įmonėse.

⁽¹⁸⁾ CGD yra Portugalijos valstybinė finansų įstaiga.

⁽¹⁹⁾ Šaltinis: „Galp Energia“ svetainė (<http://www.galpennergia.com>).

- (20) „Galp Energia“ taip pat verčiasi mažmenine ir didmenine prekyba perdirbtais naftos produktais Pirėnų pusiasalyje. Ši bendrovė yra Portugalijos rinkos lyderė ⁽²⁰⁾, taip pat vis labiau išvirtinanti Ispanijos rinkoje.
- (21) „Petrogal“ priklauso abi Portugalijoje veikiančios naftos perdirbimo įmonės. Jos yra Sineso ir Matozinjoso vietovėse. Šis naftos perdirbimo verslas apima visų rūšių perdirbimo, tiekimo ir logistikos veiklą. „Petrogal“ yra didžiausia prekiautoja naftos produktais Portugalijoje ir viena didžiausių visame Pirėnų pusiasalyje. Ji iš esmės valdo visą žalios naftos importą ir dalį perdirbtų produktų importo į Portugaliją, taip pat valdo 80 % žalios naftos ir perdirbtų produktų saugyklų ⁽²¹⁾ ir atlieka svarbų vaidmenį Portugalijos naftos produktų logistikos infrastruktūroje.
- (22) „Petrogal“ siūlo platų produktų asortimentą, įskaitant benzina, dyzeliną, reaktyvinius degalus, mazutą, metanolį, suskystintas naftos dujas, bitumą ir kelis aromatinių junginių produktus. Perdirbimo verslo padalinys tiekia naftos produktus „Petrogal“ mažmeninės prekybos, didmeninės prekybos ir prekybos suskystintomis naftos dujomis padaliniais, konkurentams ir užsienio klientams, taip pat eksploatuoja naftos perdirbimo įrenginius ir naudojami logistikos priemonėmis. Savo produktams laikyti ir pervežti „Petrogal“ naudoja jai priklausančias saugyklas arba naudojami susijusių logistikos įmonių paslaugomis.
- (23) 1 pvz., parodytos „Petrogal“ nuosavybės ir kontrolės teisės:

Akcininkų susitarimas

- (24) 2005 m. gruodžio 29 d. buvo pasirašytas „Amorim Energia“, ENI ir „Rede Eléctrica Nacional de Portugal“ (REN) akcininkų susitarimas, prie kurio 2006 m. kovo 28 d. prisijungė CGD (toliau – akcininkų susitarimas). 2006 m. kovo 29 d. šis akcininkų susitarimas įsigaliojo aštuonerių metų laikotarpiui. Kaip nustatyta Portugalijos vertybinių popierių kodekso 20 straipsnio pirmos dalies c punkte, balsavimo teisės, akcininkų susitarimą pasirašiusių šalių įgytos dėl turimų „Galp Energia“ akcijų, taip pat suteikiamos kitoms susitarimo šalims. Taigi „Galp Energia“ laikoma akcininkų susitarimą pasirašiusių akcininkų bendrai kontroliuojama įmone.
- (25) Portugalijos teigimu, pagal akcininkų susitarimą akcininkai ir, konkrečiai, ENI negali kontroliuoti ir savo nuožiūra nustatyti bendrų savo naftos perdirbimo veiklos ir „Petrogal“ perdirbimo veiklos strategijų.

⁽²⁰⁾ „Petrogal“ svetainėje rašoma, kad ši bendrovė 2005 m. per savo degalinių tinklą (837 degalines Portugalijoje ir 223 Ispanijoje) užėmė 37 % Portugalijos mažmeninės rinkos dalį pagal pardavimo apimtį ir 9 % viso Pirėnų pusiasalio mažmeninės rinkos dalį. Didmeninėje rinkoje ji tiekė perdirbtus naftos produktus (iš viso 5,5 mln. tonų) daugiau kaip 4 300 pramoninių ir komercinių vartotojų, užimdama 51 % Portugalijos rinkos dalį ir 11 % viso Pirėnų pusiasalio rinkos dalį.

⁽²¹⁾ Šie duomenys pateikti Portugalijos konkurencijos institucijos 2008 m. birželio 2 d. Degalų rinkos ataskaitos 9 p. Ataskaita paskelbta institucijos svetainėje (<http://www.concorrenca.pt/Publicacoes/Autoridade.asp>).

2.2. „Petrogal“ investicijų projektas

- (26) Pagal investicijų projektą pertvarkomos ir plečiamos dvi Sineso ir Matozinjose veikiančios naftos perdirbimo įmonės – vienintelės tokios įmonės Portugalijoje. Investicijų projektu taip pat siekiama glaudžiau susieti abi įmones ir sustiprinti naudingą jų tarpusavio sąveiką. Taip bus galima perdirbti sunkesnę žalią naftą.
- (27) Investicijų projektu daugiausia siekiama padidinti dyzelino gamybą ir sumažinti benzino gamybą. Numatoma, kad pagal investicijų projektą naudojant daugiau sunkiosios žalios naftos sumažės žaliavų kaina ir bus galima laisviau rinktis perdirbamos žalios naftos tiekimo šaltinius.
- (28) Matozinjoso naftos perdirbimo įmonės pertvarkymo investicijų projektą sudaro naujo vakuuminio distiliavimo įrenginio, skirto vakuuminiam gazoliui (VGO) išgauti, ir naujo klampumo mažinimo įrenginio (lengvojo krekingo įrenginio), skirto vakuuminio distiliavimo likučių terminiam krekingui, įrengimas.
- (29) Sineso naftos perdirbimo įmonės pertvarkymo investicijų projekto tikslas yra naujo hidrokrekingo įrenginio, t. y. įrenginio, skirto vakuuminio gazolio hidrokrekingui gaminant dyzeliną ir reaktyvinius degalus, įrengimas. Pagal šį investicijų projektą hidrokrekingo įrenginyje kaip žaliava bus naudojamas vakuuminis gazolis ir sunkusis gazolis, gaminami Matozinjoso ir Sineso naftos perdirbimo įmonėse, taigi valstybei priklausanti naftos perdirbimo įranga bus eksploatuojama visu pajėgumu. Per dieną bus perdirbama apie [ ] barelių ir per metus sunaudojama apie [ ] kilotonų pirminės žaliavos – atmosferinės distiliacijos likučių.
- (30) Hidrokrekingo būdu gaunami produktai (suskystintos naftos dujos, sunkusis metanolis⁽²²⁾ ir dyzelinas yra [ ] hidrinti, todėl aukštesnės kokybės. Įgyvendinant investicijų projektą tikimasi padidinti tik dyzelino ir sunkiojo metanolio gamybą.
- (31) Įgyvendinant investicijų projektą, siekiant dar labiau suartinti abi įmones, dalis Sineso naftos perdirbimo įmonėje pagaminto sunkiojo metanolio bus tiekama į Matozinjoso įmonę kaip „Petrogal“ aromatinių junginių produktų gamybos žaliava⁽²³⁾. Įgyvendinus Sineso įmonės pertvarkymo projektą, sunkiojo metanolio gamyba neišvenigiamai padidės dėl techninių priežasčių.

⁽²²⁾ Metanolis yra perdirbtos žalios naftos lengvoji frakcija, tarpinė grandis tarp dujų ir naftos. Jis naudojamas kaip naftos chemijos pramonės žaliava keliems produktams gaminti krekingo būdu, taip pat gali būti naudojamas kaip benzino sudedamoji dalis (lengvasis metanolis) arba reformatui gaminti (sunkusis metanolis).

⁽²³⁾ Likusi dalis iškart sunaudojama Sineso įmonės vidaus procese.

- (32) Investicijų projekto įgyvendinimo darbai buvo pradėti 2008 m. (pirmas užsakymas pateiktas 2008 m. kovo 14 d., direktorių valdybos 2008 m. kovo 5 d. priimtu sprendimu) ir turėjo būti užbaigti iki 2010 m. gruodžio 31 d. Visą gamybos pajėgumą numatyta pasiekti iki 2011 m.

2.3. Vienas investicijų projektas

- (33) Portugalijos teigimu, nepaisant didelio geografinio atstumo tarp abiejų naftos perdirbimo įmonių (apie 450 km jūrų transportu), investicijų projektą reikėtų laikyti vienu investicijų projektu (VIP), kaip apibrėžta 2007–2013 m. Nacionalinės regioninės pagalbos teikimo gairių⁽²⁴⁾ (toliau – RPG) 60 punkte. Portugalijos valdžios institucijos patvirtina, kad „Petrogal“ nebuvo gavusi valstybės pagalbos trejus metus iki investicijų projekto, apie kurią pranešta, pradžios.

2.4. Investicijų projekto sąnaudos

- (34) Investiciją į Sineso įmonę sudaro [ ] EUR investicinių išlaidų nominaliųjų verte. Sineso įmonei turi būti skirta [ ] EUR (nominaliųjų verte) pagalba, atitinkanti 16 % pagalbos intensyvumo normą. Investicijos į Matozinjoso įmonę vertė yra [ ] EUR (nominaliųjų verte); šiai įmonei turi būti suteikta [ ] EUR (nominaliųjų verte) pagalba, atitinkanti 13 % pagalbos intensyvumo normą.
- (35) Tinkamos finansuoti investicijų projekto išlaidos yra 974 064 894 EUR dabartine verte (1 058 934 146 EUR nominaliųjų verte). Jos skirtos tik įrangai (ne žemei ir ne pastatams). Abiem įmonėms skirta 121 091 314 EUR pagalbos suma dabartine verte (160 484 007 EUR nominaliųjų verte), atitinkanti 12,43 % pagalbos intensyvumo normą. Tinkamos finansuoti kiekvienų metų išlaidos parodytos 1 lentelėje:

1 lentelė

Tinkamos finansuoti išlaidos (EUR)	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.	Iš viso
Ilgalaikis materialusis turtas	[ ] (*)	[ ]	[ ]	[ ]	1 058 934 146

(*) Parengiamųjų inžinerinių tyrimų sąnaudos

2.5. Investicijų projekto finansavimas

- (36) „Petrogal“ planuoja finansuoti šį investicijų projektą iš nuosavų išteklių ir prašomų valstybės pagalbos lėšų (160 484 007 EUR nominaliųjų verte). Kitų valstybės pagalbos finansavimo šaltinių nenumatoma. Be to, Europos investicijų bankas 2009 m. suteikė investicijų projektui paskolų, kurių bendra suma – 500 mln. EUR. Pats pagalbos gavėjas dengia 36 % tinkamų finansuoti išlaidų.

⁽²⁴⁾ OL C 54, 2006 3 4, p. 13.

2.6. Didžiausia regioninė pagalba

- (37) Pagal Portugalijos 2007–2013 m. regioninės pagalbos žemėlapi (25) Alentežo ir Šiaurės Portugalijos regionuose, kuriuose yra Sineso ir Matozinjoso naftos perdirbimo įmonės, pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies a punkte numatytą išimtį gali būti teikiama regioninė pagalba, neviršijanti regioninės investicinės pagalbos didelėms įmonėms ribų – atitinkamai 40 % ir 30 % bendrojo subsidijos ekvivalento (BSE).

2.7. Nauda regioninei plėtrai

- (38) Įgyvendinant investicijų projektą numatyta sukurti apie 150 tiesioginių darbo vietų ir 450 netiesioginių darbo vietų abiejuose regionuose. Be to, remiantis Portugalijos pateikta informacija, statybų laikotarpiu bus sukurta apie 3 000 laikinų darbo vietų.

2.8. Pagalbos pobūdis

- (39) Valstybės pagalbą numatyta teikti kaip *ad hoc* pagalbą, kuri suplanuota remiantis anksčiau taikytos pagalbos schemos (N 97/1999), pagrįstos 1999 m. spalio 15 d. įstatyminiu potvarkiu Nr. 409/99, nuostatomis.

- (40) Portugalijos Ministrų Tarybai 2008 m. kovo 6 d. priėmus rezoliuciją, 2008 m. kovo 10 d. buvo pasirašytos dvi Portugalijos Vyriausybės, „Petrogal“ ir „Galp Energia“ sutartys dėl valstybės pagalbos teikimo. Tai buvo mokesčių lengvatų taikymo sutartis ir sutartis dėl investicijos (toliau – pagalbos teikimo sutartys).

- (41) Pasirašytose pagalbos teikimo sutartyse buvo numatyta suteikti su investicijų projekto užbaigimu susietą mokesčių kreditą. Teikiama pagalba būtų mokesčių kreditas, išskaičiuojamas iš ateityje mokėtino pelno mokesčio. Portugalijos valdžios institucijos apskaičiuotų šio mokesčių kredito sumą kaip tinkamos finansuoti investicijos sumos procentinę dalį. Mokesčių kreditas būtų taikomas tik su investicijų projektu susijusiems mokėtiniais mokesčiams. Tuo atveju, jeigu nepavyktų išskaičiuoti viso mokesčių kredito, būtų galima išskaičiuoti bet koki likusį mokesčių kreditą iki sutarties pabaigos (2016 m. gruodžio 31 d.).

2.9. Pagalbos suma

- (42) Portugalija ketina skirti 160 484 007 EUR (nominaliąja verte) regioninės pagalbos sumą, kurią numatyta išmokėti nuo 2011 m. Tolesnėje Portugalijos valdžios institucijų pateiktoje 2 lentelėje išsamiai parodytas pagalbos teikimo tvarkaraštis:

2 lentelė

Metai	Numatytos apmokestinamosios pajamos	Mokesčiai	Naudojimasis mokesčių kreditu (*)
2008			
2009			
2010			
2011	[ ]	[ ]	
2012	[ ]	[ ]	[ ]
2013	[ ]	[ ]	[ ]
2014	[ ]	[ ]	[ ]
2015	[ ]	[ ]	[ ]
2016	[ ]	[ ]	
			160 484 007

(*) Mokesčiai iš konkrečiais metais gautų pajamų išskaičiuojami tik kitais metais, todėl naudojimasis mokesčių kreditu perkeliama į tuos kitus metus.

- (43) Portugalija patvirtino, kad pagalbos investicijų projektui negalima sumuoti su pagalba iš kitų vietos, regioninių, nacionalinių ar ES išteklių, skirta toms pačioms tinkamoms finansuoti išlaidoms padengti.

- (44) Be to, pagalba teikiama su sąlyga, kad užbaigus investicijų projektą „Petrogal“ ne trumpiau kaip penkerius metus toliau investuotų lėšas remiamuose regionuose.

- (45) Portugalija patvirtino, kad pagalba būtų teikiama tik Komisijai sutikus.

- (46) „Petrogal“ 2007 m. sausio 22 d. paprašė suteikti valstybės pagalbą investicijų projektui. 2007 m. sausio 23 d. Portugalijos valdžios institucijos raštu patvirtino „Petrogal“, jog buvo atliktas išsamus patikrinimas ir nustatyta, kad investicijų projektas tenkina tinkamumo sąlygas, nustatytas pagal fiskalinę schemą iki projekto įgyvendinimo darbų pradžios.

- (47) Portugalija įsipareigojo neviršyti didžiausios pagalbos sumos ir didžiausio pagalbos intensyvumo, kaip nustatyta šiuo sprendimu, net jei būtų patirta mažiau arba daugiau tinkamų finansuoti išlaidų.

(25) Komisija patvirtino Portugalijos regioninės pagalbos žemėlapi 2007 m. vasario 7 d. sprendimu byloje N 727/2006 (OL C 68, 2007 3 24, p. 26).

2.10. Bendrosios nuostatos

(48) Portugalija įsipareigojo pateikti:

- per du mėnesius nuo pagalbos suteikimo – „Petrogal“ nusiųsto dokumento, kuriuo jai buvo pranešta apie pagalbos teikimo sutarčių įsigaliojimą, kopiją;
- kas penkeri metai, skaičiuojant nuo tos dienos, kai Komisija patvirtins pagalbą, – tarpinę ataskaitą (įskaitant informaciją apie mokamas pagalbos sumas, pagalbos teikimo sutarties vykdymą ir bet kokius kitus toje pačioje įmonėje ar gamykloje pradėtus investicijų projektus);
- per šešis mėnesius nuo paskutiniosios pagalbos dalies suteikimo pagal pagalbos teikimo tvarkaraštį, apie kurį pranešta, – išsamią galutinę ataskaitą.

3. PAGRINDAS PRADĖTI OFICIALIĄ TYRIMO PROCEDŪRĄ

(49) Savo sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą pagal Sutarties 108 straipsnio 2 dalį (toliau – sprendimas pradėti procedūrą) Komisija išdėstė abejones dėl pagalbos suderinamumo su RPG nuostatomis. Šios Komisijos sprendime pradėti procedūrą išreikštos abejonės buvo susijusios su 50–64 konstatuojamosiose dalyse aptariamais klausimais.

3.1. Suderinamumas su RPG bendrosiomis nuostatomis

Pradinė investicija

(50) RPG 34 punkte įprastų rūšių pradinė investicija apibrėžta kaip „investicija į materialųjį ir nematerialųjį turtą“, susijusi su:

- naujos įmonės kūrimu;
- esamos įmonės plėtimu;
- įmonės produkcijos diversifikacija, pradedant gaminti naujus, papildomus produktus;
- esamos įmonės bendro gamybos proceso esminiu pakeitimu.

Atnaujinimo investicijos neatitinka nė vienos iš šių sąlygų ir pradinės investicijos sąvoka jų neapėmia.

(51) Todėl Komisija sprendime pradėti procedūrą suabejojo, ar investicijų projektą, kuriuo siekiama modernizuoti ir labiau susieti abi naftos perdirbimo įmones, padidinti dyzelino (ir kartu metanolio) gamybą ir sumažinti benzino gamybą, galima laikyti pradine investicija. Komisijos nuomone, šio investicijų projekto tikslas nebuvo investuoti į naują įmonę ar diversifikuoti esamos įmonės

produkciją, pradedant gaminti naujus, papildomus produktus, tačiau jis apėmė tam tikrus su plėtimu ir gamybos proceso esminiu pakeitimu susijusius aspektus.

Nuosekli regioninė plėtra

(52) Sprendime pradėti procedūrą Komisija pažymėjo, kad norint pagalbos priemonę vertinti kaip *ad hoc* pagalbą, Portugalija turi įrodyti, jog investicijų projektas būtų naudingas nuosekliai regioninės plėtros strategijai, kaip apibrėžta RPG 10 punkte.

(53) Sprendime pradėti procedūrą Komisija visų pirma išreiškė abejonę, ar numatoma nauda regioninei plėtrai iš tiesų atsvertų pagalbos poveikį atitinkamam sektoriui (pagalbos suma – 160 mln. EUR, tačiau numatyta sukurti tik 150 tiesioginių darbo vietų).

(54) Todėl Komisija pažymėjo, jog buvo pagrindo abejoti pagalbos būtinumu, nes iš „Petrogal“ 2008 m. finansinių ataskaitų buvo aišku, kad investicijų projektas buvo ištrauktas iš įmonės pramoninės veiklos strategiją ir tikriausiai būtų buvęs įgyvendintas ir numanomoje priešingoje situacijoje, jei pagalba nebūtų buvusi suteikta. Komisija pažymėjo, kad pagalba neatrodė būtina investicijai (su kuria susiję darbai buvo pradėti 2008 m.) įgyvendinti ir kad „Petrogal“ galėjo rinktis investuoti kitoje vietoje. Nebūtina pagalba dažniausiai nėra naudinga regioninei plėtrai ir gali netinkamai iškraipyti konkurenciją.

Reikalavimas, kad pagalba turėtų oficialiai nustatytą skatinamąjį poveikį

(55) Sprendime pradėti procedūrą Komisija išreiškė abejonę, ar tenkinami RPG 38 punkte nustatyti reikalavimai dėl oficialiai nustatyto skatinamojo poveikio. *Ad hoc* pagalbos atveju kompetentinga institucija turėjo pateikti ketinimų raštą dėl pagalbos suteikimo, gavus Komisijos pritarimą, iki projekto darbų pradžios.

(56) Atsižvelgdama į tai, Komisija sprendime pradėti procedūrą išreiškė abejonę, ar Portugalijos rašytinis patvirtinimas, kad atlikus išsamų patikrinimą buvo nustatyta, jog investicijų projektui galima teikti valstybės pagalbą, iš tiesų atitiko RPG 38 punkto reikalavimus.

3.2. Pagalbos vertinimas pagal pagalbos dideliems investicijų projektams nuostatas

Vienas investicijų projektas

(57) Portugalija pranešė apie dviejose naftos perdirbimo įmonėse įgyvendinamą investicijų projektą kaip apie vieną investicijų projektą (VIP). RPG 60 punkte nustatyta, kad pradinė investicija laikoma VIP, kai ji yra ekonomiškai nedali, atsižvelgiant į technines, funkcines ir strategines sąsajas ir į tiesioginį artumą.

(58) Todėl Komisija sprendime pradėti procedūrą suabejojo dėl atstumo tarp abiejų įmonių. Be to, jeigu investicijų projektas būtų laikomas VIP, jam būtų taikoma pakoreguota viršutinė regioninės pagalbos riba, sumažinta atitinkama procentine dalimi, kaip nustatyta RPG 67 punkte.

Pagalbos vertinimas pagal RPG 68 ir 69 straipsnių nuostatas

(59) Sprendime pradėti procedūrą Komisija išreiškė abejonę dėl pagalbos vertinimo remiantis šių dviejų RPG punktų nuostatomis.

(60) Konkrečiau kalbant, Komisija negalėjo padaryti išvados dėl atitinkamų produktų, kuriems skirtas investicijų projektas. Tebėra neaišku, ar tie produktai yra tik dyzelinas ir metanolis, kaip tvirtina Portugalija, ar reikėtų atsižvelgti ir į kitus naftos perdirbimo veiklos produktus. Reikia atsižvelgti į galimą naftos perdirbimo produktų pakeičiamumą pasiūlos požiūriu ir į faktą, kad metanolis gali būti laikomas tarpiniu produktu, kaip apibrėžta RPG 69 punkte.

(61) Komisija išreiškė abejonę dėl atitinkamos produktų rinkos ir ar ją reikia laikyti tiek dyzelino, tiek metanolio pardavimo iš perdirbimo įmonės rinka, kaip teigia Portugalija.

(62) Komisija išreiškė abejonę, ar atitinkamas aptariamų produktų geografinės rinkas reikėtų nustatyti nacionaliniu, regioniniu (Pirėnų pusiasalio) ar Europos ekonominės erdvės (EEE) lygmeniu.

(63) Be to, Komisija suabejojo, ar „Petrogal“ ir „Galp Energia“ bei ENI grupės, kurioms priklauso „Petrogal“, užima mažesnę kaip 25 % atitinkamos rinkos dalį, kaip nustatyta RPG 68 punkto a papunktyje.

(64) Galiausiai Komisija, remdamasi RPG 68 punkto b papunkčiu, suabejojo, ar investicijų projekto sukurti visų atitinkamų produktų gamybos pajėgumai sudaro daugiau kaip 5 % kiekvienos atitinkamos rinkos dydžio, skaičiavimui pasitelkiant atitinkamo produkto tikrojo vartojimo duomenis, o jei taip, tai ar vidutinis produkto tikrojo vartojimo metinis prieaugis per pastaruosius penkerius metus buvo didesnis nei vidutinis Europos ekonominės erdvės BVP metinis prieaugis.

4. SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS

4.1. *Associação das Indústrias da Petroquímica, Química e Refinação (AIPQR) pastabos*

Investicijų projekto būtinumas

(65) AIPQR mano, kad investicijų projektas yra būtinas Portugalijos ekonomikai ir visos Europos naftos chemijos

pramonės ir naftos perdirbimo sektoriaus konkurencingumui stiprinti. Jeigu investicijų projekto nebūtų įmanoma užbaigti arba jeigu tam nebūtų skirta reikiamos paramos, tai galėtų turėti didelių pasekmių naftos chemijos pramonės gamybos grandinės savarankiškumui ir rėmimui.

Naujų investicijų skatinimas ir naujų produktų kūrimas

(66) Naujasis grynintos tereftalio rūgšties (PTA) gamybos įrenginys, kurį Sinesė planuoja statyti „Artena“ („Artenius – Produção e Comercialização de Ácido Tereftálico Purificado e Produtos Conexos, S.A.“ – „La Seda de Barcelona S.A“ patronuojamoji įmonė Ispanijoje), labai padidins „La Seda“ metanolio poreikius. Todėl metanolio gamyba didesniais kiekiais „Petrogal“ hidrokrekingo įrenginyje yra būtina sąlyga „La Seda“ investicijai, kuri įvertinta apie 400 mln. EUR, įgyvendinti.

Dyzelino trūkumo ir benzino pertekliaus mažinimas

(67) Pasak AIPQR, įgyvendintas investicijų projektas sumažins dyzelino trūkumą visoje Europoje.

Regioninė plėtra ir tarptautinis pripažinimas

(68) AIPQR manymu, „Petrogal“ įnašas yra būtinas siekiant sėkmingai įkurti Naftos perdirbimo, naftos chemijos produktų gamybos ir pramonės konkurencingumo ir technologijų centrą ir remti jo plėtotę pagal Portugalijos strategiją remti nacionalinei ir regioninei ekonomikai svarbiausias pramonės šakas.

Poveikis aplinkai

(69) Pasak AIPQR, hidrokrekingo būdu gaminamas dyzelinas yra aukštesnės kokybės, efektyviau deginamas, o išmetamosiose dujose lieka mažiau teršalų. Dėl aukštos dyzelino produktų kokybės ir efektyvesnio energijos vartojimo, kuris turėtų būti pasiiektas investicijų projektu, „Petrogal“ galės įgyvendinti savo 2008–2011 m. efektyvaus energijos vartojimo planą.

Socialinis ir ekonominis poveikis

(70) Be to, AIPQR nuomone, šiuo investicijų projektu bus sustiprintas Sineso ir Matozinjoso regionų ir apskritai visos šalies socialinis ir ekonominis stabilumas.

4.2. *Associação para a eficiência energética (COGEN) pastabos*

Dyzelino pasiūla

(71) Investicijų projektas yra svarbus, nes juo būtų užtikrinta geresnė dyzelino pasiūla ir didesnis su tuo susijęs savarankiškumas.

Naujų darbo vietų sukūrimas

- (72) Pasak COGEN, įgyvendinant investicijų projektą bus daug galimybių diegti naujas technologijas ir bus sukurta apie 150 tiesioginių darbo vietų ir apie 500 netiesioginių vidutinės kvalifikacijos darbo vietų; visos šios darbo vietos bus nuolatinės.

Energijos vartojimo efektyvumas

- (73) Vertindama poveikį energetikai, COGEN mano, kad įgyvendinus abiejų naftos perdirbimo įmonių pertvarkymo projektus bus galima sutaupyti 14 % energijos. Be to, COGEN pabrėžia, kad įgyvendinus šį investicijų projektą taip pat bus galima padaryti kitokią, su šiuo investicijų projektu nesusijusią, investiciją – įrengti du 82 MW bendros šilumos ir elektros energijos gamybos įrenginius, po vieną kiekvienoje naftos perdirbimo įmonėje. Taip su šia technologija susijusios gamybos pajėgumas Portugalijoje padidės apie 12 %.

4.3. Confederação da Indústria Portuguesa (CIP) pastabos*Dyzelino ir benzino pasiūlos ir paklausos pusiausvyra*

- (74) CIP mano, kad šiuo investicijų projektu sprendžiama Portugalijoje susiklosčiusi padėtis, kuriai būdinga:
- i) dyzelinių degalų vartojimo ir dabartinio perdirbimo pajėgumo Portugalijoje neatitikimas, dėl kurio nuolat reikia importuoti daug dyzelino ir užsienyje parduoti benzino perteklių;
  - ii) būsimas mazuto perteklius dėl to, kad mazutas nebe-naudojamas gaminant elektros energiją ir pramonės atstovai apskritai skatinami nenaudoti mazuto pagal Portugalijos nacionalinę klimato kaitos programą;
  - iii) tarptautinės rinkos tendencijos, susijusios su didėjančia sunkesnių ir rūgštesnių žalios naftos frakcijų pirkimo apimtimi, dėl kurios pagerėtų žalios naftos pasiūla;
  - iv) investicijų projektu būtų padidintas tiekimo saugumas.

Energijos vartojimo efektyvumas

- (75) CIP mano, kad investicijų projektu abiejose naftos perdirbimo įmonėse bus labai padidintas energijos vartojimo efektyvumas, taigi Portugalija galės įvykdyti savo ES duotus įsipareigojimus 10 % padidinti energijos vartojimo efektyvumą Europoje.

Naujų darbo vietų sukūrimas

- (76) CIP mano, kad apie 150 aukštos kvalifikacijos darbo vietų ir 450 netiesioginių nuolatinų darbo vietų, kurias numatoma sukurti, bus labai reikšmingos Portugalijos

ekonominei plėtrai. Tai sustiprins vietos ekonomiką atitinkamuose regionuose, kurių BVP vienam gyventojui yra mažesnis už šalies vidurkį, be to, statybų laikotarpiu bus sukurta apie 5 000 laikinų darbo vietų.

4.4. União Geral de Trabalhadores (UGT) pastabos*Regioninės plėtros skatinimas*

- (77) UGT mano, kad investicijų projektu bus skatinama regioninė plėtra ir jis turės teigiamą poveikį atitinkamų regionų ekonominei plėtrai ir socialinei bei teritorinei sanglaudai. Tuose regionuose yra didelis nedarbas, verslo struktūroje per maža įvairovės, o BVP vienam gyventojui yra mažesnis už šalies vidurkį. Investicijų projektas turės svarbų poveikį abiejų regionų ir visos Portugalijos pramonės struktūrai, nes bus plėtojama tiek tiekėjų, tiek vartotojų grandies veikla, ypač mechanikos ir statybos inžinerijos, elektros energetikos ar net prekybos ir maitinimo paslaugų srityse.

Naujų darbo vietų sukūrimas

- (78) UGT mano, kad įgyvendinant investicijų projektą bus sukurta daugiau ir geresnių darbo vietų; tai ypač svarbu tuo metu, kai dėl ekonomikos ir socialinės krizės sparčiai didėja nedarbas. Pagal investicijų projektą numatyta sukurti 150 tiesioginių darbo vietų (daugelis jų bus aukštos kvalifikacijos) abiejose naftos perdirbimo įmonėse. Taip pat tikimasi sukurti 450 netiesioginių darbo vietų, o statybų laikotarpiu bus sukurta 5 000 laikinų darbo vietų. Investicijų projektu bus padedama išsaugoti kai kurias iš 2 050 esamų darbo vietų, kurios gali būti prarastos, jeigu investicijų projektas nebus įgyvendinamas.

Poveikis aplinkai

- (79) Be to, UGT mano, kad investicijų projektas padės tenkinti griežtus aplinkosaugos ir saugos standartus, nes naftos perdirbimo įmonėse bus įdiegta labiau aplinką tausojančių technologijų.

Nepakankama dyzelino pasiūla

- (80) Pasak UGT, investicijų projektas yra labai svarbus didinant nepakankamą Portugalijos dyzelino perdirbimo ir gamybos pajėgumą. Dabartinis perdirbimo pajėgumas aiškiai yra per mažas ir netenkina paklausos šalies rinkoje, todėl Portugalija yra labiau priklausoma nuo dyzelino importo iš kitų šalių (taigi patiria didesnę strateginę riziką). Mažėjant dyzelino importui, taip pat sumažėtų dabartinis užsienio prekybos balanso deficitai, didele dalimi susidaręs dėl energijos sąskaitų.

Bendra nauda siekiant svarbiausių ES tikslų

- (81) Galiausiai UGT pažymi, kad investicijų projektas yra svarbus ne tik Portugalijai, bet ir ES, nes jį įgyvendinant būtų padedama kurti aplinkai mažiau kenksmingą ir tvaresnę ekonomiką.

4.5. Matozinjoso savivaldybės (CMM) pastabos

- (82) CMM mano, kad darbo vietų kūrimas yra labai reikšmingas atitinkamai vietai. Matozinjoso naftos perdirbimo įmonėje kuriant aukštos kvalifikacijos darbo vietas darbuotojams, kuriems bus mokami už regiono vidurkį didesni atlyginimai, bus padedama didinti vietovės ir viso regiono perkamąją galią. Naftos perdirbimo įmonės veikla ir šimtų mažųjų ir vidutinių komercinių ir pramonės įmonių susijusi veikla toliau darys reikšmingą poveikį bendrajai regione kuriamai pridėtinei vertei, ypač turint omenyje tai, kad nedarbo lygis regione yra apie 13 % (aukštesnis už šalies vidurkį). CMM mano, kad investicijų projektas yra itin svarbus tiek regiono ekonomikai, tiek socialinei padėčiai jame.

4.6. Sineso savivaldybės (CMS) pastabos

- (83) CMS yra įsitikinusi, kad Sineso naftos perdirbimo įmonės naujieji gamybos įrenginiai yra labai svarbūs vietovės ir viso regiono ekonominei plėtrai. Kuriant darbo vietas kvalifikuotiems darbuotojams ir steigiant daugiau ir geresnių mažųjų ir vidutinių įmonių, bus daromas teigiamas poveikis regiono socialinei plėtrai.

4.7. Confederação Geral dos Trabalhadores Portugueses (CGTP) pastabos

- (84) CGTP mano, kad investicijų projektas yra labai naudingas aplinkai ir svarbus regioninei plėtrai Portugalijoje, nes:
- i) jį įgyvendinant bus galima išplėtoti įvairesnių aukštesnės kokybės produktų pasiūlą šalies organinės chemijos pramonei, taip pat eksportui. Todėl investicijų projektu bus padedama naudingai plėtoti gamybos pramonės specializaciją;
  - ii) bus sukurta šimtai nuolatinių darbo vietų, taip pat keli tūkstančiai laikinų darbo vietų statybų laikotarpiu daugiausia tuose regionuose, kurių nedarbo lygis yra vienas aukščiausių Portugalijoje;
  - iii) bus plėtojama vietos ekonomika būsto, prekybos ir viešbučių, taip pat kituose ekonominės veiklos sektoriuose.

4.8. Associação Industrial Portuguesa (AIP) pastabos

- (85) AIP pažymi, kad investicijų projektas reikšmingai padidins Šiaurės Portugalijos ir Alentežo regionų gerovę.
- (86) Šiaurės Portugalijos regione, kuriame nedarbo lygis siekia 11,6 %, palyginti su šalies vidurkiu 9,8 % (2009 m. trečiojo ketvirčio duomenimis), nedarbas šiuo metu yra

didžiausias iš visų Portugalijos regionų; ilgalaikis nedarbas yra itin didelis (pusė bedarbių gyventojų ieško darbo metus arba ilgiau). Jeigu dabartinės socialinės krizės sąlygomis būtų sukurta 500 tiesioginių darbo vietų ir 200 nuolatinių netiesioginių darbo vietų, taip pat apie 2 000 laikinų darbo vietų statybų laikotarpiu, tai būtų labai naudinga regionui.

- (87) Nedarbo lygis Alentežo regione šiuo metu yra vienas aukščiausių Portugalijoje – 10,2 %, palyginti su šalies vidurkiu 9,8 % (2009 m. trečiojo ketvirčio duomenimis); ilgalaikis nedarbas yra itin didelis (pusė bedarbių gyventojų ieško darbo metus arba ilgiau). Todėl 100 tiesioginių darbo vietų ir 250 nuolatinių netiesioginių darbo vietų, taip pat apie 3 000 darbo vietų statybų laikotarpiu sukūrimas bus labai naudingas regionui.

4.9. Konkurento Nr. 1 pastabos

4.9.1. Pastabos dėl sprendimo pradėti procedūrą

Pradinė investicija ir investicijų projekto VIP pobūdis

- (88) Konkurento Nr. 1 teigimu, investicijų projektą galima laikyti paprastu „esamos įmonės plėtimu“, kaip apibrėžta RPG 34 punkte. Investicijų projekto negalima laikyti VIP, nes investicijos ilgalaikis turtas būtų „ekonomiškai dalus“, kaip apibrėžta RPG 60 punkte. Sineso ir Matozinjoso naftos perdirbimo įmonės iš tiesų skiria didelis geografinis atstumas. Investicijų projekte aiškiai numatyta atskirai investuoti į kiekvieną įmonę. Šiose naftos perdirbimo įmonėse galima rinktis eksploatuoti vakuuminis ir lengvojo krekingo įrenginius vietoj hidrokrekingo įrenginio, arba atvirkščiai. Todėl investicijos į šias įmones nebūtinai yra tiesiogiai susijusios. Bet kokiu atveju, šios įmonės galėtų veikti atskirai, jų susieti nebūtina. Be to, Matozinjoso naftos perdirbimo įmonė galėtų parduoti savo vakuuminio gazolio produkciją tarptautinėse rinkose, o į Sineso įmonės hidrokrekingo įrenginį būtų galima tiekti importuotą vakuuminį gazolį.

Pagalbos nauda regioninei plėtrai

- (89) Vienintelė Portugalijos nurodyta investicijų projekto nauda regioninei plėtrai būtų tiesioginių ir netiesioginių darbo vietų sukūrimas. Todėl neįmanoma įrodyti, kad investicijų projektas būtų naudingas nuosekliai regioninės plėtros strategijai ir kad juo būtų padedama siekti ekonominės sanglaudos tikslo⁽²⁶⁾. Sunku sutikti su tuo, kad sukurtas tiesiogines darbo vietas, kurių kiekvienai tenka daugiau kaip vienas milijonas eurų išlaidų, galima laikyti itin didele nauda regioninei plėtrai. Šiuo požiūriu investicijų projekto pagalbos sumos ir tiesioginių darbo vietų

⁽²⁶⁾ Kaip apibrėžta 2009 m. birželio 24 d. Komisijos komunikato dėl regioninės pagalbos dideliems investicijų projektams nuodugnaus vertinimo kriterijų 11 punkte, OL C 223, 2009 9 16, p. 3.

santykis palygintas su padėtimi pagal ankstesnius Komisijos sprendimus (atitinkamas santykis pagal ankstesnius Komisijos sprendimus parodytas lentelėje). Be to, konkurentas Nr. 1 mano, kad investicijų projektas nėra susijęs su jokių tariamų rinkos nepakankamumu.

Pagalbos skatinamasis poveikis

- (90) Kalbant apie reikalavimą dėl oficialiai nustatyto skatinamojo poveikio, reikia pažymėti, kad „Petrogal“ iki projekto darbų pradžios negavo jokio ketinimų rašto iš Portugalijos valdžios institucijų. Todėl konkurentas Nr. 1 daro išvadą, kad pagalba neatitinka RPG 38 punkto.
- (91) Remdamasis ekonominiu vertinimu, konkurentas Nr. 1 mano, kad pagalba neatitinka būtinumo kriterijų ir nedaro jokio skatinamojo poveikio. Investicijų projektas yra investicija į gamybą, kurios ekonominės paskatos yra pasiūlos ir paklausos neatitikimas ir galimybė apsirūpinti sunkesne ir pigesne žalia nafta. Tai yra investicija, daroma dėl dyzelino paklausos rinkoje natūralios raidos. Visi kiti ekonominės veiklos vykdytojai visoje Europoje daro panašias investicijas be valstybės pagalbos. Taigi, remiantis faktais, investicijų projektas būtų buvęs įgyvendintas ir be valstybės pagalbos, o tai prieštarauja 2009 m. birželio 24 d. Komisijos komunikato (toliau – Nuodugnaus vertinimo komunikatas) ⁽²⁷⁾ 22 punktui.

Atitinkami produktai

- (92) Konkurentas Nr. 1 mano, kad atitinkami produktai yra:
- dyzelinas (galutinis produktas),
  - metanolis (tarpinis produktas, kaip apibrėžta RPG 69 punkte), todėl iš metanolio gaminamus naftos chemijos produktus taip pat būtina laikyti (manomai) atitinkamais produktais,
  - hidrokrekingo likučiai (kai hidrokrekingo įrenginys eksploatuojamas be perdirbimo įrenginio).

Produktai ir geografinės rinkos

— Dyzelinas

- (93) Konkurento Nr. 1 teigimu, „Petrogal“ yra vienintelis rinkos dalyvis Portugalijoje, turintis žaliai naftai perdirbti reikiamų pajėgumų. „Petrogal“ tiekia žaliavas savo konkurentams šioje rinkoje. „Petrogal“ valdo didžiausius benzino ir dyzelino importo įrenginius ir saugyklas. „Petrogal“ priklauso didžiausias Portugalijoje degalinių tinklas. „Petrogal“ užima dominuojančią padėtį arba mažų mažiausiai daro didelę įtaką daugelyje Portugalijos naftos produktų rinkų. Konkurentas Nr. 1 mano, kad vertinant

atitinkamą rinką reikėtų ne tik atsižvelgti į produktų pardavimą iš perdirbimo įmonės, bet ir įvertinti konkurencinę padėtį dyzelino mažmeninės ir nemažmeninės prekybos rinkoje.

— Metanolis

- (94) Savo pastabose dėl metanolio konkurentas Nr. 1 taip pat pareiškė nuomonę, kad vertinant atitinkamų produktų rinką nereikėtų apsiriboti jų pardavimu iš perdirbimo įmonės, reikėtų atsižvelgti ir į jų vartotojų grandies veiklą.
- (95) Kalbant apie atitinkamą geografinę rinką, bendras dyzelino importo ir eksporto mastas, palyginti su bendru dyzelino pardavimu Portugalijoje, yra per mažas, kad regioninę rinką būtų galima pagrįstai laikyti atitinkama rinką. Konkurentas Nr. 1 mano, kad atitinkama geografinė rinką yra Portugalijos rinką.

Rinkos dalys

- (96) Konkurento Nr. 1 manymu, reikėtų atsižvelgti į ENI veiklą susijusiose produktų rinkose, nes tais atvejais, kai bendrovė gali daryti lemiamą įtaką kitos bendrovės prekybos politikai, būtina vertinti bendrą abiem bendrovėms tenkančią atitinkamos rinkos dalį.
- (97) Konkurentas Nr. 1 daro išvadą, kad dyzelino rinkoje reikšmingai viršijama RPG 68 punkte nustatyta 25 % rinkos riba. Todėl investicijų projektui teikiamos pagalbos tikslas yra subsidijomis remti dominuojančių rinkos dalyvių, taip padedant jam išlaikyti ir stiprinti savo įtaką rinkoje. Tai labai paveiks konkurenciją, taip pat pagalba reikšmingai iškreips atitinkamas rinkas.
- (98) Konkurentas Nr. 1 daro išvadą, kad valstybės pagalba yra veiklos pagalba, kuria stiprinama dominuojančio rinkos dalyvio padėtis atitinkamos rinkose. Pagalba nedaro jokio skatinamojo poveikio. Bet koku atveju, pagalboms neigiamas poveikis yra didesnis už bet kokią galimą teigiamą jos poveikį.

4.9.2. 2010 m. rugsėjo 15 d. ir lapkričio 10 d. (atsakant į Komisijos 2010 m. rugpjūčio 5 d. ir spalio 13 d. užduotus klausimus) pateiktos pastabos

Igyvendinti panašūs investicijų projektai ir susijusi grąžos norma

- (99) Panašūs investicijų projektai buvo įgyvendinti keturiose naftos perdirbimo įmonėse (La Rabidoje, Kasteljone, Kartachenoje ir Bilbao) siekiant to paties tikslo padidinti turto pelningumą įrengiant naujus perdirbimo įrenginius, kuriuos eksploatuojant padidinama tarpinių distiliatų produkcija, sumažinama mazuto gamyba ir perdirbama sunkesnė žalia nafta. Konkurentas Nr. 1 taip pat nurodė panašius investicijų projektus, įgyvendintus Italijoje (ENI priklausančiose Sanazaro and Taranto naftos perdirbimo įmonėse), Vokietijoje („Bayernoil“), Lietuvoje („Mažeikių nafta“) ir Baltarusijoje („Slavneft“).

⁽²⁷⁾ 2009 m. birželio 24 d. Komisijos komunikatas dėl regioninės pagalbos dideliems investicijų projektams nuodugnaus vertinimo kriterijų, OL C 223, 2009 9 16, p. 3.

(100) Dėl galimos tokių investicijų šiame sektoriuje lyginamosios gražos normos konkurentas Nr. 1 pažymėjo, kad jis nežino jokių lyginamųjų kriterijų: investicijų projekto pelningumas paprastai priklauso nuo konkrečios bendrovės kapitalo sąnaudų ir kitų dalykų. Konkurentas Nr. 1 mano, kad laikotarpiu, kuriuo buvo nuspręsta įgyvendinti investicijų projektą, apytikrė naftos perdirbimo sektoriaus investicijų gražos norma turėtų būti mažų mažiausiai 10 %.

Dyzelino importo kliūtys (pardavimo iš perdirbimo įmonės lygiu)

(101) Konkurentas Nr. 1 bendrais žodžiais apibūdino esamas importo kliūtis atitinkamoje geografinėje rinkoje. Pasak jo, didžiausia problema Portugalijoje yra „Petrogal“ dominuojanti padėtis rinkoje – ši bendrovė kontroliuoja 100 % Portugalijos naftos perdirbimo pajėgumo, taigi ir svarbiausius importo bei eksporto terminalus. Jis taip pat tvirtina, kad „Petrogal“ dominuojančią padėtį rinkoje užima ir dėl savo didelių produktų saugyklų pajėgumų, kurie, pasak kelių nepriklausomų šaltinių⁽²⁸⁾, sudaro 90 % rinkos. Todėl „Petrogal“ užima apie 45 % Portugalijos mažmeninės prekybos ir 80 % nemažmeninės prekybos rinkos dalį.

(102) Komisijai paklausus, ar „Petrogal“ kada nors yra atsisakiusi leisti naudotis savo saugyklomis, konkurentas Nr. 1 tokių atvejų nenurodė.

(103) Konkurentas Nr. 1 mano, kad Portugalijos saugyklų pajėgumas yra ribotas ir kad naudojimosi tokiais pačiais saugyklų įrenginiais arba paslaugomis išlaidos Portugalijoje yra didesnės (apie 25 %) negu kitose šalyse, kaip antai Ispanijoje ir Italijoje.

(104) Konkurentas Nr. 1 mano, kad importuojamo dyzelino ir iš „Petrogal“ perkamo dyzelino kainos iš esmės nesiskiria, nes kainos yra indeksuojamos pagal tarptautines kainas, pridedant logistikos išlaidas.

4.10. Konkurento Nr. 2 pastabos

4.10.1. Pastabos dėl sprendimo pradėti procedūrą

(105) Konkurentas Nr. 2 mano, kad įgyvendinus investicijų projektą „Petrogal“ dyzelino gamybos pajėgumas padidės apie 2,5 mln. tonų, taigi Portugalija, anksčiau importuodavusi dyzeliną nedideliais kiekiais, virs svarbia dyzelino eksportuotoja.

Pagalbos nauda regioninei plėtrai ir pagalbos skatinamasis poveikis

(106) Konkurentas Nr. 2 abejoja dėl pagalbos būtinumo, nes „Petrogal“ priklauso didelei bendrovei, kuri priklauso ir yra kontroliuojama ENI. „Petrogal“ yra pelningai veikianti bendrovė, investavusi nemažai lėšų tiek į gamybą (naftos perdirbimą Brazilijoje ir Angoloje), tiek į vartojimą, plėsdama savo produkcijos skirstymo tinklą Ispanijoje. Ji užima privilegijuotą padėtį Portugalijoje, nes jai priklauso dvi vienintelės šalyje veikiančios naftos perdirbimo įmonės.

⁽²⁸⁾ PCF Energy: Downstream Monitoring Service – Europe PORTUGAL: „Galp Energia“ kontroliuoja apie 90 % visų žalios naftos ir naftos produktų saugyklų Portugalijoje.

(107) „Petrogal“ yra vertikalčiai integruota ir didžiausia naftos produktais prekiaujanti bendrovė Portugalijoje ir trečia didžiausia konkurentė Pirėnų pusiasalio rinkoje.

(108) Konkurentas Nr. 2 mano, kad valstybės pagalba neatitinka RPG 38 punkte nustatytų reikalavimų dėl oficialiai nustatyto pagalbos skatinamojo poveikio. Pats investicijų projektas yra pelninga operacija, atitinkanti vidutinės trukmės ir ilgalaikius strateginius „Petrogal“ tikslus, todėl ji būtų įvykdyta bet koku atveju.

(109) Konkurentas Nr. 2 teigia, kad investicijų projektas padės tenkinti didėjančią dyzelino vidaus paklausą, „Petrogal“ galės daugiau eksportuoti į kitas rinkas (pavyzdžiui, Prancūzijos ir Ispanijos) negu importuoti, taip pat padidės „Petrogal“ naftos perdirbimo marža.

(110) Konkurentas Nr. 2 mano, kad pagalbos būtinumą reikia vertinti remiantis Nuodugnaus vertinimo komunikato 2.3 skirsnio nuostatomis.

(111) Konkurentas Nr. 2 remiasi 31 išnašoje nurodyta „PFC Energy“ ataskaita, kurioje minima, kad „Petrogal“ investicijų projektas jau buvo įgyvendinamas 2006 m. Investicijų projektas galėjo būti įgyvendintas tik Matozinzoso ir Sineso regionuose (ne todėl, kad jie yra remiamos teritorijos, o todėl, kad juose yra naftos perdirbimo įmonės).

(112) Galiausiai konkurentas Nr. 2 pareiškė nuomonę, kad į veikiančių naftos perdirbimo įmonių pertvarkymą iš esmės nebūtų buvę įmanoma investuoti jokioje kitoje vietoje.

Atitinkami produktai ir atitinkama rinka

(113) Konkurentas Nr. 2 pateikė pastabų tik dėl dyzelino.

— Pardavimo iš perdirbimo įmonės lygis

(114) Konkurentas Nr. 2 aiškina, kad nors teisinių kliūčių importui nėra, importas labai priklauso nuo įvairių veiksnių arba net gali būti jų ribojamas; tai gali būti fiziniai veiksniai (saugyklų importuojamiems produktams trūkumas, saugyklų buvimo vietos ir savininkai, antrinio logistikos tinklo trūkumai) ir su rinkos struktūra susiję veiksniai (gebėjimas nustatyti iš perdirbimo įmonės parduodamų produktų kainas).

— Nemažmeninės prekybos lygis

(115) Kiti Portugalijos rinkos dalyviai importuoja 90 % viso importuojamo dyzelino ir tai darydami patiria didelių sunkumų, kaip nurodyta Portugalijos konkurencijos institucijos ataskaitoje „Relatório final sobre os sectores dos combustíveis líquidos e do gás engarrafado em Portugal“⁽²⁹⁾ (toliau – Institucijos ataskaita). Konkurentas Nr. 2 mano, kad dėl visų šių veiksnių Portugalijos rinka yra uždaresnė nei kitos panašios kitų šalių rinkos.

⁽²⁹⁾ Paskelbta 2009 m. kovo 31 d.

(116) Konkurentas Nr. 2 mano, kad vertinant atitinkamą rinką reikėtų ne tik atsižvelgti į produktų pardavimą iš perdirbimo įmonės, bet ir įvertinti skirstymo bei prekybos (mažmeninės ir nemažmeninės) kanalus. Įgyvendinus investicijų projektą gamyba padidės 2,5 mln. tonų per metus, taigi Portugalijoje susidarys 1,6 mln. tonų metinis dyzelino produkcijos perteklius, įskaitant 0,5 mln. tonų Sineso įmonėje per metus pagaminamo biodyzelino.

— Nemažmeninė ir mažmeninė prekyba

(117) Institucijos ataskaitoje teigiama, kad šis prekybos lygis laikomas antruoju dyzelino skirstymo sistemos lygiu. Dyzelino kaina priklausys nuo jo pirkimo įmonėje arba importo kainos, prie šios pridėdant transporto ir laikymo saugyklose išlaidas, ir nuo pardavimo pelningumo.

(118) Konkurento Nr. 2 manymu, „Petrogal“ yra konkurentė ir skirstymo lygmeniu, kuriame ji turi aiškų konkurencinį pranašumą: suteikus bet kokią pagalbą, kuria būtų sumažintos „Petrogal“ dyzelino gamybos sąnaudos, sustiprėtų jos dabartinė dominuojanti padėtis Portugalijos rinkoje (51 % nemažmeninėje rinkoje ir 37 % mažmeninėje rinkoje).

Atitinkama geografinė rinka

(119) Konkurentas Nr. 2 mano, kad atitinkama geografinė rinka turėtų aprėpti daugią daugiausia Pirėnų pusiasalį. EEE rinką galima laikyti atitinkama geografinė rinka tik tuo atveju, jeigu importuojant dyzeliną būtų veiksmingai konkuruojama su dyzelino gamyba perdirbant naftą Portugalijoje (darant prielaidą, kad nebūtų jokių teisinių ar ekonominių importo kliūčių).

(120) Pagalba investicijai paveiks „Petrogal“ konkurentus Pirėnų rinkoje, nes panašios investicijos (kuriomis siekta labai panašių strateginių tikslų) Ispanijos naftos perdirbimo įmonėse buvo įgyvendintos be valstybės pagalbos.

(121) Laikant nemažmeninę ir mažmeninę prekybą atitinkamos produktų rinkos dalimi, „Petrogal“ užimama šalies ir vietos rinkų dalis smarkiai viršija RPG 68 punkte nustatytą 25 % ribą ir pagalba neturėtų būti teikiama.

Rinkos dalys

(122) Konkurentas Nr. 2 mano, kad pasiūlos požiūriu koncentracija nemažmeninėse benzino ir dyzelino rinkose yra labai didelė (keturiems pagrindiniams rinkos dalyviams tenka didesnė nei 95 % rinkos dalis), kaip savo ataskaitoje nurodė Portugalijos konkurencijos institucija.

(123) Įvertinta „Petrogal“ užimama nemažmeninės Portugalijos dyzelino rinkos dalis pagal prekybos apimtį yra apie 35–45 %. Konkurentas Nr. 2 mano, kad įgyvendinus investicijų projektą gamybos pajėgumas padidės 2,5 megatonų ir, turint omenyje šį projektą kartu su kitais „Petrogal“ įgyvendintais projektais, „Petrogal“ galės ne tik patenkinti vidaus paklausą Portugalijos dyzelino rinkoje, bet ir eksportuoti beveik 2 megatonų dyzelino į kaimynines šalis (Ispaniją ir Prancūziją).

4.10.2. 2010 m. rugsėjo 10 d. raštu pateiktos pastabos atsakant į Komisijos 2010 m. rugpjūčio 4 d. prašymą suteikti daugiau informacijos

Įgyvendinti panašūs investicijų projektai ir susijusi grąžos norma

(124) Konkurentas Nr. 2 pažymi, kad atitinkamame sektoriuje nėra nustatytos lyginamosios grąžos normos, nes bendrovės yra nustačiusios savo tikslines normas, o šios gali priklausyti nuo konkretaus investicijų projekto ypatumų. Konkurentas Nr. 2 nurodė penkias naftos perdirbimo įmones, kuriose panašūs investicijų projektai, kurių bendra suma viršijo 6 mlrd. EUR, buvo įgyvendinti be valstybės pagalbos.

Dyzelino importo kliūtys (pardavimo iš perdirbimo įmonės lygiu)

(125) Konkurentas Nr. 2 pažymi, kad saugyklų pajėgumas yra ribotas, taip pat trūksta reikiamų uostų įrenginių. Todėl importuojami produktai į Portugaliją vežami mažesniais kiekiais ir juos skirstant patiriama daugiau išlaidų, o nuo to priklauso jų galutinio mažmeninio ir nemažmeninio pardavimo pelningumas.

(126) Dėl saugyklų konkurentas Nr. 2 pažymi, kad saugyklų įrenginius paprastai eksploatuoja jų savininkas (kaip antai „Petrogal“) savo reikmėms. Trečiosioms šalims priklausančiose saugyklose trūksta vietos, nes jų savininkai jau yra pasirašę ilgalaikes sutartis su kitais subjektais.

(127) Konkurentas Nr. 2 mano, kad „Petrogal“ gali nustatyti apie 3–5 USD už toną palankesnę dyzelino pardavimo kainą negu jos konkurentai, nes užima dominuojančią padėtį saugyklų rinkoje.

5. PORTUGALIJOS PASTABOS

5.1. Pastabos dėl sprendimo pradėti procedūrą

(128) Portugalija patikslina, kad Portugalijos valdžios institucijų ir Komisijos tarnybų susitikimas įvyko 2009 m. kovo 11 d. Portugalija pažymi, kad šis investicijų projektas nėra pakeitimo ar atnaujinimo projektas; jis yra pertvarkymo projektas, todėl pagal jį, siekiant geriau tenkinti didėjančią dyzelino poreikį, bus iš esmės pakeistas naftos perdirbimo procesas. Portugalija taip pat pažymi, kad EIB suteiks finansavimą ir kad pagalba mokesčių kreditu bus teikiama nuo 2011 m. Portugalija taip pat mano, kad vertinant investicijų projektą kaip *ad hoc* pagalbą neturėtų būti sugriežtintos vertinimo taisyklės. Iš tiesų investicijų projekto sutarties ir Portugalijos pagalbos teikimo sutarties su pagalbomis gavėju sudarymas priklauso nuo to, ar tam pritaris Komisija. Kadangi investicijų projektas ir pagalbos teikimo sutartys jau buvo pateikti Komisijai pranešimo etape, Portugalija siūlo pateikti administracinį raštą, kurio priede būtų pateikti sprendimo pradėti procedūrą 8 puslapyje nurodyti investicijų projektas ir pagalbos teikimo sutartys ir kuriuo būtų pranešta apie šių sutarčių įsigaliojimą.

5.1.1. Pastabos dėl investicijų projekto

Investicijų projektas kaip pradinė investicija

- (129) Portugalija mano, kad investicijų projektas yra pradinė investicija, priklausanti esamos įmonės plėtimo arba gamybos proceso esminio pakeitimo kategorijai.

Bendro gamybos proceso esminis pakeitimas

- (130) Portugalijos teigimu, įrengus naująjį vakuuminio distiliavimo įrenginį ir naująjį hidrokrekingo įrenginį, bus galima gaminti daugiau dyzelino, taigi derinti dyzelino gamybą prie rinkos poreikių. Toks prisitaikymas nebūtų įmanomas dabartinės struktūros naftos perdirbimo sistemoje, kurioje tėra labai nedaug galimybių pereiti nuo benzino prie dyzelino gamybos.

Esamos įmonės plėtimas

- (131) Naujasis vakuuminio distiliavimo įrenginys ir lengvojo krekingo įrenginys Matozinjoso įmonėje, naujasis hidrokrekingo įrenginys Sineso įmonėje ir anksčiau turėti perdirbimo įrenginiai bus eksploatuojami kartu. Todėl Portugalija laiko investicijų projektą gamybos sistemos plėtra kartu su gamybos proceso esminiu pakeitimu.

Projektas kaip VIP

- (132) Portugalijos valdžios institucijos aiškina, kad įdiegus naująjį procesą bus sustiprintos abiejų naftos perdirbimo įmonių veiklos ir funkcijų papildomos sąsajos: vakuuminis gazolis [ ] bus vežamas iš Matozinjoso į Sineso įmonę, o sunkusis metanolis [ ] – iš Sineso į Matozinjoso įmonę. Investicijų projektas įgyvendinamas darnioje naftos perdirbimo sistemoje: Sineso ir Matozinjoso įmonės yra neatsiejamos viena nuo kitos, ypač siekiant gerinti dyzelino gamybą. Netenkinamas tik geografinis („tiesioginio geografinio artumo“) kriterijus. Tačiau investicijų projekto padalijimas į dvi dalis būtų dirbtinis, nes jis yra techniniu, funkcinu ir strateginiu požiūriais nedalomas⁽³⁰⁾.

5.1.2. Pastabos dėl rinkos ir atitinkamų produktų apibūdinimo

Atitinkami produktai

- (133) Portugalija mano, kad atitinkami produktai yra dyzelinas ir sunkusis metanolis; dyzelinas yra šios investicijos ekonominė paskata, o sunkusis metanolis – techniškai neišvengiamas Sineso įmonės gamybos proceso šalutinis produktas.
- (134) Pertvarkytose naftos perdirbimo įmonėse gaminamas sunkusis metanolis nebus skirtas eksportui – jis bus naudojamas „Petrogal“ Matozinjoso įmonės aromatinių junginių gamybos procese, čia juo bus pakeistas importuojamas metanolis (kurio 92 % gaunama už ES ribų). Įgyvendinus investicijų projektą sunkiojo metanolio gamyba padidės tik Sineso įmonėje ([200–250] kilotonų

per metus)⁽³¹⁾. Sineso įmonėje pagaminamas didesnis sunkiojo metanolio kiekis pakeis šiuo metu Matozinjoso įmonės reikmėms importuojamą metanolį ir nebus parduodamas trečiosioms šalims.

- (135) Portugalija paaiškino, kad jokia investicija į Matozinjoso naftos perdirbimo įmonę nėra skirta konkrečioms įrenginiams, kuriuose sunkusis metanolis perdirbamas į reformingo žaliavą – tarpinį aromatinių junginių (t. y. metanolio darinių) gamybos produktą, o reformingo žaliava vėliau „Petrogal“ Matozinjoso įmonės aromatinių junginių gamybos įrenginyje perdirbama į metanolio darinius (kurie rinkoje parduodami rinkos kainomis antrinių naftos chemijos produktų gamybos pramonei). Aromatinių junginių gamybos įrenginyje naudojamos reformingo žaliavos kaina nesikeis, nes ji yra indeksuojama [10–20] % metanolio importo pariteto ir [80–90] % benzino importo pariteto.

*Atitinkama geografinė rinka**Dyzelino rinka*

- (136) Portugalija mano, kad jos atitinkama nacionalinė rinka yra atvira ir konkurencinga be kliūčių prekybai. Dyzelino kainos priklauso nuo žalios naftos kainos ir perdirbimo sąnaudų. Naftos perdirbėjai konkuruoja su importuotojais. Atitinkama geografinė rinka Portugalija laiko Šiaurės Vakarų Europą.

Metanolio rinka

- (137) Ankstesniais Komisijos sprendimais nustatyta, kad metanolis yra produktas, kuriuo prekiaujama tarptautiniu mastu, ir kad šio produkto rinka yra mažų mažiausiai visa Vakarų Europa.

Pagalbos gavėjo rinkos dalis

- (138) Visos grupės (be ENI duomenų, nes ji nevykdo naftos perdirbimo nei mažmeninės prekybos veiklos Pirėnų rinkoje, o Herfindahlis–Hirschmano indeksas (HHI) rodo žemą koncentracijos lygį Europos mastu) užimama regioninės rinkos dalis nesiekia 25 %.

5.1.3. Pastabos dėl projekto reikšmės pagal Europos, nacionalinę ir regioninę strategiją

- (139) Portugalija pabrėžia, kad investicijų projektas atitinka nacionalinius arba Europos lygmens strateginius tikslus. Padidinus dyzelino gamybą ([1–3] megatonų per metus nuo 2011 m.), bus galima geriau išnaudoti nacionalinės naftos perdirbimo sistemos pajėgumą. Bus galima geriau derinti pasiūlą ir paklausą, įveikti didelį dyzelino trūkumą ir sumažinti benzino produkcijos perteklių.

⁽³¹⁾ Šis pajėgumo padidėjimas numatytas tik Sineso įmonėje. Iš Sineso į Matozinjoso įmonę tiekiamas metanolio kiekis būtų 143 kilotonų per metus; šis metanolis būtų vietoj importuoto metanolio naudojamas Matozinjoso įmonės reikmėms. Per metus susidarantis 69 kilotonų likutis būtų sunaudojamas Sineso įmonės vidaus procesuose – jis būtų tiekiamas į platformingo įrenginius siekiant padidinti vandenilio, kuris reikalingas eksploatuojant hidrokrekingo įrenginį, gamybą.

⁽³⁰⁾ RAG 60 punkto 55 išnašoje minimi kriterijai.

ES energetinis priklausomumas

- (140) Portugalijos teigimu, įgyvendinant investicijų projektą bus mažinamas priklausomumas nuo dyzelino importo iš Rusijos, o tai yra Komisijos (jos 2008 m. dokumente „Antroji strateginės energetikos apžvalga. ES energijos tiekimo užtikrinimo ir solidarumo veiksnių planas“⁽³²⁾) ir valstybių narių užsibrėžtas tikslas.
- (141) Dyzelino paklausa padidėjo ir 2000–2025 m. laikotarpiu toliau didės, tačiau dabartinės naftos perdirbimo įmonės nedaug tegalės prisitaikyti prie paklausos pokyčių, jei nebus daroma didelių investicijų į jų pertvarkymą. „Petrogal“, darydama savo investiciją, numato paklausos didėjimą ir mažina priklausomumą nuo importo ir atitinkamą su tiekimu susijusią riziką.
- (142) Investicijų projektu bus skatinama mažinti teršalų išmetimą į atmosferą ir bus gerinamas įrenginių energijos vartojimo efektyvumas. Numatomomis energijos vartojimo racionalizavimo priemonėmis galima [ ] % sumažinti dabartinį energijos vartojimą naftos perdirbimo įmonėse.
- (143) Kai bus pradėta gamyba pertvarkytose įmonėse, bus perdirbama ta pati žaliava, tačiau jos perdirbimo pajėgumas bus kur kas didesnis, bus suvartojama mažiau energijos ir sumažės tarša.

Naudos aplinkai ir jos reikšmės apibendrinimas

- (144) Portugalijos teigimu, poveikis oro taršai yra labai svarbus, nes įgyvendinus investicijų projektą bus sumažinta tarša iš įmonių nuolatinių taršos šaltinių ir taip bus padedama siekti regioninių ir nacionalinių oro kokybės tikslų.
- (145) Investicijų projekto svarba regioniniu lygmeniu pripažįstama, nes pagal jį į naftos perdirbimo įmonėse gaminamų degalų asortimentą bus įtrauktos gamtinės dujos, o dabartinė garo katilinė bus pakeista bendros šilumos ir elektros energijos gamybos įrenginiu.
- (146) Poveikį aplinkai nacionaliniu lygmeniu galima įvertinti pagal tai, kaip sekasi siekti tikslų, nustatytų Nacionalinėje taršos sieros dioksidu ir azoto oksidais mažinimo prognozoje⁽³³⁾.
- (147) Įgyvendinus investicijų projektą pagerės dyzelino kokybė, todėl sumažės tarša iš automobilių. Investicijų projektas taip pat turės teigiamą poveikį biologiniams veiksniams (florai ir faunai) ir kraštovaizdžiui.

⁽³²⁾ COM(2008) 781 galutinis.

⁽³³⁾ Pagal 2001 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/81/EB dėl tam tikrų atmosferos teršalų išmetimo nacionalinių ribų.

*5.1.4. Pastabos dėl naudos regioninei plėtrai**Pagrindai*

- (148) Portugalija pabrėžia svarbią investicijų projekto naudą regioninei plėtrai, kadangi jo įgyvendinimo vieta yra du mažiau išsivystę regionai, kuriuose yra didelis nedarbas. Abu regionai yra remtinios teritorijos pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies a punktą, juose pagal Portugalijos regioninės pagalbos žemėlapi nustatytos įprastos regioninės pagalbos ribos didelėms įmonėms yra 40 % (Sineso įmonei Alentežo regione) ir 30 % (Matozinjoso įmonei Šiaurės Portugalijos regione). Abu regionai yra konvergencijos tikslo (kaip apibrėžta ES regioninėje politikoje) regionai, kurių BVP vienam gyventojui nesiekia 75 % Europos vidurkio.
- (149) Portugalijos manymu, Sineso ir Matozinjoso naftos perdirbimo įmonės yra atitinkamų regionų ekonomikos pagrindas. Portugalija tikisi, kad investicinis projektas bus itin naudingas užimtumui ir bendrai Šiaurės Portugalijos ir Alentežo regionų ekonominei struktūrai.

i) Sinesas

- (150) Sineso naftos perdirbimo įmonė yra Alentežo regione, kurio BVP yra 6 % mažesnis už šalies vidurkį. Regionui yra būdinga mažesnė verslo koncentracija ir trūksta pažangių paslaugų, kuriomis būtų skatinama plėtra ir inovacija. Trečiąjį 2009 m. ketvirtį nedarbo lygis regione buvo 10,2 %, t. y. 0,4 % aukštesnis už šalies vidurkį, ir nuo tada iki 2010 m. trečiojo ketvirčio išaugo iki 11,6 % (taigi 0,7 % viršijo šalies vidurkį).

ii) Matozinjosa

- (151) Matozinjoso naftos perdirbimo įmonė yra Šiaurės Portugalijos regiono Porto vietovėje. Šiaurės Portugalijos regionas šiuo metu yra skurdžiausias šalies regionas pagal NUTS II (Teritorinių statistinių vienetų nomenklaturą), 2008 m. BVP vienam gyventojui jame buvo apie 20 % mažesnis už šalies vidurkį. Regiono ekonomikos augimo tempas yra lėtesnis už ES ir Portugalijos vidurkį, jame taip pat trūksta kvalifikuotų žmoniškųjų išteklių. Nedarbo lygis regione išaugo nuo 11,6 % trečiąjį 2009 m. ketvirtį iki 13,2 % tą patį 2010 m. ketvirtį ir yra kur kas didesnis už šalies vidurkį (kuris 2009 m. buvo 9,8 %, 2010 m. – 10,9 %).

*5.1.5. Darbo vietos ir mokymas**Tiesioginių darbo vietų kūrimas*

- (152) Portugalijos teigimu, investicijų projekto veiklos etape bus sukurta apie 150 naujų darbo vietų, tiesiogiai susijusių su perdirbimo įrenginių eksploatavimu abiejose naftos perdirbimo įmonėse.

- (153) Sprendžiant iš investicijos išlaidų ir sukurtų tiesioginių darbo vietų santykio, naftos perdirbimo sektorius yra labai imlus kapitalui. Be to, šio sektoriaus darbuotojai turi būti specialiai ir kvalifikuotai mokomi.

Netiesioginių ir laikinų darbo vietų kūrimas

- (154) Įgyvendinant investicijų projektą bus atverta daug galimybių kurti netiesiogines darbo vietas, nes eksploatuojant naujus įrenginius įmonių technologijos bus sudėtingesnės ir reikės atlikti daugiau techninės priežiūros darbų. Pagal naftos perdirbimo įmonių subrangos politiką reikės vis daugiau paslaugų, kurias teiks kvalifikuoti darbuotojai. Portugalijos manymu, „naftos perdirbimo įrenginių pertvarkymas turės reikšmingą poveikį šalies pramonei, ypač mechanikos inžinerijos, elektros energetikos ir statybos pramonės šakoms. Įvertinta, kad aktyviausiu statybos laikotarpiu abiejose naftos perdirbimo įmonėse statybos darbus dirbs apie 3 000 darbuotojų“, taip pat „tikimasi sukurti apie 450 netiesioginių nuolatinių darbo vietų“. Šiose vietose bus įdarbinami kvalifikuoti darbuotojai, kuriems paprastai mokamas didesnis nei vidutinis rinkos atlyginimas; numatoma, kad tai, ypač Sineso vietovėje, turės didelį socialinį ir ekonominį poveikį vietos bendruomenei.

- (155) Dėl pagal investicijų projektą numatomų sukurti netiesioginių ir tiesioginių darbo vietų santykio (3:1) ir taikomos metodikos pagrįstumo Portugalija atsakė, kad šį santykį reikėtų lyginti su atitinkamu santykiu pagal kitus investicijų projektus tame pačiame sektoriuje. Remdamasi dviem kitomis valstybės pagalbos priemonėmis, kurioms pritarė Komisija (Komisijos sprendimai N 898/06 ir N 899/06 atitinkamai dėl „Repsol Polimeros“ ir „Artensa“ naftos chemijos pramonės projektų)⁽³⁴⁾, Portugalija mano, kad pagal investicijų projektą siūlomas tiesioginių ir netiesioginių darbo vietų santykis yra konservatyvesnis ir pagrįstesnis nei „Repsol Polimeros“ santykis (vienai tiesioginei darbo vietai tenka 15 netiesioginių darbo vietų), nors pagal abu projektus pertvarkomos jau veikiančios įmonės. Portugalija taip pat pažymėjo, kad atitinkami investicijų projekto dydžiai yra artimi „Artensa“ projektui, nors šis yra visiškai naujos įmonės statybos („plyno lauko“) projektas. Portugalija taip pat atsižvelgia į „HSB Solomon Associates LLC“ naftos pramonei nustatytą lyginamąjį standartą PEI (darbuotojų našumo indeksą). Šis rodiklis rodo darbo valandų skaičių pagal EDC (ekvivalentinį distiliacijos pajėgumą) – paprastai variant, kiek darbo vietų sukurama vienam žalios naftos bareliui perdirbti. Naujausioje paskelbtoje ataskaitoje (2008 m. duomenimis) pagalbos gavėjas pateikė bendrą [50–70] indeksą, kuris palygintas su tiriamųjų duomenų vidurkiu (113,7) ir su Pietų ir Vidurio Europos vidurkiu (206,8). Jis rodo, kiek darbuotojų dirba pačioje naftos perdirbimo įmonėje [ ], ir apima

kelias su nuolatiniu išorės paslaugų teikimu susijusios papildomos veiklos rūšis. Portugalijos manymu, taip naudojantis išorės paslaugomis, užtikrinamas netiesioginių darbo vietų kūrimas ir galima pagrįstai tikėtis geresnio negu „Artensa“ atveju netiesioginių darbo vietų ir tiesioginių darbo vietų santykio. Todėl Portugalija, lygindama padėtį su šioje konstatuojamojoje dalyje nurodytais Komisijos sprendimais, daro išvadą, kad aptariama strategija buvo itin nuosekliai įgyvendinta pagal „Repsol Polimeros“ projektą (naudota kuo mažiau vidaus išteklių ir kuo daugiau išorės išteklių). „Artensa“ atveju, priešingai, pasiekta vidaus ir išorės išteklių naudojimo pusiausvyra. Portugalijos manymu, siūlomas santykis (3:1) yra naftos perdirbimo pramonėje įprastas santykis, tiksliai pertekiantis tam tikrų „Petrogal“ veiklos (pavyzdžiui, techninės priežiūros) užduočių perdavimo trečiosioms šalims mastą.

- (156) Savo vėlesnėse pastabose Portugalija pagrindė šį teiginį cituodama Komisijos neseniai paskelbtą dokumentą⁽³⁵⁾, iš kurio, Portugalijos nuomone, galima spręsti, kad atitinkamas santykis yra nuo 4:1 iki 6:1: „tad nors šioje pramonėje ES mastu yra tiesiogiai įdarbinta tik 100 000 darbuotojų, galima manyti, kad nuo ES naftos perdirbimo pramonės tiesiogiai priklausomų darbo vietų yra net 400 000–600 000.“ To paties dokumento 41 išnašoje minima „600 000 papildomų darbo vietų logistikos ir prekybos srityse“, taigi atitinkamas santykis galėtų būti net 12:1.

Išsaugotos darbo vietos

- (157) Per oficialią tyrimo procedūrą Komisijai pateiktame tolesniame dokumente (ekonominės naudos analizėje) Portugalija pateikė darbo vietų, kurias pavyktų išsaugoti investicijų projektu, išraišką skaičiais, nes buvo akivaizdu, kad priešingoje (neinvestavimo) situacijoje „Petrogal“ būtų ėmusis tam tikrų restruktūrizavimo priemonių, įskaitant darbo jėgos mažinimą. Neįgyvendinant investicijų projekto būtų „iš viso prarasta 1 240 darbo vietų – 150 tiesioginių ir 450 netiesioginių – tiesiogiai sukurtų įgyvendinant projektą, negana to, apie 160 tiesioginių ir 480 netiesioginių darbo vietų būtų prarasta dėl išlaidų mažinimo priemonių, kurias tektų įgyvendinti mažėjant nepertvarkytų įmonių eksploatavimo pelningumui.“

Poveikis socialinei ir ekonominei regionų gerovei

- (158) Portugalija pabrėžia, kad įgyvendinant investicijų projektą daugiausia dirbs kvalifikuoti darbuotojai, kurių darbo užmokesčio dydis sieks [ ] vidutinio darbo užmokesčio atitinkamoje vietos rinkoje. Šių darbuotojų įdarbinimas turės teigiamą socialinį ir ekonominį poveikį vietos

⁽³⁴⁾ 2007 m. liepos 10 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos N 898/06 *Repsol Polimeros* (OL C 220, 2007 9 20, p. 3) ir 2007 m. liepos 10 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos N 899/06 *Artensa – (Artenius) – Produção e Comercialização de Ácido Tereftálico Purificado e Produtos Conexos, SA* (OL C 227, 2007 9 27, p. 2).

⁽³⁵⁾ Prie Komisijos komunikato „2020 m. ir vėlesnio laikotarpio energetikos infrastruktūros prioritetai“ pridėto 2010 m. lapkričio 17 d. Komisijos tarnybų darbinio dokumento dėl naftos produktų perdirbimo ir tiekimo ES, SEC(2010) 1398 galutinis, 3.2.7 skirsnis (Sektoriaus pertvarkymo poveikis). Dokumentas paskelbtas Komisijos interneto svetainėje.

bendruomenei, bus plėtojamas kitų sričių verslas ir įvairi veikla. Taigi investicijų projektu bus padedama kurti ir atnaujinti Porto ir Sineso regionų infrastruktūrą ir materialinę bazę, sudarant būtinas sąlygas geresnei gyvenimo kokybei šiuose regionuose ir stiprinant jų konkurencingumą.

- (159) Savo atsakyme Portugalija taip pat pabrėžia, kad „projekto statybų etape, skatinant vietos įmonių kūrimą ir plėtrą, bus padarytas didelis poveikis šalies pramonei. Veiklos etape, įgyvendinus projektą, bus skatinama kurti naujas su technine priežiūra susijusias įmones ir taip bus toliau stiprinamas regiono gyvybingumas.“ Todėl „šia iniciatyva „Petrogal“ padės menkiau išsivysčiusiems regionams tapti konkurencingesniems, vertinant pagal šalies vidurkį. Galiausiai projektas teigiamai paveiks Alentežo regiono verslą ir jo plėtrą į užsienio rinkas.“
- (160) Be to, numatoma, kad žaliavų ir pagamintų produktų tiekimo tarp abiejų naftos perdirbimo įmonių didinimas pagal investicijų projektą bus labai naudingas Sineso ir Leišonso uostų infrastruktūrai⁽³⁶⁾ – suaktyvėjus abiejų uostų veiklai ir eksploatavimui, pagerės jų veiklos rezultatai.
- (161) Galiausiai, Portugalijos teigimu, įgyvendinus investicijų projektą pertvarkytas įmonės „Petrogal“ numato eksploatuoti bent 30 metų, todėl bus ilgą laiką padedama siekti regioninių, nacionalinių ir Europos tikslų.

Mokymas ir susitarimai

- (162) Įgyvendinant investicijų projektą taip pat bus padedama stiprinti regiono žmogiškųjų išteklių gebėjimus. Siekiant mokyti pagal investicijų projektą naujai įdarbintus ir kitus jame dalyvaujančius darbuotojus, bendradarbiaujant su Alentežo pakrantės regiono technikos kolegija⁽³⁷⁾, Sineso pramonės ir logistikos zonos⁽³⁸⁾ (ZILS) verslo centre bus sukurtos profesinės kvalifikacijos suteikimo ir mokymo sistemos.
- (163) Aptardama ryšius su mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros projektais ir bendradarbiavimą su universitetais, Portugalija pažymėjo, kad abi naftos perdirbimo įmonės dėl jose vykdomos mokslinių tyrimų ir mokymo veiklos yra regioninės plėtros centrai. Portugalijos teigimu, investicijų projektas turėtų būti naudingas ir suteikti „Petrogal“ naujų galimybių sudaryti bendradarbiavimo susitarimus su švietimo centrais mokslo ir inžinerijos srityje.

Vienai pagal investicijų projektą sukurtai darbo vietai tenkanti pagalbos suma

- (164) Portugalija pateikė pastabų dėl investicijos dydžio ir sukurtų darbo vietų skaičiaus santykio, siekdama įrodyti, kad ši proporcija yra visiškai pagrįsta, ypač turint omenyje tai, kad naftos perdirbimo sektorius yra labai

imlus kapitalui, jam reikia aukštos kvalifikacijos darbuotojų ir didelių mokymo investicijų jų kvalifikacijai palaikyti. Komisijos patvirtintų „Repsol Polimeros“ ir „Artensa“ naftos chemijos produktų pramonės projektų atitinkami pagalbos sumų ir sukurtų darbo vietų santykiai buvo tokie patys dideli⁽³⁹⁾.

Ekonominės naudos analizė

- (165) Portugalija, gavusi Komisijos prašymą pateikti ekonominės naudos analizę ir projekto vertinimą, panašų į privalomus iš struktūrinių fondų bendrai finansuojamų didelių projektų vertinimus⁽⁴⁰⁾, pateikė dokumentą, kuriame daugiausia siekė kiekybiškai įvertinti investicijų projekto socialinę ir ekonominę naudą. Šiame dokumente nurodytas ekonominis poveikis siejamas su įvairia investicijos teikiama nauda: su projektu susijusiais mokėtiniais mokesčiais; tiesioginiu darbuotojų įdarbinimu (susijusiais mokesčiais); netiesioginiu darbuotojų įdarbinimu (susijusiais mokesčiais); sutaupytomis bedarbių pašalpų lėšomis; vartojimo mokesčiu (PVM); mažesniu transporto ir pramonės sektoriuose išmetamu CO₂ kiekiu; Portugalijos valstybės užsienio skolos palūkanų nemokėjimu; krovinių vežimu ir prastovomis (susijusiais mokesčiais); papildomomis Leišonso uosto pajamomis ir parama vietos bendruomenės vystymuisi.
- (166) Investicijų projekto nauda vietai siejama su vartojimo mokesčiu (PVM), papildomomis Leišonso uosto pajamomis ir parama vietos bendruomenės vystymuisi (išreikšta bendra 49 mln. EUR suma grynąja dabartine verte), o visa kita su projektu susijusi nauda (išreikšta bendra 454 mln. EUR suma grynąja dabartine verte) laikoma nauda visai šaliai ir bendrai šalies ekonomikai, todėl ją galima tik iš dalies priskirti atitinkamiems regionams. Darant prielaidą, kad ši nauda visai šaliai bus paskirstyta visiems Portugalijos regionams proporcingai kiekvieno iš jų ekonominiam svoriui, kadangi Šiaurės Portugalijos ir Alentežo regionams tenka 34,8 % Portugalijos BVP (2007 m. duomenimis), bendra nauda regionams (išreikšta 195 mln. EUR grynąja dabartine verte) yra kur kas didesnė už investicijų projektui teikiamos pagalbos sumą (121 mln. EUR grynąja dabartine verte).

5.1.6. Pastabos dėl pagalbos būtinumo

Pagalbos skatinamasis poveikis

- (167) Portugalija pabrėžė, kad pagalbos teikimas veiksmingai ir iš esmės padėjo „Petrogal“ priimti sprendimą investuoti, nes be pagalbos nebūtų buvę įmanoma užtikrinti pelningumo. 2008 m. kovo 5 d. GALP direktorių valdyba patvirtino investicijų projektą, prieš tai iš nacionalinių institucijų gavusi 2007 m. sausio 23 d. parengtą raštą dėl sutikimo teikti pagalbą. Pirmas išsipareigojimas užsakyti įrangą prisiimtas 2008 m. kovo 14 d., po to, kai 2008 m. kovo 10 d. buvo pasirašytos pagalbos teikimo sutartys su Portugalijos Vyriausybe.

⁽³⁹⁾ Žr. 34 išnašą.

⁽⁴⁰⁾ Iš struktūrinių fondų finansuojamų investicijų projektų ekonominės naudos analizė, žr. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1828/2006 (OL L 371, 2006 12 27, p. 1), su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) Nr. 832/2010 (OL L 248, 2010 9 22, p. 1), II priedo E punktą.

⁽³⁶⁾ Leišonso uostas yra Matozinjoso jūrų uostas.

⁽³⁷⁾ Escola Tecnológica do Litoral Alentejano.

⁽³⁸⁾ Zona Industrial e Logística de Sines.

Pagalbos būtinumas

- (168) Investicijų projektas nebūtų buvęs įgyvendintas be pagalbos, nes nebūtų buvę įmanoma įsitikinti jo pelningumu.
- (169) 2001 m. GALP direktorių valdyba nusprendė atsisakyti ankstesnio plano atnaujinti Matozinjoso naftos perdirbimo įmonę, nes pagal projektą panaudoto kapitalo grąža (PKG) buvo mažesnė už „Galp Energia“ vidutinę svertinę kapitalo kainą (VSKK) naftos perdirbimo sektoriuje.
- (170) 2005 m. GALP direktorių valdyba dar kartą apsvaistė strateginę galimybę įgyvendinti abiejų naftos perdirbimo įmonių pertvarkymo projektą. Iš pradžių ištyrus galimybes imtis kitokių investicijų projektų, 2008 m. kovo mėn. Sineso ir Matozinjoso naftos perdirbimo įmonių pertvarkymo projektas buvo pateiktas direktorių valdybai patvirtinti. Apskaičiuota naujai suplanuotos investicijos ([ ] mln. EUR) vidinė grąžos norma be jokios valstybės paramos buvo [8–10] % – tik [ ] procentinių punktų didesnė už „Galp Energia“ naftos perdirbimo veiklos VSKK ([7–9] %).
- (171) GALP direktorių valdyba, priimdama savo 2008 m. kovo mėn. sprendimą, rėmėsi šia investicijų projekto vidinės grąžos normos (VGN) kintamumo analize

3 lentelė

Gavus pagalbą	Grynoji dabartinė vertė	[100–150] mln. EUR
	Grąžos norma/VGN	[9–11] %
Be pagalbos	Grynoji dabartinė vertė	[1–50] mln. EUR
	Grąžos norma/VGN	[8–10] %

Šaltinis: GALP.

- (172) Remiantis „Galp Energia“ vykdomojo komiteto 2008 m. sausio 10 d. svarstymais, bendrovės tiekimo, perdirbimo ir logistikos srities VSKK ir vidinis minimalaus pelningumo koeficientas (pridėjus rizikos priedą prie kapitalo sąnaudų⁽⁴¹⁾) atitinkamai buvo [7–9] % ir [10–12] %.
- (173) Portugalija pažymėjo, kad tiek VSKK, tiek vidinis minimalaus pelningumo koeficientas, nustatyti „Galp Energia“, atitiko naftos perdirbimo sektoriuje įprastą praktiką ir kad šie ekonominiai kriterijai yra visuotinai taikomi visų didelių šio sektoriaus bendrovių. Siekdama pagrįsti šiuos teiginius, Portugalija pateikė Komisijai „Citigroup“, „Bloomberg“ ir „Broker Research“ 2010 m. sudarytą lentelę, kurioje palygintos įtakingų šio sektoriaus bendrovių VSKK.

(174) Portugalija tvirtina, kad sprendimas investuoti atitiko ir toliau atitinka pagal visus šio pagalbos gavėjo projektus įprastą praktiką ir įprastus pelningumo reikalavimus. Vertinant pelningumą kartu su VSKK remiamasi vidiniu minimalaus pelningumo koeficientu kaip papildomu kriterijumi. Būsimų pinigų srautų prognozės paprastai nebūna visiškai tikslios. Su pinigų srautų prognoze visada siejamas tam tikras netikrumas (rizika); kuo didesnis laiko tarpas skiria pinigų srautus, tuo didesnė tikimybė, kad jų vertinimas yra apytikris ir jame yra klaidų. Įprasčiausias būdas mažinti netikrumą yra prie kapitalo sąnaudų pridėti rizikos priedą (VSKK) ir naudoti šį dydį kaip būtino investicijos minimalaus pelningumo koeficientą (angl. *hurdle rate*). Taigi skirtumas tarp minimalaus pelningumo koeficiento ir VSKK verčių yra papildomas pelnas, numatomas sprendžiant, ar investuoti, ar ne, atsižvelgiant į papildomą su būsimų pinigų srautų prognozėmis siejamą riziką. Portugalija pažymėjo, kad „Galp Energia“, analizuodama investicijų projektus ir priimdama su jais susijusius sprendimus, minimalaus pelningumo koeficientu remiasi nuo 2002 m. Tais metais nustatytas projektų minimalaus pelningumo koeficientas buvo VSKK, padidinta [nuo 1 iki 5] procentinių punktų (p. p.). 2006 m. „Galp Energia“ nusprendė šiek tiek kitaip apskaičiuoti minimalaus pelningumo koeficientą: užuot pridėjusi prie VSKK [1–5] p. p., ji padidino VSKK [10–50] % ($VSKK_{2006\text{ m.}} + \text{minimalaus pelningumo koeficientas}_{2006\text{ m.}} = [1,1-1,5] \times VSKK_{2006\text{ m.}}$). Šis naujas kriterijus buvo nustatytas atlikus vidaus vertinimą, kad turint omenyje skirtingus VSKK lygius kiekviename veiklos sektoriuje, prie bazinio dydžio pridėti tam tikrą procentą būtų tinkamesnis ir nuoseklesnis metodas negu remtis absoliučiąja verte. Siekdama paaiškinti išsamiau, Portugalija pateikė Komisijai įvairias VSKK ir minimalaus pelningumo koeficientus, „Galp Energia“ 2002–2006 m. taikytus kiekviename (tiekimo ir perdirbimo, prekybos naftos chemijos produktais, išteklių žvalgymo ir gamybos, dujų ir elektros energetikos) veiklos sektoriuje.

(175) Portugalijos teigimu, turint omenyje tarptautiniu mastu pripažintus šio pobūdžio projektų standartus, kadangi investicijos dydžio kintamumas tame inžinerinio projektavimo etape (vadinamasis pradinis inžinerinis projektavimas, angl. *Front End Engineering Design*) tebėra reikšmingas, GALP direktorių valdyba nemanė, kad toks svarbus projektas būtų perspektyvus, jeigu jo grąžos norma tiek nedaug skirtųsi nuo VSKK, nes taip jo grąža lengvai galėtų būti mažesnė už tą pamatinę vertę.

(176) Tačiau jeigu investicijų projektui būtų suteikta mokesčių paskata, jo grąža būtų [9–11] %; atsižvelgiant į šio investicijų projekto strateginį pobūdį, buvo manoma, kad tokia grąža yra pakankama, kad būtų galima patvirtinti ir pradėti vykdyti išpareigojimus įrangos tiekėjams.

(177) Portugalija pateikė alternatyvių investicijų projektų, kurių „Petrogal“ būtų galėjusi imtis tuo metu, kai priėmė sprendimą dėl šio investicijų projekto, sąrašą. Kadangi naujai investicijai turimi finansiniai ištekliai yra riboti, kelios „Galp Energia“ veiklos sritys varžosi tarpusavyje dėl tų ribotų išteklių; vykdoma griežta atrankos politika.

(41) Išsamiau paaiškinta 232 konstatuojamojoje dalyje.

- (178) Tačiau jeigu pagalbos teikimo sutartis su Portugalijos valstybe nebūtų buvusi pasirašyta ir investicijų projektas nebūtų įgyvendinamas, abiejų naftos perdirbimo įmonių konkurencingumas neišvengiamai būtų sumažėjęs. Portugalijos teigimu, neįgyvendinus investicijų projekto, naftos perdirbimo įmonių pajėgumų naudojimas būtų sumažėjęs [80–90] % dėl benzino ir mazuto paklausos mažėjimo rinkoje (tyrimuose prognozuojama, kad paklausa labai sumažės 2008–2020 m., ji gali mažėti nuo [20–30] % iki [40–50] %). Abiejų įmonių naftos perdirbimo marža būtų buvusi visai maža. Ieškant išeities iš šio padėties, būtų tekę įgyvendinti radikalią restruktūrizavimo programą ir, be kita ko, atleisti dalį darbuotojų.
- (179) Kadangi Komisija išreiškė abejonę, ar GALP direktorių valdyba, priimdama savo sprendimą, atsižvelgė į verslo aplinkos pokyčius, Portugalijos buvo paprašyta pateikti išsamią priešingos padėties, jeigu investicijų projektas nebūtų įgyvendintas, analizę. Šiuo tikslu Portugalijos buvo paprašyta pateikti investicijų projekto VGN įvertinus naftos perdirbimo įmonių galimą pelningumą be investicijų projekto ir atsižvelgiant į naftos perdirbimo maržų mažėjimą.
- (180) Portugalijos pateikta priešingos padėties analizė apibendrinta 4 lentelėje:

4 lentelė

		Verslo rodikliai	Nauja galutinė investicijos vertė
Gavus pagalbą	Grynoji dabartinė vertė	[200–250] mln. EUR	[150–200] mln. EUR
	Gražos norma/VGN	[10–12] %	[10–12] %
Be pagalbos	Grynoji dabartinė vertė	[100–150] mln. EUR	[100–150] mln. EUR
	Gražos norma/VGN	[9–11] %	[9–11] %

- (181) Portugalijos teigimu, „net jei projektas yra labai svarbus ar net turi strateginę reikšmę bendrovei, tai nereiškia, kad jis yra vienintelis projektas, kurio būtinumu neabejojama, jeigu jo VGN nesiekia pagrįstai priimtino minimalaus dydžio“ (kaip tik tokia padėtis buvo 2001 m.).

5.2. Portugalijos pateiktos pastabos dėl trečiųjų šalių pastabų

- (182) Portugalija atkreipė dėmesį į aktyvų įvairių subjektų (savi-valdybių, profesinių sąjungų, sektorių ir pramonės asociacijų) dalyvavimą ir surašė visas pastabas, kuriose teigiamai vertinta investicijų projekto nauda regioninei plėtrai ir energijos vartojimo efektyvumui.

5.2.1. Portugalijos pastabos dėl konkurentų Nr. 1 ir Nr. 2 pastabų

- (183) Savo 2010 m. sausio 21 d. pastabose Portugalija paaiškino, kad vakuuminio distiliavimo žaliavų rinka yra labai permaininga ir joje neįmanoma užtikrinti pakankamai pastovaus vakuuminio gazolio tiekimo į tokio dydžio hidrokrekingo įrenginį, koks veikia Sineso įmonėje. Portugalija patvirtina, kad hidrokrekingo likučių beveik nebus, nes hidrokrekingo įrenginyje bus naudojama izokrekingo technologija.

Projektų nauda regioninei plėtrai

- (184) Portugalija pakartoja, kad investicijų projektu bus skatinama mažiau išsivysčiusių regionų plėtra (darbo vietų kūrimas ir išsaugojimas, darbuotojų mokymas, masto ekonomija, technologijų perdavimas, teigiamas šalutinis poveikis ir t. t.) nepaisant to, kad projektas įgyvendinamas jau veikiančiose naftos perdirbimo įmonėse; visos gautos teigiamos pastabos tai patvirtina. Jose taip pat pabrėžiama investicijų projekto strateginė svarba ir nauda aplinkai, priešingai kitoms pastaboms, kad projekto nauda atitinkamiems regionams esanti susijusi tik su užimtumu.

- (185) Dėl konkurento Nr. 1 (trečiosios šalies) parengtos lentelės, kurioje „pagalbos sumų ir sukurtų darbo vietų“ santykis palygintas su kitų regioninės *ad hoc* pagalbos projektų atitinkamais santykiais (žr. 89 konstatuojamąją dalį), Portugalija pažymėjo, kad toje lentelėje nepateikta kitų naftos perdirbimo ar bet kurios kapitalui imlios pramonės šakos projektų. Todėl investicijų projekto negalima lyginti su lentelėje pateiktais projektais – jį reikia lyginti su to paties ekonomikos sektoriaus dideliais investicijų projektais, kuriems teikiama pagalba (žr. 2007 m. liepos 10 d. Komisijos sprendimą dėl valstybės pagalbos N 898/06 *Repsol Polimeros* ir 2007 m. liepos 10 d. sprendimą dėl valstybės pagalbos N 899/06 *Artensa (Artenius) – Produção e Comercialização de Ácido Tereftálico Purificado e Produtos Conexos, SA*; pastarųjų projektų „pagalbos sumų ir sukurtų darbo vietų“ santykį galima lyginti su atitinkamu santykiu pagal „Petrogal“ projektą).

- (186) Lyginant projektą su panašiais projektais (pavyzdžiui, nurodytais 185 konstatuojamojoje dalyje) pagal „netiesioginių ir tiesioginių darbo vietų“ santykį, taip pat gaunami panašūs rezultatai.

Pagalbos būtinumas

- (187) Portugalija pakartoja, kad GALP direktorių valdyba patvirtino investicijų projektą 2008 m. kovo mėn., prieš tai (2007 m. sausio mėn.) gavusi Portugalijos valdžios institucijų rašytinį patvirtinimą, kad investicijų projektui gali būti teikiama valstybės pagalba. Taigi pagalba buvo su išlygomis (visų pirma reikėjo gauti Komisijos patvirtinimą) suteikta iki darbų pradžios. Pirmas tvirtas išpareigojimas tiekėjams buvo priimtas 2008 m. kovo mėn., „Petrogal“ pasirašius pagalbos teikimo sutartis.

(188) Portugalija prieštarauja trečiųjų šalių pastaboms, kad „Petrogal“ jau 2006 m. buvo nusprendusi pradėti investicijų projektą.

(189) Portugalija patvirtina, kad prieš priimant galutinį sprendimą buvo atliktos galimybių studijos. Nors GALP direktorių valdyba be tokios informacijos nebūtų galėjusi priimti sprendimo, tai nereiškia, kad GALP direktorių valdyba jau buvo apsisprendusi dėl projekto.

(190) Portugalija tvirtina, kad investicijų projektas nebūtų buvęs įgyvendintas be valstybės pagalbos.

(191) Portugalija paaiškina, kad investicijų projekto VGN buvo nepakankama, palyginti su susijusios rizikos dydžiu ir turint omenyje kitų „Galp Energija“ veiklos plėtotei būtinų projektų svarbą ([ ]). Todėl investicijų projektas nebūtų buvęs įgyvendintas be valstybės pagalbos.

Atitinkamas produktas ir geografinė rinka

(192) Portugalija, įvertinusi trečiųjų šalių pateiktas pastabas, daro išvadą, kad atitinkama geografinė rinka yra ne Portugalijos rinka, o mažų mažiausiai viso Pirėnų pusiasalio rinka.

(193) Portugalija pažymi, kad jeigu atitinkama geografinė rinka aprėpia visą Pirėnų pusiasalį ar dar didesnę teritoriją, „Petrogal“ dyzelino rinkos (pardavimo iš perdirbimo įmonės, nemažmeninės prekybos ir mažmeninės prekybos lygiu) dalys niekada negalėtų viršyti 25 %.

(194) Portugalija pakartoja, kad investicijų projektas bet koku atveju neturės įtakos dyzelino nemažmeninės ir mažmeninės prekybos rinkoms, nes jo pardavimo iš perdirbimo įmonės kaina nustatoma pagal rinkos sąlygas, taigi „Petrogal“ kainas diktuoja rinka. Priešingu atveju „Petrogal“ klientai lengvai pereitų prie importuojamo dyzelino, nes, pasak Portugalijos, nėra jokių kliūčių (techninių, muitų tarifų, logistikos⁽⁴²⁾ ar kitokių) importuoti dyzeliną iš kitų valstybių narių. Portugalijos importo reikalavimai atitinka ES reikalavimus.

(195) Portugalija pateikė suvestinius duomenis apie dyzelino importą (jūromis ir sausuma) į Portugaliją.

⁽⁴²⁾ Trečiųjų šalių saugyklų talpa yra 428 000 m³, taigi jose galima pristatyti 2,9 mln. tonų per metus (8 kartus per metus keičiant saugyklų turinį); tai yra daugiau kaip pusė šalies rinkos. Be to, dyzelinas importuojamas ir sausuma Ispanijos vamzdynais.

5 lentelė

Dyzelino importas ir eksportas

Metai		2006	2007	2008	2009
IMPORTAS	Iš viso (kilotonų)	638	776	1 011	1 478
	„Petrogal“	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
	Kitų įmonių	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
EKSPORTAS	Iš viso (kilotonų)	314	192	164	95
	„Petrogal“	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
	Kitų įmonių	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]

Šaltinis: DGEG (pasviruoju šriftu) ir „Petrogal“ duomenys.

(196) Be to, Portugalijos saugyklų pajėgumas yra pakankamas: Portugalija pateikė duomenų, įrodančių, kad įvairūs subjektai renkasi skirtingas strategines kryptis (investavimą į saugyklas arba jų nuomą) ir kad abu sprendimai yra galimi ir priimtini. Įtakingiausi subjektai savo saugyklų nedidino, nors rinkoje buvo galimybių tai daryti; tai rodo, kad jų prekybos veiklai pakanka turimų saugyklų. Portugalija pažymi, kad bendras dyzelino importas iki šiol nuolat didėjo, o eksportas šiek tiek sumažėjo. Taip yra dėl nepaliaujamo rinkos augimo ir vis labiau nepakankamo vidaus gamybos pajėgumo. Tačiau 2009 m. duomenis iš dalies lėmė avarija Sineso naftos perdirbimo įmonėje, dėl kurios kelioms savaitėms buvo sutrikdytas jos eksploatavimas ir gamyba. Rinkos dalyviams tais metais teko importuoti daugiau, ir tai rodo, kad yra įvairių dyzelino tiekimo galimybių.

(197) 2009 m. į Portugaliją importuotas dyzelinas sudarė 27,2 % viso tais metais sunaudoto dyzelino. Ankstesniais metais bendras importuojamo dyzelino kiekis sudarė apie 14 % per metus Portugalijoje sunaudojamo dyzelino kiekio (apie 5,4 megatonų).

(198) Todėl, Portugalijos manymu, Portugalijos dyzelino rinka yra atvira ir konkurencinga rinka, kurioje sudaromos tinkamos sąlygos prekybai, o kainos priklauso nuo žalios naftos kainos ir perdirbimo sąnaudų ir nustatomos kaip alternatyva importui *Platts* kainomis.

(199) Portugalijos manymu, sunkiojo metanolio rinka yra mažų mažiausiai EEE rinka, nes metanolis yra produktas, kuriuo prekiaujama tarptautiniu mastu.

6. PAGALBOS PRIEMONĖS VERTINIMAS

6.1. Valstybės pagalbos buvimas

- (200) Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad išskyrus tuos atvejus, kai ši Sutartis nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (201) Portugalijos pagalba „Petrogal“ bus teikiama kaip mokesčių kreditas. Todėl šią paramą galima laikyti teikiama valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje.
- (202) Pagalba teikiama vienintelei bendrovei „Petrogal“, todėl yra atrankinė.
- (203) Pagalba teikiama investicijai, kuria bus padidinta dyzelino ir sunkiojo metanolio gamyba. Kadangi valstybės narės tarpusavyje prekiauja šiais produktais, priemonė gali daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai. „Petrogal“ teikiama pagalba bus sumažintos bendrovės išlaidos, kurias ji turėtų padengti savarankiškai, jei negautų pagalbos. Taip „Petrogal“ bus suteiktas ekonominis pranašumas prieš konkurentus. Taigi šia pagalba, palaikant „Petrogal“ ir jos produktų gamybą, iškraipoma arba gali būti iškraipyta konkurencija.
- (204) Todėl Komisija mano, kad nagrinėjama priemonė yra valstybės pagalba pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje pateiktą apibrėžtį.
- (205) Nustačius, kad nagrinėjama priemonė yra valstybės pagalba pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje pateiktą apibrėžtį, būtina įvertinti, ar priemonę galima laikyti suderinama su vidaus rinka.

6.2. Pagalbos priemonės teisėtumas

- (206) Portugalija, pranešusi apie pagalbą iki jos suteikimo, įvykdė Sutarties 108 straipsnio 3 dalyje nustatytą prievolę pranešti apie pagalbą.

6.3. Vertinimo teisinis pagrindas

- (207) Kadangi pagalba siekiama remti regioninę plėtrą, jos suderinamumas su vidaus rinka vertinamas pagal RPG ir ypač pagal RPG 4.3 skirsnio nuostatas dėl didelių investicijų projektų, taip pat pagal Nuodugnaus vertinimo komunikate nustatytus regioninės pagalbos dideliems

investicijų projektams nuodugnaus vertinimo kriterijus, nebent per oficialią tyrimo procedūrą būtų padaryta išvada, kad neviršijamos RPG 68 punkto a papunktyje („rinkos dalies kriterijus“) ir 68 punkto b papunktyje („pajėgumo padidėjimo ir rinkos rezultatų kriterijai“) nustatytos ribos.

- (208) Komisija turi atlikti trijų etapų vertinimą:

— pirma, ji turi įvertinti atitiktį bendrosioms RPG nuostatom;

— antra, ji turi patikrinti, ar tikrai netenkinamas rinkos dalies kriterijus, taip pat pajėgumo padidėjimo bei rinkos rezultatų kriterijai pagal 68 punkto a ir b papunkčius;

— trečia, atsižvelgdama į antrojo vertinimo etapo rezultatus, ji gali nuspręsti atlikti nuodugnų vertinimą.

6.4. Atitiktis bendrosioms RPG nuostatom – sprendime pradėti procedūrą išreikštų abejonų tikrinimas

- (209) Komisija patikrino, ar suteikta pagalba atitinka bendrąsias RPG nuostatas. Tai įvertinusi Komisija pateikė toliau nurodytas pastabas.

Pradinės investicijos projektas

- (210) Sprendime pradėti procedūrą Komisija suabejojo, ar investicijų projektas yra pradinė investicija, ar jį galima laikyti atnaujinimo investicija.

- (211) Komisija atsižvelgė į 130 ir 131 konstatuojamosiose dalyse pateiktas Portugalijos pastabas, kad investicijomis plėtojama esama įmonė ir iš esmės keičiamas esamos įmonės bendras gamybos procesas, todėl investiciją galima laikyti pradine investicija pagal RPG 34 punktą.

- (212) Iš tiesų naujasis vakuuminio distiliavimo įrenginys ir lengvojo krekingo įrenginys Matozinjoso įmonėje, taip pat naujasis hidrokrekingo įrenginys Sineso įmonėje bus eksploatuojami kartu su anksčiau turėtais perdirbimo įrenginiais, todėl investicijų projektu ne keičiamas gamybos procesas, o plėtojama gamybos sistema. Be to, įgyvendinus investicijų projektą bus pertvarkytos naftos perdirbimo įmonės, jose bus įrengtos naujos technologinės infrastruktūros, skirtos sunkesnių frakcijų žaliai naftai perdirbti į benziną ir dyzeliną.

(213) Konkurentas Nr. 1 neprieštarauja teiginiui, kad investicija yra pradinė investicija, tačiau jis mano, kad vienintelis investicijos tikslas yra esamos įmonės plėtra.

(214) Atsižvelgdama į tai, Komisija daro išvadą, kad investicijų projektas yra pradinė investicija pagal RPG 34 punkte pateiktą apibrėžtį, todėl šis investicijų projektas neabejotinai yra pradinės investicijos pobūdžio.

Oficialiai nustatytas skatinamasis poveikis

(215) Sprendime pradėti procedūrą Komisija išreiškė abejonę, ar tenkinami RPG 38 punkte *ad hoc* pagalbai nustatyti reikalavimai dėl oficialiai nustatyto skatinamojo poveikio. Visų pirma Komisija suabejojo, ar Portugalijos rašytinis patvirtinimas, kad atlikus išsamų patikrinimą buvo nustatyta, jog investicijų projektas atitinka pagalbos schemoje nustatytas tinkamumo sąlygas⁽⁴³⁾, gali atstoti privalomą ketinimų raštą.

(216) RPG 38 punkte nustatyta: „Svarbu užtikrinti, kad regioninė pagalba skatintų investicijas, kurių kitu atveju remiamose teritorijose nebūtų. Todėl pagalbą pagal pagalbos schemas galima suteikti tik tada, jei gavėjas pateikė paraišką pagalbai ir už schemos administravimą atsakinga valdžios institucija raštu patvirtino, kad, remiantis išsamiu patikrinimu, projektas iš esmės atitinka schemoje nustatytus reikalavimus prieš pradėdamas projekto darbus. (...) *Ad hoc* pagalbos atveju kompetentinga institucija turi prieš pradėdamas projekto darbus pateikti ketinimų raštą dėl pagalbos suteikimo, kuris priklauso nuo to, ar Komisija pagalbą patvirtina. Jei darbai pradėdami anksčiau, nei išpildomos šiame punkte nustatytos sąlygos, laikoma, kad visas projektas neatitinka reikalavimų pagalbai gauti.“

(217) Kaip apibrėžta RPG 40 punkte, „pradėti darbus“ reiškia arba pradėti statybos darbus, arba suteikti pirmąjį tvirtą išsipareigojimą užsakyti įrangą.

(218) Komisija atsižvelgė į šiuos Portugalijos pateiktus faktus:

— „Petrogal“ paprašė pagalbos 2007 m. sausio 22 d.;

— Portugalija 2007 m. sausio 23 d. patvirtino, kad pagalbos projektas iš esmės atitinka reikalavimus;

⁽⁴³⁾ Šiuo atveju pagalbos gavėjas 2007 m. sausio 22 d. pateikė prašymą suteikti pagalbą pagal anksčiau taikytą pagalbos schemą (žr. 46 konstatuojamąją dalį). Iš pradžių apie pagalbą buvo pranešta kaip apie šios anksčiau taikytos pagalbos schemos taikymo atvejį, apie kurį reikia pranešti atskirai; šis pranešimas vėliau pakeistas ir apie pagalbą pranešta kaip apie *ad hoc* pagalbą, kuriai netaikoma minėta schema.

— 2008 m. kovo 6 d. pagalbą patvirtino Portugalijos Ministrų Taryba, tačiau reikia, kad pagalbos teikimui pritarėtų Komisija; pagalba „Petrogal“ gali būti suteikta ne anksčiau kaip 2011 m. (užbaigus investiciją);

— „Petrogal“ direktorių valdyba 2008 m. kovo 8 d. nurodė pradėti užsakyti įrangą;

— Pirmasis tvirtas išsipareigojimas užsakyti įrangą buvo priimtas 2008 m. kovo 14 d. Su investicija susiję statybos darbai Sineso įmonėje iš esmės pradėti 2008 m. lapkričio mėn., Matozinjoso įmonėje – 2009 m. sausio mėn.

(219) Komisijos manymu, 2008 m. kovo 10 d. Portugalijos ir „Petrogal“ pasirašytos pagalbos teikimo sutartys ir 2008 m. kovo 6 d. priimtos Ministrų Tarybos rezoliucijos paskelbimas Portugalijos valstybės leidinyje⁽⁴⁴⁾ mažų mažiausiai prilygsta ketinimų raštui; visa tai reikia laikyti tvirtesniu negu RPG 38 punkte nurodytas ketinimų raštas įrodymu, kad yra oficialiai nustatytas skatinamasis poveikis. Šios pagalbos teikimo sutartys buvo pasirašytos iki investicijų projekto darbų pradžios.

(220) Todėl, Komisijos manymu, nebėra abejonių dėl oficialiai nustatyto skatinamojo poveikio.

Nauda regioninei plėtrai ir pagalbos būtinumas

(221) Sprendime pradėti procedūrą Komisija išreiškė abejonę, ar investicija būtų naudinga regioninei plėtrai. Todėl Komisija suabejojo dėl pagalbos būtinumo ir pabrėžė, kad „nebūtina pagalba yra dažniausiai nenaudinga regioninei plėtrai ir gali netinkamai iškraipyti konkurenciją“⁽⁴⁵⁾.

Pagalbos būtinumas

(222) Konkurentai Nr. 1 ir Nr. 2 pažymėjo, kad „Petrogal“ būtų įgyvendinusi investicijų projektą ir be valstybės pagalbos. Jų nuomone, tai yra investicija į gamybą, kurios ekonominės paskatos yra dyzelino pasiūlos ir paklausos neatitikimas ir galimybė apsirūpinti sunkesne ir pigesne žalia nafta. Ekonominės veiklos vykdytojai visoje Europoje panašiai investuoja į savo naftos perdirbimo įmones be valstybės pagalbos.

⁽⁴⁴⁾ *Resolução do Conselho de Ministros n. 55/2008*, paskelbta *Diário da República I. serie n.- 60*, 2008 3 26, p. 1734.

⁽⁴⁵⁾ Žr. 2009 m. lapkričio 19 d. Komisijos sprendimo dėl valstybės pagalbos C 34/09 (ex N 588/08) – PT- LIP – PETROGAL, S.A., 3.3 skirsnį.

- (223) Todėl reikia įvertinti, ar pagalba yra būtina tam, jog būtų iš tiesų skatinamos investicijos, kurių kitu atveju remiamuose regionuose nebūtų, ir ar investicijų projektas būtų buvęs įgyvendintas ir be pagalbos. Šiuo tikslu Komisija turi nustatyti, ar suteikta pagalba pakeitė „Petrogal“ elgesį, tai yra, ar ji ėmė daugiau investuoti atitinkamuose remiamuose regionuose.
- (224) Atrodo, kad strateginis sprendimas investuoti buvo priimtas 2006 m. Apie tai galima spręsti iš „Galp Energia“ 2006 m. spalio mėn. paskelbto dokumento ⁽⁴⁶⁾. „Galp Energia“ 2006 m. metinėje ataskaitoje minima, kad direktorių valdyba priėmė sprendimą dėl investicijų projekto 2007 m. sausio 23 d. ⁽⁴⁷⁾ ir 2008 m. kovo 5 d. (prieš tai gavusi nacionalinių institucijų 2007 m. sausio 23 d. raštą dėl sutikimo teikti pagalbą). 2008 m. kovo 14 d. direktorių valdyba priėmė veiklos sprendimą užsakyti pirmuosius įrenginius pagal investicijų projektą.
- (225) Portugalija pažymėjo, kad „Petrogal“ dėl nepakankamo finansinio pajėgumo nebuvo pradėjusi investuoti iki 2008 m. ir kad GALP direktorių valdyba galiausiai nusprendė užsakyti įrenginius ir statybos darbus tik po to, kai Portugalijos Vyriausybėje buvo priimta atitinkama Ministrų Tarybos rezoliucija.
- (226) Portugalijos teigimu, „Petrogal“ sprendimą investuoti lėmė galimybė gauti valstybės pagalbą. Be pagalbos investicijų projekto būtų tekę atsisakyti. „Petrogal“ vietoj to būtų turėjusi įgyvendinti restruktūrizavimo planą, derindama savo naftos perdirbimo veiklą prie pasikeitusių rinkos ir žalos naftos tiekimo sąlygų. Be to, turimi finansiniai ištekliai būtų buvę panaudoti investicijoms į kitus, su naftos perdirbimo veikla nesusijusius, projektus.
- (227) Portugalija pateikė „Petrogal“ dokumentus, kuriuose išanalizuota numatoma investicijų projekto VGN ir kapitalo kaina (VSKK), taip pat pateiktas kitų galimų investicijų, kurias „Galp Energia“ būtų galėjusi įgyvendinti naudodama turimą kapitalą, sąrašas.
- (228) Komisijos manymu, GALP direktorių valdybai 2007 m. sausio 23 d. ir 2008 m. kovo 5 d. pateikti dokumentai turėjo lemiamos reikšmės vertinant pagalbos būtinumą, nes direktorių valdyba priėmė savo sprendimą remdamasi tais dokumentais.
- (229) Portugalijos teigimu, pagal GALP direktorių valdybai 2008 m. pateiktus skaičiavimus investicijų projekto VGN be pagalbos būtų buvusi [8–10] %. Ši VGN yra kur kas didesnė už „Petrogal“ VSKK ([7–9] %).
- (230) Tačiau Portugalija paaiškino, kad GALP direktorių valdyba savo sprendimus grindė dar 2002 m. pradėtu taikyti minimalaus pelningumo koeficiento metodu. Minimalaus pelningumo koeficientas (MPK, angl. *hurdle rate*) yra mažiausia sprendimus priimančiam asmeniui priimtina grąžos norma, dėl kurios, jo manymu, verta pradėti tą projektą, atsižvelgiant į susijusią riziką ir alternatyvias sąnaudas atsisakius kitų projektų. Minimalaus pelningumo koeficientas vadinamas ir kitaip (angl. *cut-off rate, benchmark rate*).
- (231) Nuo 2006 m. nustatytas naftos perdirbimo veiklos vidinis minimalaus pelningumo koeficientas buvo [110–150] % VSKK, t. y. [10–12] %. Įprastomis aplinkybėmis, jeigu apskaičiuota VGN neviršytų šios ribos, investicijos būtų atsisakyta. Šiuo atveju valstybės pagalba padidino VGN [1–3] procentiniais punktais, nuo [8–10] % iki [9–11] %, kaip parodyta 3 lentelėje 171 konstatuojamojoje dalyje, kurioje parodyti direktorių valdybai 2008 m. pateikti skaičiavimai. Nors VGN, perskaičiuota atsižvelgiant į pagalbą, tebėra kur kas mažesnė už vidinį minimalaus pelningumo koeficientą, GALP direktorių valdyba manė, jog valstybės pagalba suteikė pakankamai garantijų, kad būtų galima patvirtinti investicijų projektą.
- (232) Minimalaus pelningumo koeficientas yra priemonė, kurią bendrovės taiko priimdamos labai rizikingus sprendimus, todėl jo dydis gali priklausyti nuo su projektais susijusios rizikos. Minimalaus pelningumo koeficientas taip pat gali priklausyti nuo valiutos, kuria jis apskaičiuojamas: esant didelei valiutos infliacijai, minimalaus pelningumo koeficientas yra didesnis negu esant stabilioms kainoms.

⁽⁴⁶⁾ GALP ENERGIA SGPS S.A., *Prospecto de oferta pública de venda e de admissão à negociação*, 2006 m. spalio mėn., paskelbtas internete (<http://web3.cmvm.pt/sdi2004/emitentes/docs/fsd11332.pdf>). Šiame dokumente rašoma: „Optimizar as Capacidades de Refinação. A Galp Energia pretende adaptar os activos de refinação às exigências do mercado, expandindo e modernizando a refinaria de Sines, onde planeia investir num novo projecto de conversão que deverá estar concluído no final de 2010. A Galp Energia tem como objectivo não só aumentar a rentabilidade dos investimentos através da optimização das matérias-primas e da gama de produtos refinados, mas também melhorar a integração das duas refinarias existentes, de modo a retirar vantagens das suas diferentes características de refinação e alcançar um processo integrado e complementar de refinação. Está em curso a avaliação de duas alternativas para a configuração do novo projecto de conversão na refinaria de Sines, o montante de investimento está estimado em aproximadamente 1.000 milhões de Euros e o aumento esperado na margem de refinação é de cerca de US\$3,0 por barril após a conclusão do projecto.“

⁽⁴⁷⁾ GALP ENERGIA 2006 m. metinė ataskaita, paskelbta bendrovės svetainėje (www.galpenergia.com). Jos 19 puslapyje rašoma: „PERTVARKYMO PROJEKTAS IR NAFTOS PERDIRBIMO ĮMONIŲ OPTIMIZAVIMAS. 2007 m. sausio 23 d. direktorių valdyba patvirtino Sineso ir Porto naftos perdirbimo įmonių pertvarkymo projektą ir procesų optimizavimo planą, siekdama padidinti dyzelino gamybą 2,5 mln. tonų ir sumažinti mazuto gamybą. Didinant dyzelino gamybą siekiama patenkinti didėjančią jo paklausą Pirėnų rinkoje ir pasinaudoti dyzelino ir mazuto kainų skirtumu tarptautinėse rinkose. Po šių investicijų taip pat bus galima perdirbti sunkesnę žalią naftą.“

- (233) Iki šiol priimant sprendimus dėl valstybės pagalbos, kuri teikiama kaip regioninė pagalba, nustatant pagalbos būtinumą ir skatinamąjį poveikį nebuvo remiamasi minimalaus pelningumo koeficiento samprata. Sąvokos „minimalaus pelningumo koeficientas“ taip pat nėra Nuodugnaus vertinimo komunikate. Tačiau šia sąvoka jau kelis kartus remtasi priimant sprendimus dėl valstybės pagalbos (pavyzdžiui, 2011 m. vasario 23 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos N 204/2010 (Švedijos pagalba MTTP srityje „Volvo Aero“ projektui „Trent XWB ICC“), dar nepaskelbtas Oficialiajame leidinyje) labai rizikingiems projektams; šie sprendimai buvo priimti daugiausia pagal Bendrijos valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, taikomajai veiklai ir naujovių diegimui sistemą ⁽⁴⁸⁾.
- (234) Portugalija pabrėžia, kad investicijų projektui būdinga daugelio rūšių rizika, todėl minimalaus pelningumo koeficiento metodas taikomas pagrįstai. Šis investicijų projektas yra visų laikų didžiausia investicija į gamybą Portugalijoje. Jam įgyvendinti reikės kelerių metų. Įvertinti investicijų projekto išlaidas yra be galo sunku – Portugalija iš tiesų pateikė duomenų, iš kurių matyti, kad iš pradžių numatytos išlaidos vėliau praktikoje smarkiai išaugo. Kadangi investicijų projektu siekiama ilgalaikio tikslo, ilgam laikui prognozuoti naftos perdirbimo įmonių pelningumą yra itin sunku, ypač turint omenyje tai, kad ateityje per ilgą laiką įprastas transporto priemonės su vidaus degimo varikliais gali pakeisti elektra varomi ir kitokie automobiliai.
- (235) 2006 m. atlikus empirinį tyrimą ⁽⁴⁹⁾, per kurį išanalizuota daugiau kaip 100 bendrovių (daugiausia veikiančių Šiaurės Amerikoje) pateiktų minimalaus pelningumo koeficientų, buvo nustatyta, kad minimalaus pelningumo koeficientas yra 14,1 %, o absoliutus skirtumas tarp VSKK ir minimalaus pelningumo koeficiento yra 5 procentiniai punktai, t. y. apie 155 % VSKK. Atsižvelgiant į šią informaciją, „Petrogal“ ir „Galp Energia“ taikomas naftos perdirbimo sektoriaus minimalaus pelningumo koeficientas neatrodo *prima facie* per didelis.
- (236) Turėdama omenyje šiuos duomenis ir ypač atsižvelgdama į atitinkamo sektoriaus ir nagrinėjamo atvejo ypatumus (t. y. susijusios rizikos svarbą dėl investicijų projekto dydžio ir numatomo ilgo eksploatacijos laikotarpio), Komisija mano, kad sprendžiant, ar pagalba buvo reikalinga kaip paskata investicijų projektui įgyvendinti, galima atsižvelgti į minimalaus pelningumo koeficientą.
- (237) Konkurentai Nr. 1 ir Nr. 2 patvirtino, kad naftos perdirbimo veiklai nėra nustatyta bendrų viso sektoriaus lyginamųjų standartų. Tačiau konkurentas Nr. 1 pareiškė
- nuomonę, jog 10 % lyginamojo dydžio (t. y. gražos normos) pakanka, kad būtų galima įgyvendinti investicijų projektą. Komisija pažymi, kad šis lyginamasis dydis (10 %) yra labai panašus į VGN gavus pagalbą ([9–11] %), apie kurią 2008 m. buvo pranešta GALP direktorių valdybai. Todėl, Komisijos manymu, pagalba neviršija sumos, kurią konkurentas laikytų būtina, kad būtų pasiekta priimtina VGN.
- (238) Todėl atrodo, kad taikant pagalbos priemonę apskaičiuota VGN yra artimesnė „Petrogal“ minimalaus pelningumo koeficientui ir konkurento Nr. 1 nurodytam lyginamajam dydžiui. Gavus pagalbą VGN neviršija nei „Petrogal“ minimalaus pelningumo koeficiento, nei konkurento pateikto lyginamojo dydžio, todėl galima manyti, kad suteikta pagalba nebuvo per didelė. Vien tai, kad sprendimas investuoti buvo priimtas 2008 m., kai atsižvelgiant į pagalbą perskaiciuota VGN tebebuvo kur kas mažesnė už paskelbtą minimalaus pelningumo koeficientą, nėra pakankama priežastis abejoti minimalaus pelningumo koeficiento svarba. Iš ankstesnių GALP direktorių valdybos pareiškimų akivaizdu, kad valdyba suvokė investicijų projekto strateginę svarbą stabdant naftos perdirbimo maržų mažėjimą. Nors minimalaus pelningumo koeficientas nebuvo visiškai pasiektas, pastarojo strateginio veiksnio, atrodo, pakako, kad būtų galima pateisinti tam tikrą nukrypimą nuo minimalaus pelningumo koeficiento vertės.
- (239) Todėl, Komisijos manymu, pagalba buvo būtina investicijai skatinti ir neviršijo tam tikslui reikalingos sumos. Šiuo klausimu nėra visiškai pagrįsta teigti, kad visi ekonominės veiklos vykdytojai visoje Europoje yra įgyvendinę panašias investicijas savo naftos perdirbimo įmonėse be valstybės pagalbos. Pavyzdžiui, Komisija išnagrinėjo kitas pagalbos panašioms investicijoms priemones ir nustatė, kad Komisijos sprendimas N283/2004 ⁽⁵⁰⁾ dėl distiliato hidrokrekingo įrenginio buvo priimtas panašiu atveju.

Nauda regionams

- (240) Sprendime pradėti procedūrą Komisija, remdamasi RPG 10 punktu, išreiškė abejonę dėl pagalbos ir investicijų projekto naudos regioninei plėtrai, pabrėždama, kad palyginti su pagalbos suma (160 mln. EUR), bus sukurta nedaug darbo vietų (150), taip pat suabejojo, ar numatoma nauda regioninei plėtrai iš tiesų atsveria pagalbos poveikį atitinkamam sektoriui.
- (241) Komisija pažymi, kad, kaip teigė konkurentas Nr. 1, vienai sukurta darbo vietai tenkanti pagalbos suma išties labai viršija atitinkamą sumą ankstesniais *ad hoc* pagalbos

⁽⁴⁸⁾ OL C 323, 2006 12 30, p. 1.

⁽⁴⁹⁾ Meier I. ir Tarhan V., *Corporate investment decision practices and the hurdle rate premium puzzle* („Įmonių investicinių sprendimų priėmimas ir minimalaus pelningumo koeficiento didinimo klausimas“), 2006 m. vasario mėn., Pietinių valstijų finansų asociacijos posėdžiai, Destinas, Prancūzija.

⁽⁵⁰⁾ 2004 m. spalio 20 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos N 283/2004: Prancūzijos pagalba „Total“ (Gonfrevillyje) (OL C 136, 2005 6 3, p. 44).

atvejais (žr. 89 konstatuojamąją dalį). Dėl nepakankamos naudos regionui, vertinant pagal sukurtų darbo vietų skaičių, buvo priimti keli neigiami sprendimai⁽⁵¹⁾.

- (242) Portugalija pritaria, kad kiekvienai sukurtai darbo vietai tenka labai didelė pagalbos suma; tačiau tai galima paaiškinti investicijų projekto imlumu kapitalui, kaip būdinga šio sektoriaus investicijoms: praeityje Komisija yra leidusi taikyti šio sektoriaus pagalbos schemas tam tikrais atvejais, apie kuriuos pranešta atskirai, nors tais atvejais vienai sukurtai darbo vietai teko dar didesnė pagalbos suma⁽⁵²⁾. Portugalijos manymu, vietoj sukurtai tiesioginei darbo vietai tenkančios pagalbos sumos reikėtų atsižvelgti į kitus veiksnius, kaip antai netiesioginių ir laikinų darbo vietų kūrimo reikšmę ir kitus susijusius aspektus.
- (243) Iki šiol Komisija, priimdama sprendimus, visada atsižvelgė į tiesioginių darbo vietų kūrimą. Priimant kai kuriuos sprendimus taip pat atsižvelgta į netiesioginių darbo vietų kūrimą⁽⁵³⁾.
- (244) Iš pradžių Portugalija tvirtino, kad kiekvienai sukurtai (arba prarastai) tiesioginei darbo vietai tektų trys netiesioginės darbo vietos. Šis 3:1 santykis buvo pagrįstas kitais ankstesniais pagalbos tame pačiame Portugalijos pramonės sektoriuje atvejais⁽⁵⁴⁾, kuriais Komisija pritarė tokiam pačiam ar dar didesniai santykiui. Galimybė kurti netiesiogines darbo vietas atsiranda dėl techninės priežiūros veiklos, ir projektas turbūt bus naudingiausias kaip tik šiai rinkos daliai, nes naftos perdirbimo įmonėse bus naudojamos sudėtingesnės technologijos, taigi reikės sudaryti paslaugų subrangos sutartis, pagal kurias dirbs vis didesnės specializacijos darbuotojai ir technikai.
- (245) Savo argumentą Portugalija pagrindė neseniai parengtu Komisijos darbinio dokumentu dėl naftos chemijos sekto-

riaus⁽⁵⁵⁾, kuriame teigiama, kad nors šioje pramonėje ES mastu yra tiesiogiai įdarbinta tik 100 000 darbuotojų, galima manyti, kad nuo ES naftos perdirbimo pramonės tiesiogiai priklausomų darbo vietų yra net 400 000–600 000. To paties dokumento 41 išnašoje minima 600 000 papildomų darbo vietų logistikos ir prekybos srityse. Remiantis šiais teiginiais, galima pateisinti dar didesnę negu 3:1 santykį: jis galėtų būti nuo 4:1 iki 6:1, o atsižvelgiant į logistikos ir prekybos srityse kuriamas darbo vietas – net iki 12:1.

- (246) Portugalija taip pat pažymėjo, kad pagal priešingos padėties scenarijų „be pagalbos ir be projekto“ „Petrogal“ būtų restruktūrizavusi savo naftos perdirbimo įmones ir sumažinusi darbuotojų skaičių, taigi būtų prarasta 160 tiesioginių darbo vietų. Todėl Komisija, vertindama pagalbos naudą regioninei plėtrai, turėtų atsižvelgti į 310 sukurtų arba išsaugotų tiesioginių darbo vietų⁽⁵⁶⁾ ir maždaug nuo 930⁽⁵⁷⁾ iki 3 720 netiesioginių darbo vietų, galiausiai sukurtų įgyvendinant investicijų projektą, – atsižvelgiant į šias darbo vietas, nustatyta didelė vienai tiesioginei darbo vietai tenkanti pagalbos suma sumažėtų.
- (247) Portugalija taip pat pabrėžė, kad pagal šį investicijų projektą daroma viena investicija yra visų laikų didžiausia Portugalijoje ir kad statybų laikotarpiu atitinkamuose regionuose bus sukurta 3 000 laikinų darbo vietų.
- (248) Be to, ankstesniuose sprendimuose⁽⁵⁸⁾ dėl *ad hoc* regioninės pagalbos patvirtinimo Komisija rėmėsi šiais svarbiais veiksniais:
- darbuotojų pajamų didinimu (geriau mokamų tiesioginių ir netiesioginių darbo vietų kūrimu),

— socialine regiono gerove (aplinkos ir gyvenimo sąlygų gerinimu, vietos renginių rėmimu),

— žmogiškųjų išteklių gebėjimų stiprinimu (mokymu, švietimu, doktorantūros studijų programomis),

⁽⁵¹⁾ Žr. 2010 m. rugsėjo 15 d. Komisijos sprendimą dėl valstybės pagalbos C 8/09 (ex N 357/08) *Friel Acerra* (OL L 46, 2011 2 19, p. 28), 2007 m. gruodžio 11 d. Sprendimą valstybės pagalbos C 12/07 (ex N 799/06) *Glunz & Jensen* (OL L 178, 2008 7 5, p. 38), ir 2008 m. birželio 4 d. Sprendimą dėl valstybės pagalbos C 57/07 (ex N 843/06) *Alas Slovakia* (OL L 248, 2008 9 17, p. 19).

⁽⁵²⁾ Žr. 2007 m. liepos 10 d. Komisijos sprendimą dėl valstybės pagalbos N 898/06 *Repsol Polimeros* ir 2007 m. liepos 10 d. Sprendimą dėl valstybės pagalbos N 899/06 *Artensa (Artenius) – Produção e Comercialização de Ácido Tereftálico Purificado e Produtos Conexos, SA*; pastarųjų projektų „pagalbos sumų ir sukurtų darbo vietų“ santykį galima lyginti su atitinkamu santykiu pagal „Petrogal“ projektą.

⁽⁵³⁾ Žr. šiuos Komisijos sprendimus: 2009 m. lapkričio 17 d. Sprendimą dėl valstybės pagalbos N 447/09 *TietoEnator Sp. z o.o.* (OL C 25, 2010 2 2, p. 8); 2007 m. birželio 25 d. Sprendimą dėl valstybės pagalbos N 828/06 *Bridgestone Stargard* (OL C 278, 2007 11 21, p. 2); 2006 m. vasario 13 d. Sprendimą dėl valstybės pagalbos N 630/2005 *MAN Trucks* (OL C 126, 2006 5 30, p. 5); 2007 m. rugpjūčio 6 d. Sprendimą dėl valstybės pagalbos N 251/2006 *LG Innotek Poland* (OL C 270, 2007 11 13, p. 7).

⁽⁵⁴⁾ Žr. šiuos Komisijos sprendimus: 2007 m. liepos 10 d. Sprendimą dėl valstybės pagalbos N 898/06 *Repsol Polimeros* ir 2007 m. liepos 10 d. Sprendimą dėl valstybės pagalbos N 899/06 *Artensa (Artenius) – Produção e Comercialização de Ácido Tereftálico Purificado e Produtos Conexos, SA*.

⁽⁵⁵⁾ Prie Komisijos komunikato „2020 m. ir vėlesnio laikotarpio energetikos infrastruktūros prioritetai“ pridėto 2010 m. lapkričio 17 d. Komisijos tarnybų darbinio dokumento dėl naftos produktų perdirbimo ir tiekimo ES, SEC(2010) 1398 galutinis, 3.2.7 skirsnis (Sektoriaus pertvarkymo poveikis). Dokumentas paskelbtas Komisijos interneto svetainėje.

⁽⁵⁶⁾ Į išsaugotas darbo vietas taip pat buvo neseniai atsižvelgta priimant 2009 m. gegužės 29 d. Komisijos sprendimą dėl valstybės pagalbos N 381/08 *Pirelli Industrie Pneumatici S.r.l.* (OL C 284, 2009 11 25, p. 11).

⁽⁵⁷⁾ Remiantis konservatyvesniu 3:1 santykiu.

⁽⁵⁸⁾ Kaip antai 2008 m. birželio 24 d. Komisijos sprendime dėl valstybės pagalbos N 730/2007 *SIA Ekobriketes* (OL C 210, 2008 8 19, p. 1); 2009 m. sausio 15 d. Sprendime dėl valstybės pagalbos N 729/2007 *SIA Eko Osta* (OL C 80, 2009 4 3, p. 2) ir 2009 m. kovo 24 d. Sprendime dėl valstybės pagalbos N 500/08 *Baña Čáry a.s.* (OL C 147, 2009 6 27, p. 6).

- nauda MTTP, technologijų ir praktinės patirties perdavimui (investuojant į materialinės bazės atnaujinimą),
- aktyvesne subrangovų veikla atitinkamose vietovėse,
- geresniu esamų uostų įrenginių naudojimu.

Šie veiksniai tikrai yra teigiami elementai, į kuriuos galima atsižvelgti vertinant pagalbos ir investicijų projekto naudą regioninei plėtrai Portugalijoje.

- (249) Taigi, Portugalijos ir kelių suinteresuotųjų šalių pastabose nurodyta kita svarbi nauda regioninei plėtrai, susijusi su socialiniu poveikiu ir poveikiu aplinkai, mokymo plėtote ir susitarimais su aukštojo mokslo įstaigomis.
- (250) Portugalija taip pat nurodė, kad bus plėtojama tiekimo grandinė ir kad naujųjų įrenginių statyba turės įtakos šalies pramonei: statybos inžinerijos darbams, statybos darbams ir mechanikos inžinerijai (įrenginių surinkimui). Tai tikrai yra teigiamas poveikis, tačiau jis yra arba laikinas, arba bendro pobūdžio (žr. 154 konstatuojamąją dalį).
- (251) Komisija atsižvelgia į Portugalijos nurodytą teigiamą investicijų projekto šalutinį poveikį atitinkamiems regionams, kuris nėra laikinas. Ypač numatomas ilgas naftos perdirbimo įmonių veikimo laikotarpis (jas tikimasi eksploatuoti bent 30 metų), teigiamas poveikis subrangos pramonei, intensyvus mokymas ir keli susitarimai su mokyklomis ir universitetais rodo, kad naftos perdirbimo įmonės yra svarbios atitinkamiems regionams. NET jeigu šis teigiamas šalutinis poveikis didele dalimi jau yra patiriamas, nes naftos perdirbimo įmonės veikia ilgą laiką, galima sutikti, kad investicijomis tikrai didinamas teigiamas „Petrogal“ vaidmuo tiek Sineso, tiek Porto vietovėse.
- (252) Portugalija taip pat pateikė pagalbos projekto ekonominės naudos analizę. Ekonominės naudos analizės tikslas – žvelgti plačiau nei investuotojo projekto perspektyvumo analizę ir įvertinti visas (diskontuotas) projekto socialines sąnaudas ir naudą. Taigi ekonominės naudos analizėje numatoma nauda išreikšta skaičiais, įskaitant su tiesioginiu ir netiesioginiu darbuotojų įdarbinimu susijusių mokesčių sumas, sutaupytas išmokas bedarbiams (išsaugojus darbo vietas), vartojimo mokesčių sumą, papildomas Leišonso uosto pajamas, tiesioginę paramą vietos bendruomenėms ir t. t.
- (253) Ekonominės naudos analizėje padaryta išvada, kad nagrinėjama pagalba yra labai naudinga Portugalijai. Žinoma, ši ekonominės naudos analizė geografiniu požiūriu aprėpia daugiau nei tik Šiaurės Portugalijos ir Alentežo regionus, kuriuose įgyvendinamas investicijų projektas. Tačiau jeigu įvertinta nauda visai šaliai būtų paskirstyta regionams proporcingai kiekvieno iš jų ekonominiam svoriui, Šiaurės Portugalijos ir Alentežo regionams tektų 34,8 % šios bendros naudos.

(254) Portugalija taip pat pabrėžė, kad pagalba ir ją gavus padaryta investicija yra naudinga ne tik regioninei plėtrai, bet ir kitoms politikos sritims. Portugalija tvirtino, kad investicijų projektas yra strategiškai svarbus visai šaliai, taip pat Europos energijos tiekimo saugumui. Susijusi nauda – mažesnė priklausomybė nuo importo, didėjančios dyzelino paklausos tenkinimas, efektyvesnis energijos vartojimas abiejose naftos perdirbimo įmonėse, teigiamas poveikis aplinkai. Į šiuos argumentus negalima atsižvelgti vertinant pagalbos naudą regioninei plėtrai.

(255) Nors vienai sukurta tiesioginei darbo vietai tenkanti pagalbos suma atrodo *prima facie* neproporcingai didelė, tačiau vertinant teigiamą netiesioginį poveikį (netiesiogines darbo vietas, teigiamą šalutinį poveikį, gerai atlyginamų darbo vietų kūrimą, žmogiškojo kapitalo ir socialinės gerovės didinimą), projekto naudos Alentežo ir Šiaurės Portugalijos regionams negalima laikyti nereikšminga. Todėl Komisija mano, kad jos iš pradžių išreikšta abejonė dėl pagalbos naudos regioninei plėtrai nepasitvirtino.

(256) Be to, iš tolesnių skirsnių dėl 68 punkto a ir b papunkčių taikymo galima spręsti, kad pagalba nedaro didelio neigiamo poveikio atitinkamam sektoriui, nes rinkos, su kuriomis yra susijęs investicijų projektas, nėra nepakankamai gerai veikiančios, t. y. nėra apimtos visiško ar santykinio nuosmukio. Be to, „Petrogal“ neužima tokios didelės dalies atitinkamoje produkcijos pardavimo iš perdirbimo įmonės rinkoje, kad galėtų kam nors kenkti antikonkurenciniu elgesiu. Aromatinių junginių gamybos pramonėje naudojamo sunkiojo metanolio pakeitimas vietoje gaminamu metanoliumi nedaro didelio poveikio EEE tiekėjams. Todėl Komisija mano, kad jos iš pradžių išreikšta abejonė, jog numatoma pagalbos nauda regioninei plėtrai neatsvers pagalbos neigiamo poveikio atitinkamam sektoriui, nepasitvirtino.

Kitos bendrosios nuostatos

- (257) Pagal RPG 9 punktą „Petrogal“ nėra sunkumų patirianti įmonė, kaip apibrėžta Komisijos komunikate „Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos sunkumams patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“⁽⁵⁹⁾.
- (258) Pagal RPG 39 punktą „Petrogal“ pati dengia daugiau kaip 25 % tinkamų finansuoti išlaidų (žr. 36 konstatuojamąją dalį).
- (259) Pagal RPG 50 punktą tinkamos finansuoti investicijų projekto išlaidos apskaičiuojamos remiantis reikalavimus atitinkančiomis investicinėmis sąnaudomis (žr. 36 konstatuojamąją dalį).
- (260) RPG 71–75 punktuose nustatytų pagalbos kaupimo taisyklių yra laikomasi (žr. 43 konstatuojamąją dalį).

⁽⁵⁹⁾ OL C 244, 2004 10 1, p. 2.

- (261) Pagal RPG 40 punktą pagalba teikiama su sąlyga, kad užbaigusi investicijų projektą „Petrogal“ ne trumpiau kaip penkerius metus tęstų su juo susijusią veiklą atitinkamuose regionuose.
- (262) Todėl, Komisijos manymu, pagalba atitinka bendrąsias RPG nuostatas.

6.5. Atitiktis didelių investicijų projektų kriterijams – sprendime pradėti procedūrą išreikštų abejonių tikrinimas

Vienas investicijų projektas

- (263) Sprendime pradėti procedūrą Komisija išreiškė abejonę, ar investicijų projektą galima laikyti VIP, kaip apibrėžta RPG 60 punkte, nors naftos perdirbimo įmonės nėra geografiniu požiūriu arti viena kitos.
- (264) Nors abi naftos perdirbimo įmonės nėra arti viena kitos geografiniu požiūriu, Portugalija mano, kad jas sieja tvirti ekonominiai, veiklos ir strateginiai ryšiai. Jei nebūtų investuojama į Matozinjoso įmonės vakuuminio distiliavimo įrenginį, dėl gresiančio dažno stygiaus vakuuminio gazolio (hidrokrekingo įrenginio žaliavos) rinkoje nebūtų galima atitinkamai investuoti į Sineso įmonės hidrokrekingo įrenginį. Todėl, Portugalijos manymu, dėl tvirtų veiklos ryšių abi naftos perdirbimo įmonės yra ekonomiškai nedalios.
- (265) Konkurentas Nr. 1 prieštarauja tokiam požiūriui; pasak jo, investicijų projekto ilgalaikis turtas yra ekonomiškai dalus.
- (266) Vienoje iš trečiųjų šalių pastabų, gautų paskelbus sprendimą pradėti procedūrą, rašoma, kad sunkiojo metanolio gamybos didinimas yra būtina grupės „La Seda“ investicijos į Sineso naftos perdirbimo įmonę sąlyga. Komisija patikrino, ar „La Seda“ investiciją kartu su investicija į Matozinjoso įmonę galima laikyti VIP. Portugalija patvirtino, kad gaminamas didesnis sunkiojo metanolio kiekis „Petrogal“ bus naudojamas tik vidaus reikmėms ir kad sunkusis metanolis nebus parduodamas trečiosioms šalims. Todėl Komisija daro išvadą, kad investicijų projektas ir „La Seda“ investicijų projektas nėra VIP.
- (267) RPG 60 punktas taikomas investicijų projektams, kurie dirbtinai dalijami į mažesnius projektus, siekiant išvengti didžiausio pagalbos intensyvumo mažinimo metodo taikymo; šis metodas gali būti taikomas didesnės kaip 50 mln. EUR vertės investicijų projektams. Šiuo konkrečiu atveju Komisija įsitikino, kad nustatytas pagalbos intensyvumas (12,43 % grynosios dabartinės vertės) yra mažesnis už didžiausią pagalbos intensyvumą, taikytiną tuo atveju, jeigu investicijų projektas būtų VIP (14,28 % grynosios dabartinės vertės), taigi yra mažesnis už galimą didžiausią pagalbos intensyvumą abiem atskiriems projektams. Taigi didžiausias pagalbos intensyvumas net ir VIP atveju nėra viršijamas ir Komisija daro išvadą, kad nėra būtina nustatyti, ar abu projektai Sineso ir Matozinjoso įmonėje yra VIP, ar ne, nepaisant geografinio atstumo, nes tai nedaro poveikio pagalbos suderinamumo vertinimui pagal RPG.

Pagalbos intensyvumas

- (268) Pagalbos intensyvumas pagal RPG 67 punktą apskaičiuojamas atsižvelgiant į tai, ar investicijų projektas laikomas VIP, ar dviem atskirais investicijų projektais. Pastaruoju atveju, jeigu abiejose vietose būtų investuojama atskirai, tuomet apskaičiuojant pagalbos intensyvumą reikėtų atsižvelgti į dvi skirtingas nustatytas viršutines regioninės pagalbos ribas, taikomas Sineso (40 %) ir Matozinjoso (30 %) vietovėse.
- (269) Kaip pranešė Portugalija, bendra planuojama investicijų projekto tinkamų finansuoti sąnaudų suma yra 1 058 934 146 EUR ([ ] EUR investicijai į Sineso įmonę ir [ ] EUR investicijai į Matozinjoso įmonę) nominaliaja verte.
- (270) Investicijos į Sineso įmonę grynoji dabartinė vertė yra [ ] EUR, o planuojama pagalbos suma vertinama [ ] EUR grynąja dabartine verte, taigi pagalbos šiai įmonei intensyvumas yra 13,12 % bendrojo subsidijos ekvivalento (BSE) – mažesnis už pakoreguotą didžiausią pagalbos intensyvumą (15,94 %).
- (271) Investicijos į Matozinjoso įmonę grynoji dabartinė vertė yra [ ] EUR, o planuojama pagalbos suma vertinama [ ] EUR grynąja dabartine verte, taigi pagalbos šiai įmonei intensyvumas yra 10,66 % bendrojo subsidijos ekvivalento (BSE) – mažesnis už pakoreguotą didžiausią pagalbos intensyvumą (14,68 %).
- (272) Sprendime pradėti procedūrą Komisija patikrino skirtingą abiem regionams (40 % Sineso ir 30 % Matozinjoso) taikomą pagalbos intensyvumą ir perskaičiavo didžiausią pagalbos intensyvumą, atitinkamą pagalbos intensyvumą vertindama pagal investicijos sumos (grynąja dabartine verte), tenkančios tam regionui, proporciją visos investicijos atžvilgiu. Taip apskaičiuotas 37,18 % pagalbos intensyvumas, atitinkantis 14,21 % pakoreguotą didžiausią pagalbos intensyvumą.
- (273) Nes jei investicijų projektas būtų laikomas VIP, bendrų investicinių sąnaudų grynoji dabartinė vertė būtų 974 064 894 EUR. Bendra planuojama pagalbos suma būtų 121 091 314 EUR grynąja dabartine verte, o atitinkamas pagalbos intensyvumas – 12,43 % BSE, taigi mažesnis už pirmiau apskaičiuotą pakoreguotą didžiausią pagalbos intensyvumą (14,21 %).

(274) Todėl, kadangi BSE išreikštas pagalbos intensyvumas, taikant mažinimo taisykles, būtų mažesnis už pakoreguotą didžiausią pagalbos intensyvumą, Komisija mano, kad siūlomas pagalbos investicijų projektui intensyvumas atitinka RPG 67 punktą.

(275) Portugalija užtikrino, kad didžiausia pagalbos suma ir didžiausias pagalbos intensyvumas, nustatyti šiuo sprendimu, nebus viršyti, net jei būtų patirta mažiau arba daugiau tinkamų finansuoti išlaidų.

Vertinimas pagal RPG 68 punkto a ir b papunkčiuose nustatytas taisykles

(276) Sprendime pradėti procedūrą Komisija išreiškė abejonę dėl kai kurių pagalbos vertinimo pagal RPG 68 punkto a ir b papunkčiuose nustatytas taisykles klausimų. Šie klausimai yra:

— ar su investicijų projektu susiję produktai, kaip tvirtina Portugalija, yra tik dyzelinas ir sunkusis metanolis, ar ir kiti su naftos perdirbimu susiję produktai, atsižvelgiant į galimą naftos perdirbimo produktų pakeičiamumą pasiūlos požiūriu ir į faktą, kad sunkusis metanolis gali būti laikomas tarpiniu produktu, kaip apibrėžta RPG 69 punkte;

— ar atitinkama produktų rinka yra tiek dyzelino, tiek sunkiojo metanolio pardavimo iš perdirbimo įmonės rinka, kaip teigia Portugalija;

— ar atitinkamų produktų atitinkama geografinė rinka turi būti nustatyta nacionaliniu, regioniniu (Pirėnų pusiasalio), ar EEE lygiu;

— ar pagalbos gavėjo „Petrogal“ ir grupių „Galp Energia“ bei ENI, kurioms priklauso „Petrogal“, rinkos dalis neviršija 25 % bet kurios atitinkamos rinkos (RPG 68 punkto a papunktis);

— ar investicijų projekto sukurti visų atitinkamų produktų gamybos pajėgumai sudaro daugiau kaip 5 % kiekvienos atitinkamos rinkos dydžio, skaičiuojant pagal atitinkamo produkto tikrojo vartojimo duomenis, o jei taip, tai ar vidutinis atitinkamo produkto tikrojo vartojimo metinis prieaugis per pastaruosius penkerius metus buvo didesnis nei vidutinis Europos ekonominės erdvės BVP metinis prieaugis.

(277) 278–311 konstatuojamosiose dalyse Komisija pakartotinai įvertino, ar viršijamos nustatytos ribos pagal RPG

68 punkto a ir b papunkčiuose nustatytus kriterijus, siekiant nuspręsti, ar būtina atlikti investicijų projekto nuodugnų vertinimą. Pirmiausia patikrinti atitinkami produktai, kurie laikomi susijusiais su investicijų projektu. Po to nustatytos atitinkamos produktų rinkos. Tada ištirta, ar vertinimą reikėtų atlikti pardavimo iš perdirbimo įmonės, mažmeninės prekybos, ar nemažmeninės prekybos lygiu. 312–344 konstatuojamosiose dalyse nustatyta produktų rinka ir atitinkama geografinė rinka, po to atitinkama produktų rinka įvertinta atsižvelgiant į „Petrogal“ atitinkamą rinkos dalį. Galiausiai išanalizuota, ar produktų gamybos pajėgumo padidėjimas viršija 5 % atitinkamo produkto tikrojo vartojimo EEE tokioje rinkoje, kurioje atitinkamų produktų tikrojo vartojimo prieaugis ES mastu yra nepakankamas.

Su investicijų projektu susiję (arba susijusiais laikomi) produktai

(278) RPG 69 punkte nustatyta: „Atitinkamas produktas paprastai yra investicinio projekto produktas. Kai projektas yra susijęs su tarpiniu produktu ir didelė produkcijos dalis neparuodama rinkoje, atitinkamas produktas gali būti tolesnių gamybos etapų produktas. (...)“ To paties punkto 64 išnašoje nustatyta: „Jei investiciniame projekte numatoma kelių skirtingų produktų gamyba, reikia atsižvelgti į kiekvieną produktą.“

(279) Sprendime pradėti procedūrą Komisija nustatė, kad su investicijų projektu tiesiogiai susiję atitinkami produktai yra dyzelinas ir sunkusis metanolis. Kadangi akivaizdu, jog „Petrogal“ visą sunkiojo metanolio produkciją sunaudavo metanolio dariniams gaminti, metanolio dariniai taip pat buvo laikomi susijusiu produktu. Komisija taip pat pritarė Portugalijos teiginiui, kad investicijų projektas nedaro poveikio kitiems naftos perdirbimo įmonėse lygiagrečiai gaminamiems produktams (benzinui, suskystintoms naftos dujoms, mazutui, reaktyviniams degalams ir bitumui).

(280) Komisija atkreipė dėmesį į Portugalijos paaiškinimą, kad naftos perdirbimo įmonės veikia daugelio įvairių produktų gamybos principu: žaliava (žalia nafta) perdirbama į daugybę tarpinių (pavyzdžiui, sunkusis metanolis, vakuuminis gazolis) ir galutinių (pavyzdžiui, benzinas ir dyzelinas) produktų. Daugelis šių tarpinių produktų iškart sunaudojami kituose naftos perdirbimo proceso etapuose kaip žaliavos (angl. *feedstocks*), o kiti parduodami rinkoje arba naudojami kaip pirminių naftos chemijos produktų pramonės žaliava, pavyzdžiui, sunkusis metanolis – aromatiniams junginiams gaminti. Techninis gamybos procesas ypač priklauso nuo naudojamos žalos naftos rūšies (kai kurių rūšių žalią naftą tinka perdirbti tik tam tikruose įrenginiuose) ir nuo konkrečios įmonės techninės konfigūracijos. Siekiant iš naftos perdirbimo įmonės veiklos gauti kuo didesnę pelną, stengiamasi didinti visų joje gaminamų produktų pelningumą, vadinamąją naftos perdirbimo maržą, derinant įvairios

produkcijos gamybą, atsižvelgiant į techninius apribojimus, susijusius su gamybos procesu (ir naudojama žalios naftos rūšimi), ir žaliavų bei produkcijos kainas. Tačiau tėra labai nedaug galimybių pertvarkyti veikiančią naftos perdirbimo įmonę be papildomų investicijų.

- (281) Per praėjusį dešimtmetį vyko struktūriniai naftos perdirbimo sektoriaus pokyčiai. Lengvesnių rūšių žalios naftos pasiūla vis mažėja ir ji vis dažniau keičiama sunkesnių rūšių žalia nafta. Tuo pačiu metu sparčiai išaugo dyzelino (kuris vis dažniau naudojamas reaktyviniams degalams vietoj benzino) paklausa rinkoje. Elektros energijai gaminti ir jūrų transportui naudojamo mazuto paklausa, priešingai, mažėja ir turėtų toliau mažėti (mazuto naudojimas šiose srityse keičiamas aplinkai tinkamesnėmis technologijomis). ES dyzelino importuoja daugiau, nei pati eksportuoja, o benzino daugiau eksportuoja (daugiausia į JAV rinką, kuri ateityje turėtų mažėti).
- (282) Kaip paaiškino Portugalija ir patvirtino konkurentai Nr. 1 ir Nr. 2, viena investicijų projekto ekonominė paskata yra pritaikyti įmones sunkesnių rūšių žaliai naftai perdirbti, kita – pertvarkyti jas taip, kad būtų galima gaminti daugiau dyzelino ir mažiau mazuto.
- (283) Kaip aprašyta 2.2 skirsnyje, dyzelinas ir sunkusis metanolis yra su investicijų projektu tiesiogiai susiję produktai. Iš tiesų, įgyvendinus investicijų projektą, padidės dyzelino gamyba (vietoje mazuto), taip pat sunkiojo metanolio gamyba – pastarosios produkcijos padidėjimas, pasak Portugalijos, yra techniškai neišvengiamas šalutinis investicijos poveikis. Komisija atkreipė dėmesį į Portugalijos teiginį, kad investicijų projektas nedaro poveikio įmonėse lygiagrečiai gaminamiems produktams (benzinui, suskystintoms naftos dujoms, mazutui, reaktyviniams degalams ir bitumui).
- (284) Tačiau per oficialią tyrimo procedūrą Komisija įsitikino, kad investavus į Matozinjoso įmonės naująjį vakuuminio distiliavimo įrenginį ir naująjį lengvojo krekingo įrenginį, taip pat bus gaminamas vakuuminis gazolis. Dyzelino bus daugiau gaminama Sineso įmonėje, kurios naujajame hidrokrekingo įrenginyje kaip žaliava bus naudojamas Matozinjoso ir Sineso įmonėse pagamintas vakuuminis gazolis. Todėl vakuuminį gazolį taip pat reikia laikyti su investicija tiesiogiai susijusiu produktu, nes įgyvendinus investicijų projektą labai padidės jo gamyba Matozinjoso naftos perdirbimo įmonėje.
- (285) Portugalija pranešė, kad vakuuminis gazolis bus naudojamas tik kaip žaliava Sineso įmonės hidrokrekingo įrenginyje. Todėl jį reikėtų laikyti padidintos dyzelino gamybos tarpiniu produktu ir jo nereikėtų vertinti atskirai. Portugalija taip pat teigė, kad būtino pastovaus ir patikimo žaliavos tiekimo į tokio dydžio hidrokrekingo įrenginį, koks veikia Sineso įmonėje, neįmanoma užtikrinti perkant reikiamus jos kiekius rinkoje. Taip yra todėl, kad atvira vakuuminio distiliavimo žaliavų rinka – neatidėliotinų sandėrių rinka – yra labai nedidelė ir labai permaininga. Todėl tiekiant vakuuminį gazolį iš Matozinjoso į Sineso įmonę neatmetama galimybė taip pat gauti šios žaliavos iš trečiųjų šalių.
- (286) Komisija sutinka, kad vakuuminis gazolis laikomas tarpiniu produktu ir kad didelė vakuuminio gazolio produkcijos dalis neparoduodama rinkoje (neatsisakant galimybės gauti šios žaliavos ir iš trečiųjų šalių). Šiuo atveju, kaip nustatyta RPG 69 punkte, galima daryti išvadą, kad naujojo vakuuminio distiliavimo įrenginio ir naujojo lengvojo krekingo įrenginio Matozinjoso įmonėje atitinkamas produktas yra vartotojams skirtas produktas – dyzelinas.
- (287) Komisija taip pat pažymi, jog konkurentas Nr. 1 mano, kad hidrokrekingo likučius galima laikyti su investicijų projektu susijusiu produktu (žr. 92 konstatuojamąją dalį). Kadangi Portugalija paaiškino, kad naudojant izokrekingo technologiją šių likučių beveik nebus (žr. 183 konstatuojamąją dalį), Komisija hidrokrekingo likučių nelaiko susijusiu produktu.
- (288) Sprendime pradėti procedūrą Komisija išreiškė abejonę, ar dyzelinas ir metanolis yra vieninteliai susiję produktai, turint omenyje tai, kad metanolį galima laikyti tarpiniu produktu pagal RPG 69 punkte pateiktą apibrėžtį ir kad metanolio dariniai gali būti susiję produktai, kuriems gali reikėti taikyti 68 punkto a ir b papunkčiuose nustatytus kriterijus.
- (289) Portugalija pateikė šiuos paaiškinimus:
- metanolio sąvoka apima sunkųjį ir lengvąjį metanolį; sunkiojo ir lengvojo metanolio vieno kitu pakeisti neįmanoma nei juos gaminant, nei juos naudojant;
  - sunkusis metanolis yra produktas, naudojamas kaip žaliava naftos perdirbimo procesuose ir gaminant labai įvairius (ne tik aromatinių junginių) cheminius produktus;
  - įgyvendinus investicijų projektą, Sineso naftos perdirbimo įmonėje gaminama daugiau sunkiojo metanolio: jo gamyba padidinta [200–250] kilotonų per metus;

- Sineso įmonėje pagaminto sunkiojo metanolio didžioji dalis pervežama į „Petrogal“ Matozinjoso įmonę, kurioje jis kartu su iš kitų šalių importuojamu metanoliumi ir pačioje Matozinjoso įmonėje pagamintu sunkioju metanoliumi (2007–2009 m. vidutiniškai [650–700] kilotonų) perdirbamas į reformingo žaliavą⁽⁶⁰⁾. Bendras sunkiojo metanolio kiekis, naudojamas reformingo žaliavai gauti Matozinjoso įmonėje, yra [1 000–1 050] tonų (vidutiniškai 2007–2009 m. duomenimis);
  - iš bendro Sineso įmonėje papildomai pagaminamo sunkiojo metanolio kiekio ([200–250] kilotonų) [100–150] kilotonų pervežama į Matozinjoso įmonę (likutis sunaudojamas kaip žaliava Sineso įmonės hidrokrekingo procese) vietoj [100–150] kilotonų importuoto sunkiojo metanolio; iki investicijos importuotas sunkiojo metanolio kiekis ([250–300] kilotonų) sumažintas [100–150] kilotonų, t. y. [50–60] %;
  - 92 % 2009 m. importuoto sunkiojo metanolio kiekio buvo importuota ne iš EEE, o 8 % – iš EEE šalių⁽⁶¹⁾;
  - Matozinjoso naftos perdirbimo įmonės sunkiojo metanolio gamybos pajėgumas (2007–2009 m. vidutiniškai pagaminta [650–700] kilotonų) įgyvendinus investicijų projektą nesikeičia;
  - reformingo žaliava yra aromatinių junginių gamybos tarpinis produktas;
  - investicija nedaro poveikio reformingo žaliavos gamybos pajėgumui;
  - Matozinjoso įmonėje pagaminta reformingo žaliava tiekama kaip žaliava į „Petrogal“ Matozinjoso įmonės aromatinių junginių gamybos įrenginį;
  - aromatinių junginių gamybos įrenginyje gaminami labai įvairūs pirminiai aromatiniai junginiai arba metanolio dariniai, visų pirma benzenas, toluenas, ortoksilenas, paraksilenas ir tirpikliai;
  - investicijų projektas nedaro poveikio aromatinių junginių gamybos įrenginio gamybos pajėgumui (2007–2009 m. vidutiniškai parduota [400–450] kilotonų), kurio didinti nenumatoma;
  - aromatinių junginių gamybos įrenginys yra savarankiškas padalinys; sunkiojo metanolio vidaus kaina yra ir po investicijos toliau bus sunkiojo metanolio importo kaina. Reformingo žaliavos, kaip į aromatinių junginių gamybos įrenginį tiekiamos žaliavos, pardavimo kaina yra ir po investicijos toliau bus apskaičiuojama kaip [10–20] % metanolio importo pariteto (CIF NEW) ir [80–90] % benzino eksporto pariteto (RBOB USA), pridedant vežimo iš Sineso į Portą išlaidas;
  - žaliavų (sunkiojo metanolio) sąnaudos sudarė apie [90–100] % bendrų aromatinių junginių gamybos sąnaudų. Papildomas Sineso įmonėje pagamintas sunkiojo metanolio kiekis sudaro apie 14 % viso į reformingo žaliavą perdirbamo sunkiojo metanolio;
  - pirminiai aromatiniai junginiai parduodami rinkoje naftos chemijos pramonei rinkos kainomis; „Petrogal“, kurios rinkos dalis nesiekia [0–5] %, kainas lemia EEE aromatinių junginių rinka. Bendra „Petrogal“ aromatinių junginių gamybos įrenginio apyvarta 2009 m. sudarė apie [ ] mln. EUR. Po investicijos [ ] % apyvartos (apie [ ] mln. EUR, skaičiuojant pagal 2009 m. apyvartą) sudarytų Sineso įmonėje papildomai gaminamas metanolis.
- (290) Komisija pažymi, jog konkurentas Nr. 1 mano, kad sunkusis metanolis yra tarpinis produktas ir kad atliekant vertinimą metanolio darinius reikėtų laikyti atitinkamais produktais.
- (291) Siekiant nustatyti, ar metanolio dariniams reikia taikyti RPG 68 punkto a ir b papunkčiuose numatytus kriterijus, būtina išaiškinti RPG 69 punkto formuluotę. 69 punkte nustatyta, kad atitinkamas produktas gali būti tolesnių gamybos etapų produktas, kai investicija yra susijusi su tarpiniu produktu ir didelė tos produkcijos dalis neparoduodama rinkoje. Ši formuluotė skirta apibūdinti situacijoms, kai pagalbos iškraipantis poveikis konkurentams nėra juntamas arba yra tik iš dalies juntamas tarpinio produkto rinkoje, tačiau patiriamas galutinio produkto rinkoje. Komisija, remdamasi Portugalijos suteikta informacija dėl atitinkamų produktų apibrėžties, mano, kad pagalba nedaro poveikio nei gamybos apimčiai, nei gamybos sąnaudoms, nei „Petrogal“ aromatinių junginių gamybos įrenginio kainų nustatymo elgsenai. Be to, Sineso įmonėje gaminamas papildomas sunkiojo metanolio kiekis turi maža reikšmės, palyginti su bendru sunkiojo metanolio kiekiu, iš kurio gaunama reformingo žaliava. Todėl, Komisijos manymu, pagalba investicijų projektui nedaro poveikio aromatinių junginių produktų rinkoms arba tas poveikis yra netiesioginis ir visai nereikšmingas (netiesiogiai mažinama metanolio importo kaina, žr. tolesnį skirsnį).
- (292) Todėl, Komisijos manymu, 68 punkto a ir b papunkčiuose numatytų kriterijų aromatinių junginių produktų rinkoms taikyti nereikia.
- (293) Tačiau Komisija taip pat mano, kad pagalba gali daryti poveikį metanolio rinkai, nes investicijų projektas teikia galimybę pakeisti importuojamą metanolį vietoje gaminamu metanoliumi, todėl tiekėjai gali būti priversti ieškoti kitų rinkų sunkiajam metanoliumi parduoti. Todėl Komisija sunkiajam metanoliumi kaip atitinkamam produktui taikė 68 punkto a ir b papunkčiuose nustatytus kriterijus.

⁽⁶⁰⁾ Žr. 135 konstatuojamąją dalį, kurioje pateikta informacijos apie reformingo žaliavą kaip tarpinį produktą.

⁽⁶¹⁾ 92 % metanolio „Petrogal“ importuoja ne iš EEE šalių (iš Angolos, Egipto, Ukrainos, Libijos ir Rusijos), 8 % – iš Prancūzijos ir Nyderlandų.

Atitinkamos produktų rinkos

- (294) RPG 69 punkte nustatyta, kad atitinkama produkto rinka apima atitinkamą produktą ir jo pakaitalus, kuriuos tokiais laiko arba vartotojas (dėl produktui būdingų požymių, kainų ir numatyto naudojimo būdo), arba gamintojas (dėl gamybos įrangos pritaikomumo).
- (295) Sprendime pradėti procedūrą Komisija negalėjo padaryti išvados dėl atitinkamos susijusio (-ių) produkto (-ų) rinkos, nes buvo sunku patikimai nustatyti visus atitinkamus produktus.

Dyzelinas

- (296) Sprendime pradėti procedūrą Komisija padarė išvadą, kad vartotojams tinkamų dyzelino pakaitalų nėra. Tačiau suabejota dėl dyzelino pakeičiamumo pasiūlos požiūriu, nes dėl gamybos įrenginių pritaikomumo, pertvarkius perdirbimo įmones, galima gaminti kitų rūšių produktus (daugiausia benzina).
- (297) Portugalija, siekdama išsklaidyti šias abejones, teigė, kad Komisijos sprendime dėl susijungimo ⁽⁶²⁾, kuriuo rėmėsi Komisija, buvo minimos kitokios aplinkybės, kai benzino ir dyzelino rinkų pasiūlos ir paklausos neatitikimas buvo kur kas mažiau svarbus negu yra šiuo metu ir todėl vis dar buvo galima įmonėje lengvai pereiti nuo vieno prie kito produkto gamybos. Tačiau, pasak Portugalijos, po 2000 m. labai padidėjus dyzelino paklausai, tokio pasirinkimo neliko ir dabar nebėra papildomo pajėgumo tenkinti paklausą.
- (298) Nors šis paaiškinimas visiškai nepaneigia tikimybės, kad dyzelino gamybos įrenginiai galėtų būti naudojami benziniui gaminti, atrodo nepagrįsta manyti, kad įmonė galėtų išleisti daugiau kaip 1 mlrd. EUR savo benzino gamybos pajėgumui didinti, kai Europoje šios prekės pagaminama daugiau negu reikia. Remiantis įvairiais tyrimais ⁽⁶³⁾, Europos variklių degalų rinkoje benzino ir likutinio mazuto paklausa mažėja, o dyzelino paklausa didėja. Dėl taip besikeičiančios paklausos naftos perdirbimo įmonės gamina per didelius kiekius produktų, kurių paklausa ir vertė mažėja, ir nepakankamai produktų, kurių paklausa ir vertė didėja ⁽⁶⁴⁾. Prognozuojama, kad

benzino vartojimas Europoje 2010–2030 m. laikotarpiu turėtų labai sumažėti, nes vietoj benzinu varomų automobilių bus pradėta naudoti daugiau dyzelinu varomų automobilių, taip pat bus pradėti naudoti alternatyvūs energijos šaltiniai. Iš atliktų tyrimų taip pat galima spėti, kad benzino paklausa mažės dėl energiją efektyviau naudojančių automobilių JAV (kuri yra pagrindinė Europoje pagaminamo benzino pertekliaus eksporto rinka) ir dėl elektra varomų automobilių, kurie, kaip tikimasi, bus svarbūs ateityje.

- (299) Todėl, Komisijos manymu, šiuo konkrečiu atveju, turint omenyje investicijos pobūdį ir atsižvelgiant į produktų rinkos vidutinės trukmės tendencijas, dyzeliną reikėtų laikyti atitinkamu produktu (taip pat ir pasiūlos požiūriu).

Metanolis ir metanolio dariniai

- (300) Remiantis atitinkamų produktų aptarimu, antroji atitinkama produktų rinka, kurią reikėtų aptarti, yra sunkiojo metanolio rinka. Sineso naftos perdirbimo įmonėje gaminamas sunkusis metanolis yra dyzelino gamybos, kuriai skirta investicija, šalutinis produktas. Sunkusis metanolis naudojamas ne tik aromatiniams junginiams, bet ir įvairiems cheminiams produktams gaminti. Naudojant jį įprastais būdais, jam nėra jokių pakaitalų. Todėl, Komisijos manymu, sunkiojo metanolio rinka taikant 68 punkto a ir b papunkčiuose nustatytus kriterijus yra atitinkama produktų rinka.
- (301) Todėl, Komisijos manymu, atitinkamos produktų rinkos pagal 68 punkto a ir b papunkčiuose nustatytus kriterijus yra dyzelino ir sunkiojo metanolio produktų rinkos. Duomenys apie metanolio darinius taip pat pateikiami susipažinti.

Rinkos vertinimo lygis

- (302) Sprendime pradėti procedūrą Komisija negalėjo padaryti išvados, ar šios rinkos turėtų būti vertinamos pardavimo iš perdirbimo įmonės, ar mažmeninės prekybos, ar mažmeninės prekybos lygiu.
- (303) Konkurentų Nr. 1 ir Nr. 2 manymu, atitinkama produktų rinka turėtų apimti mažmeninę ir mažmeninę prekybą dyzelinu (žr. 93 ir 116 konstatuojamąsias dalis). Portugalijos manymu, valstybės pagalbą reikėtų vertinti pardavimo iš perdirbimo įmonės lygiu. RPG nėra nuostatų dėl to, koku lygiu reikėtų taikyti 68 punkto a ir b papunkčiuose, ypač RPG 68 punkto a papunktyje, numatytus kriterijus.

⁽⁶²⁾ 1996 m. rugpjūčio 7 d. Komisijos sprendimas dėl susijungimo COMP/M.727, BP/Mobil (OL C 381, 1996 12 17, p. 8).

⁽⁶³⁾ Portugalija daugiausia remiasi įvairiais „Purvin and Gertz“ pranešimais, kaip antai 2011 m. kovo mėn. *Global Petroleum Market Outlook* („Pasaulio naftos rinkos perspektyva“).

⁽⁶⁴⁾ Kaip pažymima „Pöyry“ Europos Komisijai parengto pranešimo *Survey of the competitive aspects of oil and oil product markets in the ES* („ES naftos ir naftos produktų rinkų konkurencijos aspektai“) 2009 m. gruodžio mėn., p. 46–47. Šis tyrimas paskelbtas Europos Komisijos Energetikos generalinio direktorato interneto svetainėje (http://ec.europa.eu/energy/oil/studies/oil_en.htm).

- (304) Konkurencijos politikoje, priklausomai nuo nagrinėjamo klausimo ir taikomos žalos konkurencijai teorijos, konkurencinė padėtis rinkose vertinama įvairiais lygiais: gamybos, platinimo (nemažmeninės prekybos) ir mažmeninės prekybos. Pavyzdžiui, automobilių sektoriuje rinkos dalyviai mažmeninės prekybos lygiu yra vartotojai ir prekyautojai pavieniais automobiliais, nemažmeninės prekybos – prekyautojai automobiliais ir jų platintojai, o gamybos lygiu – platintojai ir gamintojai. Produktų, kuriems skirtas šis sprendimas, rinkos dalyviai yra, pavyzdžiui, automobilių savininkai ir degalinės (mažmeninėje rinkoje), degalinės ir platintojai (nemažmeninėje rinkoje), naftos perdirbimo įmonės ir platintojai (pardavimo iš perdirbimo įmonės lygiu).
- (305) Gamybos lygį šiame sprendime atitinka pardavimo iš perdirbimo įmonės lygis. Portugalija patvirtino, kad pardavimo iš perdirbimo įmonės rinka prilygsta visai dyzelino rinkai. Portugalijos teigimu, pardavimo iš perdirbimo įmonės samprata apima visokio pobūdžio pardavimą dideliais kiekiais (tiesiai iš įmonės) sudarant neatidėliotinus sandorius su naftos bendrovėmis (įskaitant „Galp Energia“ priklausančias bendroves), prekybininkais, perpardavėjais arba stambiais pramoniniais vartotojais, įskaitant dyzelino importą⁽⁶⁵⁾. Pardavimas iš perdirbimo įmonės Portugalijoje – tai visokio pobūdžio „Petrogal“ produktų pardavimas iš perdirbimo įmonių, išskyrus eksportą ir importą į Portugaliją. Todėl pardavimo iš perdirbimo įmonės rinkos Portugalijoje tiekimo dalį sudaro „Petrogal“ ir ne Portugalijoje veikiančios naftos perdirbimo įmonės, eksportuojančios savo produktus į Portugaliją, o, pavyzdžiui, dyzelino rinkos paklausą sudaro įvairios benzino platintojų grandinės, kaip antai „Petrogal“, „Repsol“, CEPSA, ir BP, kurios perka arba kurioms „Petrogal“ tiekia produktus arba kurios importuoja dyzeliną iš užsienio.
- (306) Investicinės pagalbos kontrolės pagrindinis tikslas nėra apsaugoti vartotojus (ar prekybininkus) nuo nepageidaujamų antikoncepcinio elgesio pasekmių, kaip antai vartotojų nuomos įmokų mažinimo monopolinėmis kartelių kainomis arba rinkos dalyvių piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi rinkoje. Iš tiesų, gaunant investicinę pagalbą, galima didinti produkcijos kiekį rinkoje, todėl mažėja kainos, o tai *prima facie* yra (bent trumpuoju ir vidutinės trukmės laikotarpiu) naudinga vartotojams.
- (307) Tačiau investicinės pagalbos kontrolės tikslas yra apsaugoti kitus gamintojus ir kitų valstybių narių ekonomiką
- nuo pernelyg iškreipiančio (t. y. iškreipiančio labiau negu yra laikoma suderinama su vidaus rinka, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 3 dalyje) pagalbos poveikio konkurencijai ir prekybai. Ši gamintojų konkurencija vyksta gamybos lygiu, o šiuo atveju naftos perdirbimo įmonių konkurencija vyksta pardavimo iš perdirbimo įmonės lygiu.
- (308) Nors įprastos regioninės pagalbos žemėlapiuose nustatytomis viršutinėmis regioninės pagalbos ribomis ir pagalbos dideliems investicijų projektams intensyvumo mažinimu pagal RPG 60 punktą siekiama nustatyti standartinę (o dideliems projektams – proporcingą jų dydžiui) apsaugos nuo tokio konkurencijos iškraipymo ir poveikio prekybai lygį, 68 punkto a ir b papunkčiuose nustatytų kriterijų paskirtis – nustatyti situacijas, kai poveikis gamintojų tarpusavio konkurencijai gali būti itin didelis, ir tokiais atvejais atlikti išsamų vertinimą. Pagal 68 punkto b papunktyje nustatytą kriterijų vertinama, koku mastu, gaunant investicinę pagalbą, iš esmės padidėja pagalbos gavėjo pajėgumas, todėl jis gali rinkoje, kuri yra apimta visiško ar santykinio nuosmukio, parduoti savo produktus palankesnėmis sąlygomis negu pagalbos negaunantys jo konkurentai. Pagal 68 punkto a papunktyje nustatytą kriterijų vertinama, koku mastu teikiama investicinė pagalba padės išlaikyti, sustiprins arba sukurs tvirtą pagalbos gavėjo padėtį rinkoje, kuria dominuojantis rinkos dalyvis galėtų piktnaudžiauti, pavyzdžiui, uždarydamas rinką. Abiejose situacijose konkurentai gali netekti savo rinkos dalies gamybos lygiu, gali sumažėti jų pelningumas arba jie gali būti išstumti iš rinkos, o galimiems konkurentams gali būti užkirstas kelias patekti į rinką.
- (309) Todėl, Komisijos manymu, kriterijai turi būti taikomi gamybos lygiu. Iš tiesų padėtis rinkoje gamybos lygiu turi lemiamos reikšmės, nes priimant sprendimus dėl valstybės pagalbos gamybai vertinamas pagalbos poveikis gamintojų konkurencijos iškraipymui ir valstybių narių tarpusavio prekybai. Be to, galima daryti prielaidą, kad kai pagalbos gavėjas užima didelę tiekėjų (pardavimo iš perdirbimo įmonės) rinkos dalį, savaime yra pakankamai didelė tikimybė, kad bus iškraipyta konkurencija, nepriklausomai nuo vartotojų rinkos dalies dydžio. Todėl į dyzelino pardavimą mažmeniniu ir nemažmeniniu lygiu, net jei tam tikrų atitinkamų produktų rinkų apibrėžtys ankstesniuose Komisijos sprendimuose dėl susijungimų⁽⁶⁶⁾, nereikia atsižvelgti taikant 68 punkto a ir b papunkčiuose numatytus kriterijus.
- (310) Pagal 68 punkto a ir b papunkčius taikomi kriterijai yra paprasti atrankos kriterijai, kuriais siekiama mechanškai nustatyti situacijas, kai kyla pavojus konkurencijai ir prekybai. Tačiau šiai rizikai išsamiai vertinti skirta

⁽⁶⁵⁾ Pavyzdžiui, Komisijos sprendime dėl susijungimo COMP/M.4348, PKN/MAZEIKIU, pardavimo iš perdirbimo gamyklos rinka apibrėžta taip: „Pardavimas iš perdirbimo gamyklos (krovinio pardavimas) yra pirminis skirstymo lygis ir (...) jį reikėtų skirti nuo degalų nemažmeninės prekybos mažesniu mastu (antrinis skirstymo lygis). Pardavimas iš perdirbimo gamyklos (krovinio pardavimas) apima naftos perdirbėjų produktų pardavimą dideliais kiekiais tiesiai iš įmonės arba pristatant produktus pirminiu transportu (t. y. paprastai geležinkeliu, vamzdynais, laivais ar baržomis) į klientų terminalus (saugyklas) toje pačioje šalyje arba užsienyje. Klientai yra didmenininkai, prekyautojai arba naftos perdirbėjų vidaus didmeninės prekybos padaliniai, paprastai turintys arba išsinuomoję dideles saugyklas.“

⁽⁶⁶⁾ Žr. 2008 m. spalio 31 d. Komisijos sprendimą dėl susijungimo COMP/M.5005 – Galp Energia/ExxonMobil Iberia (OL C 307, 2008 12 2, p. 4).

tolesnio nuodugnaus vertinimo procedūra. Nors atliekant šį nuodugnų vertinimą paprastai atsižvelgiama į padėtį rinkoje gamybos lygiu, gali reikėti, pavyzdžiui, rinkos uždarymo atveju, ištirti pagalbos poveikį vartotojų rinkoms.

- (311) Todėl, atsižvelgiant į Komisijos priimtus sprendimus dėl valstybės pagalbos kituose ekonomikos sektoriuose, ypač automobilių sektoriuje⁽⁶⁷⁾, ir į tai, kad investicijų projektas yra susijęs tik su „Petrogal“ naftos perdirbimo veiklos išlaidomis, siekiant priimti šį sprendimą, taikant 68 punkto a ir b papunkčiuose numatytus kriterijus pardavimo iš perdirbimo įmonės lygis yra vienintelis svarbus lygis.

Atitinkama geografinė rinka

Atitinkama geografinė dyzelino rinka

- (312) Sprendime pradėti procedūrą Komisija išreiškė abejonę, ar atitinkama geografinė dyzelino rinka reikėtų laikyti EEE, ar regioninę (Pirėnų pusiasalio), ar šalies rinką.
- (313) Portugalijos manymu, atitinkama dyzelino rinka turėtų būti didesnė už šalies rinką; pasak jos, ja būtų geriausia laikyti Vakarų Europos ar EEE rinką. Konkurentai Nr. 1 ir Nr. 2 neskiria rinkos lygio, kurį reikėtų vertinti. Jų teigimu, atitinkama geografinė rinka turėtų būti Portugalijos rinka arba daugių daugiausia Pirėnų rinka.
- (314) Komisija 1997 m. priėmė savo Pranešimą dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo Bendrijos konkurencijos teisės tikslams (toliau – pranešimas)⁽⁶⁸⁾. Pranešime nustatyta, kad atitinkama geografinė rinka apima teritoriją, kurioje suinteresuotos įmonės dalyvauja prekių ar paslaugų pasiūloje ir paklausoje, kurioje konkurencijos sąlygos yra pakankamai vienodos ir kuri nuo gretimų teritorijų skiriasi tuo, kad jose yra pastebimai skirtingos konkurencijos sąlygos.
- (315) Šis pranešimas buvo parengtas kaip antimonopolinės ir susijungimų kontrolės politikos vertinimo priemonė. Jis taikomas tyrimo įgaliojimams pagal šią politiką, o valstybės pagalbai tiesiogiai netaikomas. Pranešime aiškiai pripažinta: „Valstybės pagalbos atvejais atliekant vertinimus dėmesys ypač kreipiamas į pagalbos gavėją ir į atitinkamą pramonės šaką arba sektorių, o ne į konkurencijos ribojimus, su kuriais susiduria pagalbos gavėjas.“

Vis dėlto pranešime rašoma, kad jame apibūdinamos vertinimo dalys „galėtų pasitarnauti pagrindu valstybės pagalbos vertinimui.“

- (316) Komisija iki šiol dar nepaskelbė pranešimo dėl atitinkamos produktų ir geografinės rinkos apibrėžimo principų ir metodo valstybės pagalbos atvejais. Pačiose RPG nenurodyta, kaip reikėtų apibrėžti atitinkamą geografinę rinką. Tačiau iš RPG 70 punkto teksto galima numanyti, kad pirmenybė teiktina vertinimui ES lygmeniu: „Taikant a (...) papunkčius, pardavimai (...) bus nustatomi (...), paprastai EEE, arba, jei tokios informacijos nėra arba ji nėra svarbi, remiantis bet kuria kita bendrai priimta rinkos segmentacija, apie kurią statistiniai duomenys lengvai prieinami.“

- (317) Tinkamą geografinės rinkos apibrėžtį reikėtų vertinti remiantis taikoma žalos konkurencijai teorija. Tačiau galima pagrįstai manyti, kad RPG 68 punkto a papunktyje nustatytas kriterijus dėl 25 % viršijančių rinkos dalių yra skirtas EEE konkurentams apsaugoti nuo išstūmimo iš rinkos, kurioje jie veikia, arba neleisti, kad jiems būtų užkirstas kelias patekti į rinką (jie būtų išstumti) pagalbos gavėjo, turinčio įtaką rinkoje, antikonkurenciniu elgesiu.

- (318) Pagal šį sprendimą nėra svarbu tiksliai nustatyti rinkos geografinių ribų gamybos lygiu, nes „Petrogal“ rinkos dalis viršija 25 % ribą tik šalies rinkoje. Pakanka patikrinti, ar šalies rinka yra atitinkama geografinė rinka. Buvo apsvarstyti konkurentų argumentai, dėl kurių Portugalija pateikė savo pastabas, ypač dėl importo kliūčių ir riboto saugyklų pajėgumo. Padaryta išvada, kad geografinės rinkos apibrėžtį, nukrypstančią nuo pradinio pozicijos, pagal kurį rinkos, taikant 68 punkto a ir b papunkčiuose nustatytus kriterijus, laikomos EEE rinka, o šalies rinka laikoma atitinkama geografinė rinka, galima pateisinti tik tuo atveju, jeigu yra aiškių požymių, kad rinka yra didele dalimi uždara. Todėl būtina įvertinti, ar yra prekybos kliūčių, dėl kurių su „Petrogal“ nemažmeninėje rinkoje konkuruojančioms įmonėms būtų kliudoma importuoti dyzeliną iš užsienio naftos perdirbimo įmonių, jeigu Portugalijos produktų pardavimo iš naftos perdirbimo įmonės rinkoje nustatomos kainos viršija didesnėje rinkoje stebimas kainas.

- (319) Šiuo klausimu buvo pažymėta:

— Portugalijos rinkoje parduodamo dyzelino techninės savybės yra tokios pačios kaip kaimyninių šalių rinkose parduodamo dyzelino;

— EEE vidaus prekyboje nėra importo muitų;

⁽⁶⁷⁾ Žr. 2009 m. balandžio 29 d. Komisijos sprendimą dėl valstybės pagalbos N 635/08 *Italija – LIP – Fiat Sicily* ir 2011 m. birželio 29 d. Sprendimą dėl valstybės pagalbos N 671/08 *Vengrija – LIP – Pagalba Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Korlátolt Felelősségű Társaság*.

⁽⁶⁸⁾ OL C 372, 1997 12 9, p. 5.

- importas į Portugaliją nevaržomas jokių įstatymuose nustatytų ar administracinių apribojimų;
- Portugalijos pateikti statistiniai duomenys (žr. 195 konstatuojamąją dalį) rodo, kad yra prekybos srautai: tiek importo į Portugaliją, tiek eksporto iš Portugalijos į kaimynines šalis. Eksportas sumažėjo dėl Portugalijoje didėjančios dyzelino paklausos;
- importuojama tiek jūrų, tiek kelių transportu; pastaraisiais metais importuoti kiekiai labai priklausė nuo išorės įvykių ir per paskutinius metus labai padidėjo. Importo didėjimas rodo, kad kiti ekonominės veiklos vykdytojai turi kitokių tiekimo galimybių ir gali pakeisti tiesiogiai iš „Petrogal“ naftos perdirbimo įmonių tiekiamus produktus importuojamais produktais. Iš Portugalijos pateiktos informacijos (žr. 195 konstatuojamąją dalį) galima spręsti, kad tai buvo itin akivaizdu 2009 m., kai dėl avarijos Sineso įmonėje buvo keliom savaitėms sustabdyta gamyba;
- Portugalija atmeta tvirtinimus, kad „Petrogal“ kontroliuoja daugiau kaip 90 % esamų saugyklų, ir paaiškina, kad trečiųjų šalių saugyklų talpa leidžia jose pristatyti 2,9 megatonų per metus, taigi jos sudaro daugiau kaip 50 % šalies rinkos. Nė vienas konkurentas (trečioji šalis) nepanoro pirkti papildomų saugyklų, kai jas buvo siūloma parduoti;
- Komisija paprašė konkurentų pateikti konkrečių pavyzdžių, patvirtinančių tokių prekybos kliūčių buvimą, arba apibūdinti situacijas, kuriose jiems buvo sunku importuoti dyzeliną, tačiau jie tokios informacijos nepateikė.
- (320) Kadangi nėra konkrečių pavyzdžių, taip pat remiantis Portugalijos pateikta informacija dėl saugyklų pajėgumų ir importo, daroma išvada, jog nėra įrodymų, kad iš tiesų ribojami saugyklų pajėgumai ir daromos kitos kliūtys importuoti dyzeliną.
- (321) Atrodo, kad dyzelino, kurį trečiosios šalys perka iš „Petrogal“ perdirbimo įmonių, kainos atitinka į Portugaliją importuojamo dyzelino kainą. Kaip teigė Portugalija, pranešdama apie pagalbą, ir kaip pažymima sprendimo pradėti procedūrą 3.4.3 dalyje, pardavimo iš perdirbimo įmonės lygiu taikomos kainos nustatomos pagal tarptautines produktų kainas, o naftos perdirbimo produktų kainos Portugalijoje pagal „Platts“ (Roterdamo) Šiaurės Vakarų Europos regiono kainas, pridėjus sąnaudas (transporto, krovinių vežimo, draudimo, nuostolių ir kt.). Tai rodo, kad rinka yra platesnė nei šalies (Portugalijos) rinka. Konkurentai (trečiosios šalys) nepateikė argumentų dėl „Petrogal“ pardavimo iš perdirbimo įmonių kainų – jos pateikė pastabų tik dėl „Petrogal“ įtakos ir padėties rinkoje. Konkurentas N. 1 pažymėjo, kad bendro dyzelino importo ir eksporto santykis yra per mažas, kad būtų galima pateisinti regioninės rinkos buvimą, tačiau nenurodė jokio dyzelino trūkumo nei padėties, kurioje dėl saugyklų kontrolės konkurentai patirtų sunkumų.
- (322) Konkurentas Nr. 2 pažymėjo (žr. 109 konstatuojamąją dalį), kad įgyvendinus investicijų projektą „Petrogal“ daugiau eksportuotų į kitas rinkas negu importuotų ir tai sustiprintų jos padėtį Pirėnų pusiasalio rinkoje.
- (323) Todėl negalima daryti išvados, kad atitinkama geografinė dyzelino rinka yra šalies rinka, nes neatrodo, kad būtų kliūčių importuoti dyzeliną į Portugaliją ar eksportuoti jį į kaimynines šalis. Todėl atitinkama geografinė rinka yra mažų mažiausiai regioninė (Pirėnų pusiasalio) rinka.
- Atitinkama geografinė metanolio ir metanolio darinių rinka
- (324) Sprendime pradėti procedūrą Komisija išreiškė abejonę, ar atitinkama geografinė sunkiojo metanolio rinka reikėtų laikyti EEE, ar regioninę (Pirėnų pusiasalio), ar šalies rinką.
- (325) Portugalijos manymu, atitinkama geografinė sunkiojo metanolio ir metanolio darinių rinka yra jei ne pasaulinė, tai mažų mažiausiai EEE rinka. Konkurentai tokiam atitinkamos geografinės rinkos apibrėžimui neprieštaravo.
- (326) Suinteresuotosios šalys neprieštaravo Portugalijos pastaboms; kadangi sunkusis metanolis yra dideliais atstumais lengvai vežama prekė, kurios vežimo išlaidos yra nedidelės, atitinkama geografinė rinka yra mažų mažiausiai EEE rinka ⁽⁶⁹⁾.
- Rinkos dalies kriterijus pagal RPG 68 punkto a papunktį
- (327) RPG 68 punkto a papunktyje nustatyta, kad Komisija atlieka nuodugnų vertinimą, jeigu „pagalbos gavėjo pardavimai sudaro daugiau kaip 25 % atitinkamo (-ų) produkto (-ų) atitinkamoje (-ose) rinkoje (-ose) prieš įgyvendinant investicijas arba įgyvendinus investicijas sudarys daugiau kaip 25 %.“
- ⁽⁶⁹⁾ Remiantis 2007 m. liepos 10 d. Komisijos sprendimu dėl valstybės pagalbos N 898/06 *Repsol Polimeros*.

- (328) Sprendime pradėti procedūrą Komisija negalėjo patvirtinti, ar RPG 68 punkto a papunktyje nustatyta riba buvo viršyta, nes kilo abejonių dėl tinkamos atitinkamo produkto ir geografinės rinkos apibrėžties ir atitinkamo vertinimo lygio (pardavimo iš perdirbimo įmonės, mažmeninės prekybos ar nemažmeninės prekybos). Be to, nebuvo turima visos grupės duomenų (įskaitant ENI rinkos dalis). Taip pat nebuvo duomenų apie metanolio darinius.

Rinkos dalies kriterijaus taikymas dyzelinui

- (329) Portugalijos pateikti duomenys rodo, kad „Petrogal“ dyzelino pardavimo iš perdirbimo įmonės rinkos dalis būtų mažesnė kaip 25 % regioninėje (Pirėnų pusiasalio) rinkoje, kaip jau nurodyta sprendime pradėti procedūrą ir kaip Portugalija patvirtino per oficialią tyrimo procedūrą. Ši informacija yra susijusi tik su „Petrogal“ gamybos pajėgumu, kadangi Portugalija nurodė, jog ENI Pirėnų pusiasalio rinkoje pardavimo iš perdirbimo įmonės lygmeniu nedalyvauja. Taip pat Vakarų Europoje ir EEE „Petrogal“ dyzelino pardavimo iš perdirbimo įmonės visos grupės rinkos dalis (įskaitant ENI rinkos dalis) rinkos dalis nesiekia 25 %, kaip aiškiai matyti iš Portugalijos pateiktų duomenų (žr. tolesnes 6 ir 7 lenteles).

6 lentelė

(megatonomis per metus) Bendros „Petrogal“ ir ENI rinkos dalys Vakarų Europos rinkoje

Atitinkamas produktas	2007 m.			2012 m.		
	„Petrogal“ ir ENI pardavimas	Vakarų Europos rinka	„Petrogal“ ir ENI rinkos dalys	„Petrogal“ ir ENI pardavimas	Vakarų Europos rinka	„Petrogal“ ir ENI rinkos dalys
Dyzelinas	[ ]	243,6	[5–10] %	[ ]	252	[5–10] %

7 lentelė

(megatonomis per metus) Bendros „Petrogal“ ir ENI rinkos dalys EEE rinkoje

Atitinkamas produktas	2007 m.			2012 m.		
	„Petrogal“ ir ENI pardavimas	EEE rinka	„Petrogal“ ir ENI rinkos dalys	„Petrogal“ ir ENI pardavimas	EEE rinka	„Petrogal“ ir ENI rinkos dalys
Dyzelinas	[ ]	323,5	[5–10] %	[ ]	334,6	[5–10] %

- (330) Remiantis 6 ir 7 lentelėse pateiktais duomenimis, daroma išvada, kad „Petrogal“ tenka mažiau kaip 25 % atitinkamo produkto pardavimo atitinkamoje rinkoje regioniniu (Pirėnų pusiasalio) lygiu, taip pat Vakarų Europos ir EEE lygiu, įskaitant visos ENI grupės pardavimo iš perdirbimo įmonės rinkos dalis. Todėl dyzelino atveju RPG 68 punkto a papunktyje nustatyta riba neviršijama.

- (331) Kadangi bendra ENI ir „Petrogal“ rinkos dalis neviršija 25 %, nebūtina nustatyti, ar „Petrogal“ rinkos dalis yra ENI kontroliuojama tokiu mastu, kad reikėtų atsižvelgti į bendrą „Petrogal“ ir ENI rinkos dalį.

Rinkos dalies kriterijaus taikymas metanoliumi, informacija apie metanolio darinius

- (332) Remiantis Portugalijos pateikta informacija, daugumoje įmonių, kuriose gaminamas sunkusis metanolis, jis perdirbamas savo reikmėms. Siekiant taikyti 68 punkto a papunktyje nustatytą kriterijų Portugalijos pateikti duomenys apie rinkos dalis yra susiję su pardavimu EEE, t. y. prekybininkų rinkai.
- (333) Siekiant nustatyti, ar investicijų projektas yra suderinamas su RPG 68 punkto a papunkčiu, reikia iširti „Petrogal“ rinkos dalį prieš ir po investicijų projekto ir patikrinti, ar ji viršija 25 %.

8 lentelė

(kilotonomis) „Petrogal“ rinkos dalys EEE rinkoje

Atitinkami produktai	2007 m.			2012 m.		
	„Petrogal“ pardavimas	EEE rinka	„Petrogal“ rinkos dalys	„Petrogal“ pardavimas	EEE rinka	„Petrogal“ rinkos dalys
Sunkusis metanolis	[ ]	49 172	[0–5] %	[ ]	49 769	[0–5] %
Metanolio dariniai:	[ ]	16 045	[0–5] %	[ ]	15 640	[0–5] %
— benzenas	[ ]	10 093	[0–5] %	[ ]	10 093	[0–5] %
— ortoksilenas	[ ]	681	[5–10] %	[ ]	606	[5–10] %
— paraksilenas	[ ]	2 169	[5–10] %	[ ]	2 169	[5–10] %
— toluenas	[ ]	2 503	[5–10] %	[ ]	2 173	[5–10] %
— tirpikliai	[ ]	599	[5–10] %	[ ]	599	[5–10] %

9 lentelė

(kilotonomis) ENI rinkos dalys EEE rinkoje

Atitinkami produktai	2007 m.			2012 m.		
	ENI pardavimas	EEE rinka	ENI rinkos dalys	ENI pardavimas	EEE rinka	ENI rinkos dalys
Sunkusis metanolis	[ ]	49 172	[0–5] %	[ ]	49 769	[0–5] %
Metanolio dariniai:	nėra duomenų	16 045		nėra duomenų	15 640	
— benzenas	[ ]	10 093	[5–10] %	[ ]	10 093	[0–5] %
— ortoksilenas	[ ]	681	[5–10] %	[ ]	606	[10–20] %
— paraksilenas	[ ]	2 169	[0–5] %	[ ]	2 169	[0–5] %
— toluenas	[ ]	2 503	[5–10] %	[ ]	2 173	[5–10] %
— tirpikliai	nėra duomenų	599		nėra duomenų	599	

10 lentelė

(kilotonomis) Bendros „Petrogal“ ir ENI rinkos dalys EEE rinkoje

Atitinkami produktai	2007 m.			2012 m.		
	„Petrogal“ ir ENI pardavimas	EEE rinka	„Petrogal“ ir ENI rinkos dalys	„Petrogal“ ir ENI pardavimas	EEE rinka	„Petrogal“ ir ENI rinkos dalys
Sunkusis metanolis	[ ]	49 172	[0–5] %	[ ]	49 769	[0–5] %
Metanolio dariniai:	nėra duomenų	16 045		nėra duomenų	15 640	
— benzenas	[ ]	10 093	[5–10] %	[ ]	10 093	[5–10] %
— ortoksilenas	[ ]	681	[10–20] %	[ ]	606	[10–20] %
— paraksilenas	[ ]	2 169	[5–10] %	[ ]	2 169	[5–10] %
— toluenas	[ ]	2 503	[10–20] %	[ ]	2 173	[10–20] %
— tirpikliai	[ ]	599	[5–10] %	[ ]	599	[0–5] %

- (334) Remiantis 8–10 lentelėse pateiktais duomenimis, daroma išvada, kad „Petrogal“ atitinkamo produkto atskiros ir kartu su „ENI“ rinkos dalys nesiekia 25 % atitinkamoje sunkiojo metanolio produktų rinkoje EEE lygmeniu. „Petrogal“ rinkos dalis darinių rinkose taip pat neviršija 25 %.
- (335) Be to, bendra sunkiojo metanolio gamyba „Petrogal“ įmonėse savo reikmėms, kurios nerodo 8 lentelėje pateikti duomenys apie rinkos dalis, sudaro mažiau kaip [< 5] % EEE mažmeninės rinkos dydžio. Papildoma gamyba Sineso naftos perdėbimo įmonėje sudaro apie [< 5] %.
- (336) Remiantis šiais svarstymais, daroma išvada, kad sunkiojo metanolio atveju neviršijama pagal 68 punkto a papunkčio kriterijų nustatyta riba.
- Pajėgumo augimas nepakankamai gerai veikiančioje rinkoje (pagal RPG 68 punkto b papunktį)
- (337) RPG 68 punkto b papunktyje nustatyta, kad Komisija atlieka nuodugnų vertinimą, jeigu projekto sukurti gamybos pajėgumai sudaro daugiau kaip 5 % rinkos dydžio, skaičiavimui pasitelkiant atitinkamo produkto tikrojo vartojimo duomenis, nebent vidutinis jo tikrojo vartojimo metinis prieaugis per pastaruosius penkerius metus yra didesnis nei vidutinis Europos ekonominės erdvės BVP metinis prieaugis.
- (338) RPG 70 punkte nustatyta, kad taikant 68 punkto a ir b papunkčius, pardavimai ir tikrasis vartojimas bus nustatomi pagal atitinkamą *Procom* klasifikacijos lygį, paprastai EEE, arba, jei tokios informacijos nėra arba ji nėra svarbi, remiantis bet kuria kita bendrai priimta rinkos segmentacija, apie kurią statistiniai duomenys lengvai prieinami.
- (339) Sprendime pradėti procedūrą Komisija išreiškė abejonę, ar visų atitinkamų produktų gamybos pajėgumai, sukurti pagal investicijų projektą, sudaro daugiau kaip 5 % kiekvienos rinkos dydžio, skaičiavimui pasitelkiant tikrojo vartojimo duomenis, ir jei taip, tai ar vidutinis to produkto tikrojo vartojimo metinis prieaugis per pastaruosius penkerius metus (iki darbų pradžios) buvo mažesnis nei vidutinis Europos ekonominės erdvės BVP metinis prieaugis.
- Dyzelino gamybos pajėgumo augimas nepakankamai gerai veikiančioje rinkoje (pagal RPG 68 punkto b papunktį)
- (340) Tikrojo dyzelino vartojimo EEE bendras metinio augimo koeficientas (angl. CAGR) 2001–2006 m. buvo apie 2,12 % pagal kiekius arba 15,38 % pagal vertę. Atitinkamas EEE BVP CAGR 2001–2006 m. siekė 2,06 % tikrąja verte (lyginant pagal kiekius) ir 4,12 % nominaliąja verte (lyginant pagal vertę).
- (341) Daroma išvada, kad dyzelino rinkos negalima laikyti nepakankamai gerai veikiančia atsižvelgiant į CAGR (tiek pagal kiekius, tiek pagal vertę) ir lyginant atitinkamai su BVP augimu nominaliąja ir tikrąja verte. Todėl nebūtina tikrinti, ar gamybos pajėgumo padidėjimas pagal investicijų projektą sudaro daugiau kaip 5 % atitinkamos rinkos dydžio.
- Metanolio gamybos pajėgumo augimas nepakankamai gerai veikiančioje rinkoje (pagal RPG 68 punkto b papunktį) ir informacija apie metanolio darinius
- (342) Siekdama iširti, ar investicijų projektas atitinka RPG 68 punkto b papunktį, Komisija turi patikrinti, ar pagal investicijų projektą sukurti pajėgumai sudaro mažiau kaip 5 % rinkos dydžio, skaičiavimui pasitelkiant atitinkamo produkto tikrojo vartojimo duomenis, nebent vidutinis jo tikrojo vartojimo metinis prieaugis per pastaruosius penkerius metus yra didesnis nei vidutinis EEE BVP metinis prieaugis.
- (343) Portugalija pateikė šiuos 11–13 lentelėse išdėstytus duomenis. EEE rinkos skiltyje pateikti duomenys sutampa su rinkos dalių lentelėse pateiktais EEE rinkos (pardavimo) duomenimis. Kadangi mažmeninė rinka (pardavimo apimtis) yra mažesnė už tikrojo vartojimo apimtį, įskaitant gamybą savo reikmėms, gamybos pajėgumo padidėjimo duomenys yra didesni nei galimas padidėjimas. Todėl galima sakyti, kad čia pateiktas blogiausias scenarijus.

11 lentelė

(kilotonomis) Gamybos pajėgumo padidėjimo Sineso įmonėje santykis su atitinkamomis produktų rinkomis EEE

Atitinkami produktai	2007 m. gamybos pajėgumas	2012 m. gamybos pajėgumas	Gamybos pajėgumo padidėjimas	2007 m. EEE rinka	Pajėgumo padidėjimo dalis EEE rinkoje	Tikrojo vartojimo CAGR
Sunkusis metanolis	[ ]	[ ]	[ ]	49 172	[0–5] %	—
Metanolio dariniai:	[ ]	[ ]	[ ]	16 045	[0–5] %	—

Atitinkami produktai	2007 m. gamybos pajėgumas	2012 m. gamybos pajėgumas	Gamybos pajėgumo padidėjimas	2007 m. EEE rinka	Pajėgumo padidėjimo dalis EEE rinkoje	Tikrojo vartojimo CAGR
— benzenas	[ ]	[ ]	[ ]	10 093	[0–5] %	—
— ortoksilenas	[ ]	[ ]	[ ]	681	[0–5] %	—
— paraksilenas	[ ]	[ ]	[ ]	2 169	[0–5] %	—
— toluenas	[ ]	[ ]	[ ]	2 503	[0–5] %	—
— tirpikliai	[ ]	[ ]	[ ]	599	[0–5] %	—

12 lentelė

(kilotonomis) Gamybos pajėgumo padidėjimo Matozinjoso įmonėje santykis su atitinkamomis produktų rinkomis EEE

Atitinkami produktai	2007 m. gamybos pajėgumas	2012 m. gamybos pajėgumas	Gamybos pajėgumo padidėjimas	2007 m. EEE rinka	Pajėgumo padidėjimo dalis EEE rinkoje	Tikrojo vartojimo CAGR
Sunkusis metanolis	[ ]	[ ]	[ ]	49 172	[0–5] %	—
Metanolio dariniai:	[ ]	[ ]	[ ]	16 045	[0–5] %	—
— benzenas	[ ]	[ ]	[ ]	10 093	[0–5] %	—
— ortoksilenas	[ ]	[ ]	[ ]	681	[0–5] %	—
— paraksilenas	[ ]	[ ]	[ ]	2 169	[0–5] %	—
— toluenas	[ ]	[ ]	[ ]	2 503	[0–5] %	—
— tirpikliai	[ ]	[ ]	[ ]	599	[0–5] %	—

13 lentelė

(kilotonomis) Bendro gamybos pajėgumo padidėjimo (Sineso ir Matozinjoso įmonėse) santykis su atitinkamomis produktų rinkomis EEE

Atitinkami produktai	2007 m. gamybos pajėgumas	2012 m. gamybos pajėgumas	Gamybos pajėgumo padidėjimas	2007 m. EEE rinka	Pajėgumo padidėjimo dalis EEE rinkoje	Tikrojo vartojimo CAGR
Sunkusis metanolis	[ ]	[ ]	[ ]	49 172	[0–5] %	—
Metanolio dariniai:	[ ]	[ ]	[ ]	16 045	[0–5] %	—
— benzenas	[ ]	[ ]	[ ]	10 093	[0–5] %	—
— ortoksilenas	[ ]	[ ]	[ ]	681	[0–5] %	—
— paraksilenas	[ ]	[ ]	[ ]	2 169	[0–5] %	—
— toluenas	[ ]	[ ]	[ ]	2 503	[0–5] %	—
— tirpikliai	[ ]	[ ]	[ ]	599	[0–5] %	—

(344) Visais atvejais 11–13 lentelėse išvardytų produktų gamybos pajėgumo padidėjimas nesudaro 5 % atitinkamų produktų rinkų EEE lygmeniu. Todėl manoma, kad investicijų projektas neviršija RPG 68 punkto b papunkčio pirmojoje pastraipoje nustatytos ribos.

7. IŠVADA

(345) Remiantis 278–344 konstatuojamosiose dalyse pateiktais duomenimis, investicijų projektas neviršija RPG 68 punkto a ir b papunkčiuose atitinkamiems produktams nustatytų ribų. Todėl pradėjus Sutarties 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą nuodugnaus pagalbos vertinimo atlikti nebūtina.

(346) Daroma išvada, kad siūloma regioninė investicinė pagalba „Petrogal“ atitinka visas RPG nustatytas sąlygas, taigi ją galima laikyti suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies a punktą. Todėl nebūtina įvertinti, ar pagalbą galima laikyti tinkama pagal kitas Sutartyje numatytas išimtis.

(347) Portugalija išimties tvarka sutiko, kad šis sprendimas būtų priimtas anglų kalba ir tik šia kalba būtų autentiškas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Valstybės pagalba, kurią Portugalija ketina suteikti „Petrogal“, kurios suma yra 160 484 007 EUR nominaliąja verte (121 091 314 EUR diskontuotomis kainomis) ir kuri atitinka 12,43 % didžiausią pagalbos intensyvumą diskontuotomis kainomis, yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies a punktą.

2. Todėl leidžiama teikti valstybės pagalbą, kaip nurodyta 1 straipsnio 1 dalyje. Jeigu būtų nukrypta nuo planuojamų tinkamų finansuoti išlaidų ir valstybės pagalbos teikimo tvarkaraščio, apie kurį pranešta, Portugalija neturi viršyti didžiausios pagalbos sumos – 121 091 314 EUR diskontuotomis kainomis, nei didžiausio pagalbos intensyvumo – 12,43 % diskontuotomis kainomis.

2 straipsnis

1. Kas penkeri metai nuo šio sprendimo priėmimo dienos Portugalija teikia Komisijai tarpines ataskaitas. Šiose tarpinėse ataskaitose pateikiama naujausia informacija apie suteiktas valstybės pagalbos sumas, pagalbos teikimo sutarčių vykdymą ir bet kokius kitus Sineso ar Matozinjoso naftos perdirbimo įmonėse pradėtus investicijų projektus.

2. Taip pat Portugalija per šešis mėnesius nuo paskutiniosios valstybės pagalbos dalies suteikimo pagal pagalbos teikimo tvarkaraštį, apie kurį pranešta, pateikia išsamią galutinę ataskaitą, kurioje suteikia informaciją apie išmokėtas valstybės pagalbos sumas, pagalbos sutarčių vykdymą ir bet kokius kitus Sineso ar Matozinjoso naftos perdirbimo įmonėse pradėtus investicijų projektus.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Portugalijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2011 m. rugpjūčio 3 d.

Komisijos vardu
Joaquín ALMUNIA
Pirmininko pavaduotojas